Constantin Virgil Negoiță

Cronica intrării în Rai

Biblioteca Românească
proză

Colecție inițiată de Gheorghe Crăciun

Editor: Călin Vlasie

Redactor: Monica Arsene
Tehnoredactor: Laurențiu Untaru
Coperta colecției: Andrei Mănescu
Prepress: Viorel Mihart

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
NEGOIȚĂ, CONSTANTIN VIRGIL
Cronica intrării în rai / Constantin Virgil Negoiță. - Pitești : Paralela 45, 2008.
ISBN 978-973-47-0505-4

821.135.1-31

CONSTANTIN VIRGIL NEGOIȚĂ

Cronica intrării în Rai

PARALELA 45

Nu trebuie pus globul la microscop,
Nu-s necesare
lentile, radiografii planetare
ca să convingi poeții, nepoeții,
că există un cancer al lumii care, unde apare,
mănâncă, roade frumusețile vieții.

...

Eroare, mister Morgan, eroare,
Leacul acestui cancer e cunoscut de popoare
și putem feri de cancer organismul lumii,
domnule propagandist al ciumii,
domnule mestecător al gumii!

Nu e nevoie să pui globul la microscop.
Se vede cu ochiul liber, lămurit.
În lume leacul acestui cancer a fost descoperit
încă din neuitatul an o mie nouă sute șaptesprezece
când o șesime a globului s-a însănătoșit
şi există azi peste un miliard de activiști împotriva cancerului.

Ei sunt pretutindeni în lume,
ei sunt aproape şi sunt departe,
în Nordul polar
pe stațiuni în derivă sau pe țărmul solar
al mării, sădind şi făcând să se-aplece
de roadă brațul suplu al crăcii.

***Cancerul lumii,* Nina C., 1957**

1

Mai de mult, când eram încă destul de tânăr, cineva m-a-ntrebat de ce mă duc la biserică.

— N-ai ce să cauți acolo, pierzi timpul, niciodată știința nu va putea dialoga cu religia, așa ceva nu se poate.

M-am gândit mereu la această concluzie dură și sper că după această călătorie voi fi în stare să o verific și să dau un răspuns.

Sunt împreună cu grupul celor care vor să intre în rai.

Recunosc că paradisul pierdut mă atrage.

Foarte devreme, a fost destul de târziu să-l șterg din memorie.

Când am ajuns la școală a fost prea târziu să uit de fresca încă neacoperită de fumul lumânărilor proaste, din parafină, gata să șteargă imaginea liniștită, totdeauna în aceeași tăcere, care mă făcuse să-mi imaginez existența și echivalentul ei, adevărul și lupta cu un Satana rafinat, pus la punct, învingătorul victimei vicleniei, păcălit de o femeie imaginară, și apoi de o femeie lipsită de experiență, păcălită și ea de hormonii care au izgonit-o din locul cel mai ales, acolo unde nu este întristare, nici durere sau suspin.

Imaginea raiului m-a maturizat înainte de vreme.

Nu știu dacă așa ceva s-a-ntâmplat și cu alții, n-am întrebat, dar am auzit despre un fel de răpire, când oamenii capătă brusc o

convingere nouă, schimbându-şi o credinţă mai veche, modificându-şi dintr-odată privirea.

Convingerea mea n-a fost bruscă. Am simţit-o crescând odată cu investigaţia mea sistematică, explorând constant raţionalitatea superbă a lumii, făcută pentru a fi înţeleasă direct sau cu ajutorul matematicii superioare, elegantă, promiţătoare.

Am fost sigur că va veni ziua când va trebui să dau socoteală, să spun de ce, să justific o comportare de neînţeles pentru mulţi din prietenii mei, scepticii, încrezători în măsurarea cu aparate precise.

— Tot ce scapă măsurii trebuie dat la o parte. Numai în rai religia ar putea să stea de vorbă cu ştiinţa, şi, după câte ştim, după ce-a dispărut, în ciuda efortului unor minţi formidabile, nimeni n-a putut să-l găsească.

În anii '50, când am terminat eu liceul şi poemele Ninei erau recitate în stânga şi-n dreapta, cântate, în şcoli, la chermeze, pe stadioane, intrarea în rai devenise din nou la modă, numai că raiul era imaginat acum altfel, cu o altă logică decât cea premodernă, astfel încât soarta celor ca mine părea pecetluită definitiv.

Nimeni nu mai vorbea de Tratatul de la Berlin.

Toată lumea vorbea de căderea Berlinului şi de soldatul sovietic care îşi ridicase un steag roşu pe clădirea Reichstagului german, aşa cum scria pe statuia lui, nouă, ridicată în piaţă, căreia poeţi anonimi i-au dedicat cele mai puternice versuri pe care le puteam auzi.

— Soldat rus, te-au ridicat atât de sus nu pentru că ai eliberat popoarele, cum spune Nina, ci pentru că îți miroseau picioarele, cum spune Zina, supărată că n-a fost plătită când a fost violată și i-au luat ceasul.

Cei cu origine socială nesănătoasă, cancerul lumii, arătat cu degetul în poeziile Ninei, dușmanii, cei ce veneau din familii care credeau că raiul primordial mai există, că e real, palpabil, adevărat, undeva, au înțeles repede că trebuie să se dea deoparte, să meargă pe jos, în fabrică, în hidrocentrală, pe șantier, unde cel mai calificat muncitor era inginerul, și, prin urmare, fără cârtire, m-am apropiat de inginerie, gata să-mi placă, având grijă să rămân permanent la frontieră, unde concurența era redusă și șansele de a fi util erau ridicate, dându-mi voie să cred că pot sări în altă căruță.

Cum ingineria se vrea sprijinită pe știință, trecerea spre ea a fost naturală.

Mare mi-a fost uimirea să văd, încă din primele încercări, că este înrudită cu raiul.

Eu mă născusem într-un rai ortodox, premodern, ocolit de intelectualii moderni, care, după moda Parisului, îl considerau superstiție. Mai târziu, pe vremea dictaturii extremei stângi, cântată pe larg în poemele zilei, raiul acesta fusese declarat o prostie și fusese interzis. E interzisă vorbirea despre religia premodernă, spuneau corifeii raiului nou, profețit în poeme moderne, și asta o făcea să fie și mai interesantă, așa că, încet, m-am apropiat de ceea ce se cheamă dogmatică, observând că ortodocșii din Est nu au renunțat niciodată la logica lor milenară, chiar dacă au dat cezarului ce e al cezarului, altfel decât protestanții din Vest, care, de multe ori, au încercat să se modernizeze, în numele unei științe bazate pe logica bivalentă.

Am menționat de câteva ori acest amănunt în cărțile mele atunci când am vorbit de curentele postmoderne adevărate, care au reprezentat o întoarcere la premodernul religios, conform precizărilor profetului din Chicago, care a vorbit pe-ndelete de înțelegerea căilor religiilor păgâne, care nu sunt etape degenerate în sentimentul religios al umanității ce zăcea în păcat, ci încercări disperate de a prefigura Întruparea.

El afirma, cu dovezi pe hârtie, că după izgonirea din rai, un dialog cu religia s-a dovedit dificil, nu a mai putut respira când religia a țipat ca să intimideze știința, așa cum mama își muștruluiește copilul, care, la rândul lui, a respins-o, declarând-o o ignorantă.

Științele naturale, așa cum le știm, au fost inițiate de Cain, în căutările lui disperate de a găsi un înlocuitor pentru vin, dispărut odată cu dispariția raiului, când a optat pentru bere, pentru care avea nevoie de cereale, cu total dispreț pentru religioșii înapoiați care credeau în vița-de-vie.

Atunci când a apărut comunismul, modernul cel mai modern, Abel, fascinat de poeziile Ninei, a blocat orice încercare de dialog între băutorii de bere și cei de vin, până când fizicienii și științele postmoderne, cele care în loc de materie se ocupă de informație, au venit cu întrebări la care nimeni nu a mai știut să răspundă.

Atât timp cât modernii au avut influența covârșitoare, dialogul religiei cu știința a fost comparat cu o conversație între persoane vorbind limbi total diferite. După ce au țipat că numai ei au dreptate, modernii au recurs la dezinformare, afirmând că postmodernitatea ar însemna dezlânare, fiind bazată pe atitudini bizare,

iraționale. Luminată de ateism, Europa de Vest a vorbit o limbă străină oamenilor cu convingeri religioase, care n-au avut cum să fie opriți să gândească.

Nici eu n-am putut fi oprit.

Şi eu am avut dialogul meu atunci când m-am apropiat de logica vagului şi mi-am adus aminte de crezul de la Niceea, care afirmă că, la infinit, partea s-ar confunda cu întregul, aşa cum va descoperi şi Cantor cu cincisprezece secole mai târziu, stârnind nedumerire şi controversă.

Cum religia se ocupă de infinit, dialogul nu se poate purta folosind numai logică bivalentă, bună pentru a descrie finitul. Ereziile, cele din istoria creştinismului, asta făceau, aplicau logica finitului la definirea Cristosului.

Religiosul este avantajat.

El ştie că există o scară a desăvârşirii, că ajunge la Adevăr trecând prin adevăruri mai mici, parțiale, iar dialogul lui se va purta cu smerenie, renunțând la pretenția, nu întotdeauna folositoare, că posedă piatra filozofală.

Când a existat dialog, teologii şi-au îmbogățit dicționarul şi ştiința şi-a schimbat părerea despre Real. Ştiința este Teoria Realului, iar „teorie”, cuvânt din greceşte, înseamnă viziune. Te aşezi într-un punct şi te uiți. Secretul lărgirii imaginii stă în multiplicarea punctului de vedere. Privirea stereoscopică, cu doi ochi, este mult mai avantajoasă. Ea permite un împrumut de metode, acolo unde se poate, o depistare a analogiilor, acolo unde există şi construcția unui dicționar al termenilor folositori.

De câte ori sunt întrebat, dau exemplul rețelelor neuronale.

Spun că iubirea este o relație similară cu o sinapsă, conexiunea între doi neuroni.

Mai spun că studiul conceptului de iubire, central creștinismului, nu poate fi decât îmbogățit cu un împrumut din domeniului inteligenței mașinii, un capitol din informatica avansată.

Literații nu s-au ocupat de metodele de investigare și limbajele folosite de științifici.

Îmi aduc aminte că, în urmă cu mai mult de un sfert de secol, am avut o discuție cu profesorul Stăniloae, un important teolog al secolului trecut, care, pe vremea aceea, traducea o carte scrisă cu câteva secole mai în urmă, numită *Filocalia*, și, pe lângă textul traducerii, adăuga multe note explicative, destul de lungi.

— Părinte Profesor, l-am întrebat eu, de ce notele de subsol sunt scrise în limba arhaică a textului vechi?

— Dacă regret ceva, mi-a spus el, este că nu m-am ocupat niciodată de științe. Poate o faci dumneata.

Asta presupunea o lungă călătorie.

Târziu, când am ajuns în America și am citit *Eonul Dogmatic*, o carte scrisă de Blaga în ’31 – probabil cel mai important dialog cu religia purtat vreodată – care îl face pe autor să fie unul dintre filozofii cei mai interesanți ai secolului ce s-a dus, mi-am dat seama că o astfel de întreprindere e posibilă. Fără alterarea dogmaticii revelate. Fără schimonosirea științei. Cu binecuvântarea Duhului Sfânt.

2

Într-o zi, înaintea plecării, cineva mi-a arătat cum se poate privi depărtarea, decent, fără scenarii ridicole, care să inventeze trecutul necunoscut, despre care se ştie numai că este. S-a aplecat peste hartă, şi, cu o voce subţire, parcă anume aleasă, a murmurat ceva care semăna cu o rugăciune.

— Textele sacre, scrise cu milenii în urmă, au permanent sensuri noi, pe care cititorul de azi le înțelege altfel decât cel ce le-a citit a doua zi după apariție, oricare ar fi fost intenţia autorului. Înțelesul Scripturii nu este niciodată epuizat de interpretare.

Niciodată nu vom termina de citit Biblia. Şi nici Tratatul de la Berlin.

3

Am în față o fotografie celebră din prima zi a anului '82, cu câteva luni înainte de a pleca, în care mă văd alături de Mirel Zamfirescu, Alin Gheorghiu şi Titi Ivan, trei pictori de pe vremea când începusem să cercetez logica raiului premodern, pe care, până atunci, pe vremea aceea, mi-l imaginam scufundat, numai în amintirile noastre.

Fiecare pânză a lor, valorând un milion de cuvinte, dospea mai toate conceptele neoabstracte din Europa cea veche, de dinainte de Europa, grele de sens, aproape intraductibile.

Alin s-a mutat dintre noi şi eu am pierdut urma grădinilor lui suspendate, o încercare ciclopică de suprapunere a raiului peste iad, iar Mirel şi-a serbat de curând cele şapte decenii de existență pe care nu le-am putut sesiza pe deplin decât în fața portretului pe care mi l-a făcut cu puțin înaintea fotografiei, când eram foarte tineri şi el m-a văzut ca prelat, contemplând primejdia ghilotinei.

Numai Titi nu s-a schimbat, cu acelaşi procent de fire albe în barbă, cu aceeaşi rezervă, cu acelaşi fel de a fi, modest, distins, cu aceleaşi maniere aristocratice, mândru că vine din Cluj, unde noi fuseserăm numai vizitatori, grăbiți, nu ca el, calm, aproape indiferent, gata să-i lase pe alții să o ia înainte, ocupat până peste cap cu frumosul.

Când m-am apucat să-mi imaginez paradisul, când am încercat o reprezentare cu mijloacele modeste ale limbajului meu, limitat, nu m-am gândit la Alin şi nici la Mirel, eram în New York, iar Titi era lângă mine.

Este drept că aveam o idee, intuiam infinitul, crescusem pe prispa templului Oborului Vechi de lângă Foişorul de Foc, acolo, departe, în Postmodernia, unde văzusem de foarte de vreme, pe frescă, cum pictorul cunoscător al canoanelor bizantine reprezentase pomii din livada primordială, cu tulpini extrem de subțiri, sprijinind coroane masive, cu o densitate enormă, o infinitate de frunze, de toate culorile, pentru că în rai, conform logicii infinitului, de tip „şi-şi”, toate anotimpurile se întâmplă deodată.

Acum când m-am apucat să adun povestea părintelui nostru Adam şi a celor doi fii ai Evei, cei făcuţi cu Satana, a căror faimă rezistă şi azi foarte bine şi mă căznesc să-mi imaginez gradele de culoare ale locului unde omul a fost apropiat de divinitate, atât de aproape, încât putea să stea de vorbă cu ea, Titi Ivan mi-a întins din nou şevaletul, oferindu-mi de-a gata frunzişul delicat, cu o naturaleţe surprinzătoare, de vis.

Şi asta nu este tot, pentru că în grădină apare şi Eva, aşa cum era înainte de întâlnirea cu şarpele diavol, subţire, strecurându-se printre frunze, singura formă pe care frunzele o lasă să treacă de bună voie, atrăgătoare şi nevegetală, fără să aibă nevoie de costume de baie, aşa cum a fost.

Mai greu a fost să-mi reprezint începuturile existenţei de după ieşire, senzaţia infernală, gustul amar, greaţa încercată de familia instalată acolo regeşte, după ce a fost deposedată de locuinţa de protocol, elegantă şi plină, când Tatăl din cer a zis: „ieşiţi, să nu vă mai văd, noul Adam se va naşte în alte condiţii”.

Şi mai greu a fost să-mi imaginez plimbările ulterioare ale fiilor Evei. Nu m-a mulţumit relatarea succintă despre agresiunea lui Cain şi despre reacţia fratelui său, aşa cum apare în textele cunoscute, unde Abel e blând, nefiresc, prea blând ca să fie real, aproape lipsit de vlagă.

— Nu este menţionat niciun şir de evenimente care să-i explice blândeţea.

În raiul copilăriei mele, populat de colinde, toate evenimentele aveau o cauză, care măcar se putea bănui, toate evenimentele aveau explicaţie, pentru că agresiunile semănau între ele, erau reacţii la

alte reacţii după acelaşi ritual violent: când victima ţipă „vai, mă omoară”, dar nu pomeneşte de încercările ei de omor, asasinate ascunse, perverse, greu de analizat, nemenţionate în procedura penală, scăpând observaţiei reporterilor ziarelor de scandal, cele finanțate de băncile importante, de care va trebui să țin seamă.

Foarte devreme, atunci când am ascultat prima oară colindele raiului răsăritului, care mai toate menţionează o poartă şi-un gard, frontiera dintre lumea cum este şi lumea cum trebuie, am fost surprins de nostalgia splendorilor paradisului. Mai târziu, mai ales în ultimele secole, am văzut că nu eram singur. Şi alţii se ocupau de Eden, a cărui descoperire devenise, pe faţă, principalul conţinut al modernităţii.

— Trebuie să fie ascuns undeva, va trebui aflată metoda eficientă de pătrundere înăuntru, trebuie să se poată pătrunde direct sau prin falsificarea cheilor porții, sărind peste gardul de fier sau dând bacşiş portarilor neatenți ori care se prefac că sunt neatenți.

4

Deci, pornim în călătorie.

Vrem să fim prezenți la apariția Evei şi a copiilor ei.

Coordonatele nu au importanță prea mare.

Imaginea durează cât durează şi raiul.

Pornim în călătorie, evident, cu mijloacele noastre, dar nici asta nu are vreo importanță. Important este că pe drum ne vom întâlni cu profesorul din Chicago şi cu doctorul Gaster, care vor să-şi

verifice teoriile. Fiecare, la timpul său, fuseserăm dați afară din Postmodernia și acum încercăm să înțelegem de ce, ca să ne putem organiza reîntoarcerea. Bănuim că de vină ar fi fost Tratatul de la Berlin, dar nu avem încă toate dovezile.

Așa ajungem la poarta de la intrare.

Destul de nouă.

Apărută odată cu gardul de fier, construit de arhanghelul Mihail.

Fără găuri și crăpături prin care ochiul curios să poată vedea ce ar fi înăuntru, ce se petrece acolo, mai ales noaptea, pe cele câteva alei principale, în mai multe direcții, de unde se pot vedea pomii cei înfloriți, într-o permanentă stare de primăvară, și cei cu rod, într-o permanentă stare de toamnă, în așteptarea culesului rodului, toți într-o permanentă mișcare bucuroasă, reconfortantă, încântătoare.

La capătul de vest al aleii din mijloc se află peștera uriașă în care cobori spre câteva largi încăperi naturale, cu tavane de catedrală, produse de valurile permanent în mișcare ale celei mai agitate întinderi de apă albastră, albă și verde, plină cu pești ce se văd printr-o uriașă fereastră având forma continentului african, pe unde pătrunde lumina și briza, în grup compact și gălăgios, spre supărarea administratorului, locuitorul apartamentului principal, un tip negricios însoțit de un fel de suliță cu trei capete, un trident cu care sperie pelicanii.

În această peșteră se va stabili mai târziu și Hercule când va dori să afle secretul construcției lumii și al curgerii timpului, printr-o întâmplare care merită povestită cu altă ocazie. Acum mă voi ocupa de Adam, care nu era nici păcătos, nici împodobit cu virtuți dobândite și gânduri curate, consolidate, nu avea vinovăția celui ce

cunoscuse păcatul, adică abaterea de la voia lui Dumnezeu, dar nici nu dobândise puterea respingerii lui.

Arhitectul e Dumnezeul grădinii şi administratorul este unul din îngerii lui preferați, o flacără slujitoare, unul din asistenții Lui pe parcursul construcției, încă de când s-au făcut stelele, când îngerii, toți, L-au lăudat cu glas mare.

Era clar pentru îngeri că deşi nu ştiau de ce apăruseră, ei şi grădina şi împrejurimile ei existau, iar existența o face să fie adevărată.

— Totul există pentru că trebuie, oricum ar fi fost măsurarea.

În momentul acesta îngerii au rol de observator.
Observatorii fac măsurarea.
Ei sunt instrumentele de măsură.
De câte ori se măsoară ceva, trebuie ținut seama de proprietățile instrumentului de măsură.
Argumentul proiectării inteligente a Universului reclamă existența unui unic proiectant al cărui scop ar fi fost generarea observatorilor şi susținerea lor. Când a fost adus pe lume Adam, observatorul cel mai calificat, îngerilor le-a rămas transmiterea de mesaje la ducere şi la întoarcere.

— Senzațional!

Sigur că da, observatorii sunt necesari ca să aducă Universul în existență, a observat un glas moderat, venit şi el de pe suprafața apelor bântuite de Duhul lui Dumnezeu, atunci când concluzia a fost formulată aproape instantaneu de un cor din apropiere, care a decretat că prelucrarea inteligentă a informației Universului, odată

adusă în existență, nu va înceta niciodată, viața nu se va putea termina, va deveni infinită şi va modela Universul aşa cum va vrea.

În dorința lui de a fi întocmai ca arhitectul, vechiul administrator recurge la logica bivalentă, pe care o crede bună la toate. Şi acum începe povestea, drama cumplită, istoria incredibilă a primilor locuitori ai primului rai, fantasticii premoderni, trufaşii umflați în pene.

Orice coincidență, îşi spun ei, merită observată. O vom putea înlătura mai târziu dacă este numai coincidență. Vom aduna o colecție de coincidențe fizice, care par să ascundă adevărul despre natură. Universul este făcut pentru viață, asta e clar. O coincidență misterioasă, bazată pe o serie de parametrii aparent nelegați, face ca această grădină să ocupe o poziție centrală în cosmos. Valorile observate ale tuturor cantităților fizice nu sunt la fel de probabile, ci înclină spre cele restricționate de cerința ca viața bazată pe carbon să evolueze. Asta e, aici este cheia, de aici vom porni, spune el, părăsind peştera, alocată acum prin decretul divin noului locatar, proaspătul chiriaş, tânărul favorit, ultimul locuitor apărut pe pământ, apt pentru a pricepe mai bine rațiunile planurilor făcute de bunul şi marele Dumnezeu.

Când am ajuns noi, destul de târziu, administratorul, cuprins de mândrie, se gândise să fure secretul construirii grădinii, şi, prins cu mâna în sac, fusese dat pe uşă afară.

Singur în peştera catedrală, având timp să gândească, el se gândise că vrea să fie independent. La urma urmelor văzuse cum se construieşte un cosmos, urmărise mişcările arhitectului, îi citise gândirea şi depistase câteva reguli ale imaginației, mişcarea ei ordonată, perfect rațională. Era suficient să te uiți la grădină, la

creşterea pomilor, la zumzetul musculiţelor, la mulţimea de fluturi, la jocul dansat al peştilor sau la imaginile telescopului instalat pe terasă, cu care se putea urmări evoluţia găurii negre din constelaţia Vărsătorului, gata să explodeze, ca să ştii că nu poate exista un Univers diferit de cel la a cărui construcţie participase activ, citindu-i planurile, coordonând, fugind de la un grup de îngeri la altul, sincronizând exploziile din toate colţurile Universului, pentru că, trebuie să fim de acord, sistemul era perfect pus la punct.

— Mândria stă la baza căderii Satanei. Consecinţele ei au fost dure.

Chiar în centrul grădinii se găseşte pomul viţei-de-vie, al cunoştinţei binelui şi răului, al plăcerii şi al durerii, al logicii cu două valori, căruia, dacă i se contempla frumuseţea pentru a i se lăuda făcătorul, atunci era bine, iar dacă se socotea că rodul lui e pur şi simplu mâncare, atunci era rău. Nu mănânci un simbol care pune la un loc două lucruri fără a le confunda, o realitate văzută care nu numai reprezintă, ci şi face să se vadă prin ea un real nevăzut, invizibil, ascuns celui nepregătit, care nu avea voie să se atingă de el decât fortificat sufleteşte.

— Te vei prăbuşi dacă te vei atinge de zeama fructelor interzise înainte de vreme.

Administratorul ştiuse că grădina ascunde ceva, un secret, într-unul din pomii viţei-de-vie şi că cine va gusta din fructele lui va şti adevărul. Va trebui să-l găsim, l-au îndemnat tovarăşii lui, disidenţii, aşteptând răspunsul cu gura căscată.

— La treabă!

Arhanghelul Mihail îi aude, îi ia de urechi şi îi dă afară pe poartă: „să nu vă mai văd pe aici, derbedeilor”, îi povăţuieşte el cu asprime, „gaşcă de imbecili, eu v-am pus să păziţi, nu să mâncaţi ce nu trebuie, raiul va fi dat celor care-i respectă regulamentele, Adam va fi un administrator mai bun, nu se va grăbi să se atingă de viţele viei de ale căror fruct se va bucura la timpul potrivit, împărtăşindu-se din potirele aurite ale arhiereilor Lui, şi nu din ulcelele voastre murdare, să nu vă prind că vă atingeţi de el, ce dacă nu poate face încă raţionamente, el are altă busolă, mai bună, şi nu bate câmpii aiurea ca voi, cu filozofia voastră, simplă literatură fantastică, nimic mai mult, bună de aruncat la gunoi, faceţi umbră pământului fără să mai fie nevoie, ieşiţi.”

5

Aşa a fost adus Adam în grădină, dotat şi cu posibilităţi de cunoaştere a materiei, altceva decât spiritul, şi îngerii alungaţi, în frunte cu şeful lor, roşi de cea mai cumplită ură de clasă, s-au jurat să-l nenorocească cu prima ocazie când îl vor prinde la cotitură.

— Nu se poate să nu facă şi el o greşeală, ce dracu, e om.

Pe poarta cea mare, din piatră, pe singura bucată de marmură neagră, pe un frontispiciu strălucitor, stă scris cu litere albe: intrarea numai cu invitaţie. Fiindcă aici nu intră nimeni neinvitat şi deocamdată sunt chemaţi numai îngerii, şi numai în timpul zilei, şi nici măcar toţi, numai cei optimişti, cu aripi albastre. După apusul de soare uşile se închid cu un lacăt pe dinăuntru şi nimeni nu mai are cum să mai circule, nici îngerii nopţii, cu aripi fără nici un fel de

culoare, nici chiriaşul cel nou, apărut de curând, ocupat cu studii de botanică şi zoologie, care pune nume tuturor creaturilor precedente şi tuturor fructelor, după ce le studiază pe îndelete culoarea şi gustul.

Nu ar fi drept să nu amintesc că la începutul aventurilor sale Adam este singur, fără bătaie de cap, nu trebuie să aibă grijă de o turmă de îngeri, de oi sau de vaci, alții se ocupă de treburile mărunte ale existenței grădinii, ale vopsitului gardului, totul vine de-a gata, ca şi muzica cântată de îngerii credincioşi, în corul lor remarcabil, în liturghia care îi ridică în al nouălea cer.

— Cum să nu ridici rugăciune de recunoştiință creatorului generos, cum să te plângi, să cârteşti, pentru ce, ce-i lipseşte, ce putea să mai vrea când pentru el, un om deocamdată desculț, fără haine, fără curea, lumea era simbolul spiritului superb, o oglindire şi o reprezentare, un semn al unei alte realități ce zace mult mai departe şi mult mai adânc.

Asta l-a făcut pe Satana să se enerveze, să ceară audiență în fața lui Dumnezeu, să-i spună că vine de la cutreierarea lumii şi de la plimbarea pe care a făcut-o prin ea, unde l-a văzut pe Adam, neasemănat cu nimeni altcineva pe pământ, e drept, încă fără nici un fel de prihană, şi asta e drept, cu toate că, totuși...

„Ce e cu el”, a întrebat Dumnezeu, ridicând o sprinceană, „ce ți se pare”, şi necuratul răspunde dintr-o suflare: „nu degeaba se teme de Tine, l-ai ocrotit, acolo în rai e îmbuibat cu de toate, cum să nu se lase pe spate şi, somnolent, să se piardă în contemplare, fără să-i pese, fără să-şi dorească să cerceteze rodul pomului raționamentului bivalent, care cere efort, nu e uşor să storci zeama din struguri, să bați ciorchinii, să demonstrezi teoreme, ai nevoie

de îndelungă răbdare, ia ridică-ți mâna de pe capul acestui copil răsfățat, schimbă-i puțin situația și bagă-i în pat o fetiță frumoasă să vedem ce-o să facă, o să mai asculte de Tine, sunt sigur că va abandona contemplarea, va uita conștiința simbolică, nu va mai vedea peste tot numai semnele cerului, nu va mai simți divinul înaintea tuturor lucrurilor, ca mister al infinității ce stă în spatele lumii finite."

Hotărât să valorifice cât mai urgent aprobarea primită, să recupereze timpul pierdut, tartorul îi trimite în vis fata frumoasă și tânără, cu o privire uimită, mirată că pusese mâna pe el, inocentă, chiar pură, încântată că există Adam. Încercând o stare de adâncă dulceață, ceva ce nu mai simțise vreodată, îl apucă de mână și pornesc într-o călătorie întortocheată prin camerele unei construcții vechi, părăsite, un coșmar în care nu mai găsește ieșire, de care el nu își mai amintește aproape nimic la trezire, obsedat de arătarea suavă, ce tinerețe, câtă vigoare, o arhitectură uluitoare, nu se putea să nu o admiri, fibră cu fibră, pe toate părțile, din fiecare direcție, pe grupe de mușchi acoperiți de o piele miraculoasă ce părea de mătase, dând viață grădinii în așteptare, cu răsuflarea tăiată, uluită de felul ei de a se ridica de pe scaun, de a se duce la masă, fiecare drum fiind o surpriză cu bucuria unei minuni în mișcare, o declanșare de energie.

— Dumnezeu să ne ierte.

Numai că Nina von Lilit nu e din carne, e vis, un vis rău, și Adam răsuflă când se trezește și râde în palme, privind peste apele verzi și pline de pește.

Este luna februarie, ziua e mică și noaptea plină de stele, iar el încearcă să se înțeleagă pe sine privind la cer, singura lui sursă de

inspirație în timpul nopții, când se poate concentra asupra vibrației interioare, sentimentului, aspirației, speranței, slăbiciunilor şi punctelor slabe, pentru că fără această operațiune vitală ar fi fost imposibil să-şi realizeze potențialul.

— Ne înțelegem pe noi citind aştrii.

A citit şi a aflat că nu este bun la împărtăşitul vieții cu altcineva, că independența lui naturală îl va face să-ți formeze târziu legături serioase, să-şi amâne izbucnirea emoțiilor, că, în ciuda iubirii lui pentru lume, aşa cum e ea, în totalitate, dragostea pentru o singură bucățică a ei va fi mai greu de realizat.

Arhanghelul Mihail cere şi el audiență şi recomandă apariția unui nou locatar în peştera spațioasă, de data acesta din carne, o femeie adevărată, după chipul şi asemănarea bărbatului ei.

Eva se va naşte la sfârşitul lui iunie, sub semnul lunii, o enigmă aproape totală, schimbându-şi părerea, personalitatea şi mintea cu viteza cu care luna se mişcă de la o fază la alta şi Adam se va uita la ea aşa cum s-a uitat la grădină, leneş, contemplativ, interesat de rațiunile pure şi nu de gesturile fecioarei.

Plină de viață şi gata să fie iubită, bună la toate, interesată de tot ce poate interesa, gata să ia apărarea celui ce a ştiut să o ispitească, celui care a înțeles cum să se poarte cu ea, se va purta rău cu Adam, va reacționa ca un rac, va ieşi din centrul ei moale, emoțional, protejat de cochilie, şi, batjocorită, înfricoşată, va scoate ghearele obosite de aşteptare ca să-l respingă cu justificări înțelese numai de ea, disprețuitoare, tăioasă şi crudă.

Până la naşterea Evei, Adam nu suferise de singurătate, fiind răsfăţat de divinitate şi invidiat de îngerii răzvrătiţi, de a căror cădere beneficiase din plin. Excluderea lui Satana din guvernul divin se făcuse destul de târziu, când îngerul aşa-zis de lumină, călcând ordinul, din mândrie, gustase primul din fructul zemos ce atârna în pomul cunoaşterii bivalente. N-am murit, va constata el, şi Eva va crede, pentru că Satana este cât se poate de viu, stă acolo în faţa ei, se mişcă la fel cum se mişcase tot timpul, pare şi mai strălucitor, face raţionamente perfecte, este convingător, de ce să nu-l cred, ce mare lucru să guşti din zeama roadelor viei, îi place, zice mai vreau, de ce să nu vrea dacă e atât de plăcut, e gustos, bun, spune ea, îndemnându-l pe soţ, pe Adam, ia şi tu, nu fi prost.

Martorii oculari mărturisesc că via, aşezată în mijlocul livezii de la poalele muntelui, pe mai multe coline, era întinsă şi parfumată, în al doilea an de rodire, fiind bine ştiut că în primii săi patru ani, aşteptase cu multă răbdare să-i vină sorocul, după trecerea timpului acumulării de energie, când şi-a adunat elementele stabilite de arhitect acolo, în cer, unde stăteau îngerii, la care, acuma, se părea că s-ar fi adăugat spiritul încarnat în materie, aşteptând să dospească, să crească, să se apropie de divinitate, din ce în ce mai aproape, gata să se facă una cu ea, fără să se confunde.

Adevărul este că Adam se însurase târziu nu pentru că nu găsise nicio femeie, ci pentru că fusese preocupat de religie, care, pe distanţă mai lungă, se dovedise a fi mai interesantă decât o împreunare târzie cu una din cele mai enervante făpturi, frumoasă, ce-i drept, dar lipsită total de capacitatea de a percepe alte relaţii decât cele dictate de carne, gata să-l convingă că a face amor e mai important decât a sta de vorbă cu Dumnezeu. Ce porcărie, se gândise el mai târziu, filozofând cu un strugure mic în mână, dăruit în ziua când nevasta se prezentase la nuntă ca din gură de şarpe la

ordinul Creatorului, ameţită de amestecul cuvintelor complicate, cu răspunsuri supersavante la întrebări aproape prosteşti, la dracu cu prietenii ei, tot felul de îngeri din echipa retrogradată, a administratorului pedepsit pentru purtare neelegantă, strecurat ilegal în grădina lui Dumnezeu, după ce fusese trimis la plimbare, când arhanghelul, neatent, prindea peşte, vopsea gardul sau stătea de vorbă cu pelicanii, am fost trimis pe teren spunea el, lăudându-se cu tot felul de misiuni dubioase ca să-i păcălească pe proşti, eu nu mă voi lăsa păcălit, spuse el, sorbind din mustul gustos al raţionamentului matematic din care până atunci nu gustase, pur şi simplu nu avusese timp, de ce să facem raţionamente savante dacă nu avem nevoie de ele, dacă ne putem descurca mult mai bine şi altfel, stând de vorbă cu lucrul în sine, direct, fără să fie nevoie de concepte abstracte, încâlcite şi dubioase.

Diavolul, un gelos, dorind să-l surprindă, să se înarmeze cu argumente, să-l aşeze cu picioarele pe pământ şi cu botul pe labe, să-l potcovească, s-a dus în peşteră când dormea şi lucrurile au ajuns atât de departe, încât îngerii păzitori nu au mai avut o altă alternativă decât să aducă faptul la cunoştinţa conducerii, care, mai întâi, a găsit întreaga poveste atât de absurdă, încât a hotărât să aştepte până când va vedea ce urmează.

Eva avea dreptul să facă ce vrea, să facă ce ştie, să ştie ce poate, despre ce este vorba, unde începe şi unde se află sfârşitul, aşa fusese făcută să fie, liberă.

Faptul că o femeie frumoasă a stârnit atâta zâzanie a făcut imposibilă orice altă interpretare decât cea de ofensă adusă tradiţiilor grădinii Edenului, în care conceptul de boală era necunoscut. Delincventa a fost întrebată dacă este bolnavă.

— Nu cred, domnule înger.

— Atunci cum explici comportarea?

— Nu ştiu, domnule, poate pentru că nu am putut dormi din cauza valurilor.

— În cazul acesta chiar eşti bolnavă, în rai nu s-a pomenit insomnie, o persoană sănătoasă doarme perfect, dacă nu are conştiinţa încărcată cu o greşeală dezgustătoare, de genul celor pe care nimeni nu le poate ierta.

— Da, domnule, aşa e.

— Atunci dacă greşelile sunt provocate de insomnie să vedem despre ce greşeală e vorba.

— Nu am greşit cu nimic, domnule.

— Imposibil, aşa ceva nu se poate.

— Şi diavolul, cât a fost el de înger, şi el a greşit.

— De ce te holbezi la cartea de telefon?

— Îmi pare rău, domnule.

— Când vorbeşti cu mine eşti atentă la vorbele mele.

— Sigur că sunt.

— Acum spune care ţi-a fost greşeala.

— Nu ştiu.

— Asta complică problema, greşelile uitate sunt cele mai rele, nu mai visa, încearcă să dormi fără vise, şi dacă visezi, alege numai vise curate. Asta e tot, poţi să te întorci la Adam.

Extenuată, în lacrimi, cu nervii întinşi, Eva a readormit şi a început să viseze din nou primul vis, în care îl vedea pe Satana, înalt, precis şi gentil şi vederea lui îi aduce înfiorare, de la breton la călcâi, şi el îi spune poveşti despre copilăria lui în grădină, atunci când grădina mirosea a mărar, iar ea îl ascultă cu gura căscată, fără să-l creadă, cu toate că ar fi vrut, savurând cuvintele lui şi corectându-l, spunând „ai vrut să spui că mirosea a lavandă”, şi el nu are putere să-i spună că nu ştia cum miroase lavanda, că nu avea

acest simţ rezervat pentru om, nu simţise niciodată nimic, concepea parfumul abstract, şi de frică că îl va întreba altceva, alunecă şi îi atinge urechea, murmurând, cât e de minunat să fim împreună, şi ea nu răspunde nimic, e cu ochii închişi, şi el continuă să-i spună povestea îngrozitoare despre căderea îngerilor căzuţi până când ea adoarme cu mâinile pe gâtul lui fin, uitând să mai țipe, pentru că nu învățase să țipe, el nu țipa niciodată.

Când se trezeşte, de dimineaţă, Adam trecuse de o mie de ani, este momentul începerii ieşirii la pensie, într-o casă de vară, unde să poată juca golf şi tenis trei zile pe săptămână ca să-şi pună sângele în mişcare, o cabană cu o saună şi o saltea foarte tare, bună pentru liniştirea durerilor de spate, în timp ce Eva, de abia apărută pe lume, tânără, visătoare, naivă, dorea altceva.

— Un vis colorat.

Aşa a comunicat cu ea diavolul, când creierul i-a halucinat, şi partea frumoasă a acestei relaţii, din perspectiva satanică, a fost că nici un om raţional nu a putut să creadă această poveste, în felul acesta făcând posibilă păstrarea secretelor visătoarelor celorlalte, fiicele fiicelor ei, multe, păcălite în următoarele mii de ani de acelaşi hormon.

Adam va încerca să-i cultive prietenia cu complimente şi gesturi extravagante, aşa cum credea că dă bine, privind-o ca pe o simplă copilă, ce să fi fost altceva, ea nu va fi de acord, sunt femeie şi vreau să trăiesc, va ţipa, prima oară fără să ştie că într-o zi, bătrână şi obosită, va rămâne numai cu astmul şi durerile de picioare provocate de îngrăşare, o consecinţă directă a incredibilei pofte de băutură cu care îşi începuse cariera.

La început, înainte de apariția Evei, în epoca premodernă, după cum spun martorii oculari şi prietenii lor, cunoscătorii din generațiile următoare, spiritul lui Adam s-a hrănit din dumnezeire, sufletul a fost hrănit de spirit, corpul şi-a câştigat hrana zilnică de la suflet, iar acum, odată cu începutul epocii zis moderne, mulțumită visului Evei, spiritul a început să mănânce din suflet, sufletul a scos substanță din corp şi bietul corp a avut nevoie de susținere materială, întreaga economie a paradisului prăbuşindu-se în nimic, aşteptând reparații ce aveau să vină foarte târziu, în epoca postmodernă şi tot din cer, pentru că omul singur se va dovedi incapabil.

Eva a avut ghinion, au spus prietenii ei, nu s-a dovedit a fi rezistentă, n-a apucat să se consolideze în ascultarea de Dumnezeu şi să progreseze in cunoaşterea Lui, pentru că în acest caz nu s-ar fi luat după un derbedeu needucat, care habar n-avea ce înseamnă logica infinitului.

Gândit ca factor de unificare al lumii, depăşind separarea între el şi semenii săi, între ei şi lumea sensibilă, între lume şi rai, între creație şi dumnezeire, adunând toată lumea în el, Adam a cedat şi şi-a abandonat menirea, dând pasărea ținută în mână pentru cea de pe gard, s-a dovedit prostănac, pentru că cine altcineva s-ar fi tăgăduit pe sine, aşa într-o doară, ca să cadă din adevăr, când este foarte bine ştiut că adevărul e existența.

— Nu putea să spună că n-a ştiut, fusese avertizat, i se spusese, nu te duce în vie, nu te atinge de strugurii ei, este periculos, aşteaptă până mai creşti, atunci vei mânca ce pofteşti şi dacă bei cu măsură, vinul te va feri de atacuri de cord, de orice altă boală de inimă, chiar şi de apoplexie, tot ce există e bun, dacă nu te prosteşti şi ştii să păstrezi o măsură.

Căderea din existență a fost o nenorocire care s-a petrecut pe nerăsuflate, fără avertismente premergătoare, aşa, dintr-o dată, blestem, prostănacul a ascultat ce a zis prostănaca şi a repetat, probabil în şoaptă, ia să vedem, ce o să se-ntâmple, n-o să se întâmple nimic, vă spun eu, Dumnezeu în marea lui milă ne va ierta, dacă ne-a creat înseamnă că are nevoie de noi, se plictiseşte să fie singur, ştiu cum e, şi eu m-am plictisit de singurătate, El m-a procopsit cu nevastă, şi încă una de carne, ea mi-a recomandat să mă ocup de vița-de-vie, n-a fost o inițiativă a mea, ea mi-a arătat că vinul e bun, chiar aşa, ea mi-a spus, ce mare lucru să guşti din fructul cunoaşterii raționale, în fond a fost făcut pentru noi, ce să mai aşteptăm să ne coacem, ce e aia maturizare, cine ne poate spune când ne-am maturizat, nu există aparat de măsură, de ce ar trebui să fiu măsurată de îngeri, vorba lungă e sărăcia femeii.

Asta s-a întâmplat în dimineața zilei de 13 aprilie, când Eva a cedat avansurilor tipului prezentabil în care se strecurase Satana, deghizat, ascuns printre vițele viei, în formă de şarpe, cu complimente, spunându-i că este foarte frumoasă şi foarte inteligentă, domnişoară eşti fermecătoare, vai domnule, cât eşti de galant, domnişoară, vorbesc serios, nimeni nu moare dintr-o boabă de strugure, toată lumea e invitată să se bucure de roadele acestei grădini minunate, e publică, şi eu am mâncat şi n-am pățit mare lucru, este adevărat că am fost trimis la plimbare şi mi-am pierdut poziția de administrator, am fost transferat, nu retrogradat, acum am început să călătoresc, ce poate fi mai frumos, călătoria înnobilează şi instruieşte, e minunat să călătoreşti, mănâncă şi vom călători împreună.

Spre seară, când Dumnezeu i-a cerut socoteală, ea s-a refugiat în spatele lui Adam, care, uluit de această intervenție bruscă, s-a bâlbâit, a mărturisit că nu ştie despre ce este vorba şi a cerut timp

să se documenteze, o greşeală totală, imposibil de contestat, pentru că astfel a recunoscut că şi el mâncase din fructul cunoaşterii celor două valori, fals şi adevărat, decretate, nu ştiu de ce, raţionale, la baza logicii bivalente, secretă, ascunsă în pomul ascuns, interzis până la maturizarea spirituală care cere timp şi efort, pe o scară cu grade de existenţă şi deci grade de adevăr, despre care nimeni nu îi spusese nimic, ştiut fiind că în raiul dintâi nu apăruseră încă profesori.

Drept urmare, din poruncă dumnezeiască, arhanghelul Mihail, permanent înarmat cu o sabie lungă, incoruptibilă, le-a recomandat să se apuce de treabă, gata cu trândăveala, raiul se mută în altă parte, la o adresă necunoscută pe care va trebui s-o găsiţi singuri, cu puterile voastre, gata cu totul de-a gata, o să-i faceţi şi gardul de fier, care va trebui îngrijit, pentru că fără el se va alege praful de tot ce faceţi. Eva o să vadă pe pielea ei ce înseamnă durerile naşterii, ce înseamnă să-ţi placă, care-i consecinţa plăcerii.

6

Scoaterea Evei din starea de grădinăreasă adjunctă împreună cu omul care îi era tată şi soţ, simultan, cum se poate mai rău, fără să poată reţine aproape nimic, cu bocceaua în mână, broboada pe spate şi amintirile împachetate în grabă, a fost primul pas, cel mai greu.

Când raiul a dispărut ca fumul, mutat, transferat, dus cu totul în altă parte sau temporar anulat, când gardul de fier s-a topit şi în locul grădinii au apărut bălării şi în locul pomilor a crescut altceva,

un fel de trestie, între dune de nisip mişcător, uimiţi, au rămas pironiţi acolo unde erau, prostiţi, consternaţi, fără să-şi creadă ochilor şi urechilor, gata să jure că totul este iluzie sau coşmar, că nu văd bine, că aşa ceva nu se poate, iar când n-a mai plouat şi n-a mai fost briză şi niciun fel de adiere de aer, o tristeţe barbară a pus stăpânire pe loc, de la viţa-de-vie la poarta de la intrare, de-a lungul urmelor gardului, peste tot, ce mai la vale, topirea gheţarilor a schimbat temperatura planetei, cu ravagii uşor de apreciat de abia după ce au apărut şobolanii, flămânzi, agresivi şi lipsiţi de semnul prieteniei, bucuroşi de apariţia cuplului dezvelit, fără blană, semn clar că au căzut în dizgraţie, că acum e permis să fie muşcaţi.

Scriu despre raiul pierdut.

Imagine de duminică.

Mă uit peste frescă, din nou văd că arhanghelul Mihail nu mai este, şi-a luat heruvimii cu săbii de foc şi s-a dus, au plecat, nu mai păzeşte nimeni poarta deschisă, mă uit, caut gardul de fier, nici el nu se vede, în acest loc special existase o primăvară perfectă, acum nu mai este, s-a dus, nimeni nu ştie unde, sunt pe centura fierbinte a navei bisericii, unde este pictată căderea Constantinopolului, următorul rai, postmodern, curmat de tridentul unei satane neomoderne, aşa cum primăvara este curmată de vară, fierbinte, obositoare, anunţând frigul iernii.

— Cumplit!

În aceste condiţii aspre apare pe lume Cain, moştenitorul tronului gol, un copil stupid şi obraznic, înzestrat cu o memorie formidabilă, incapabil să înveţe ceva din greşelile părinţilor săi, gata să creadă că alungarea din rai ar fi fost un act condamnabil.

— Lasă că facem noi altul mai bun după această stare de tranzit temporară şi scurtă şi o să-l belim pe arhanghel cu tot cu sabia lui, că noi vom fi mulţi, înmulţiţi, iar raţionamentul mai multor capete va fi mai puternic, mama lui de nenorocit, vine şi timpul nostru, al oamenilor cu drepturi, am auzit că există o ţară modernă care ţine seama de ele, unde există şi constituţie, în care scrie că oamenii au drept la opinie şi presa e liberă, vom merge acolo.

Nimeni, nici Eva, nici Cain şi nici Adam nu şi-au adus aminte că inteligenţa este capacitatea de percepere a relaţiilor, nu au făcut legătura dintre cauză şi efect, nu au înţeles că lucrurile se pot repeta, totul a fost pus pe seama intransigenţei dumnezeirii cu o gândire mai catolică decât papa.

— Nu ne putem explica cum se poate ca oameni nevinovaţi să fie supuşi voinţei unui totalitar, nu vreau să mai cred într-un Dumnezeu care acceptă suferinţele copiilor mei, ce fel de Dumnezeu este ăsta, la dracu cu El, dacă ne-a făcut să ne chinuie, nu ne trebuie.

După cea de-a doua greşeală, o repetare fidelă a celei dintâi, când s-a născut Abel, cu şi mai multe dureri, cu cezariană, fapt consemnat până şi în istoria Romei, mii de ani mai târziu, când i s-a spus că e Cezar, lucrurile s-au complicat şi mai mult, de data aceasta arhanghelul a apărut, scurt, în vis şi le-a proorocit şi mai multă nenorocire, cel puţin până vor ajunge în Imperiul Roman, peste nu ştiu câte milenii.

— Prostii, i-a răspuns Eva scurt şi fără prea multă gândire, copiii mei se vor descurca şi fără serviciile dumitale, nu peste trei sau patru milenii, ci imediat. Tatăl lor are o experienţă imensă, nu avem nevoie de nimeni, ne vom folosi de minţile noastre, de ce le

avem, vom construi un rai mai evoluat, cu un gard şi mai bun, dintr-un metal şi mai tare, care nu rugineşte deloc.

Nimeni nu ştie ce s-a întâmplat cu Adam după această discuţie, şi nici dacă Eva s-a ţinut sau nu de cuvânt, împreunându-se în mod repetat cu îngerul răzvrătit sau poate chiar şi cu alţi îngeraşi, ortacii lui, o mulţime.

Se bănuieşte că alegând, din mândrie, cunoaşterea raţională, ea a aplicat-o şi în chestiunea binelui, dar binele şi chiar existenţa în afara comuniunii cu divinitatea are un caracter dubios, aşa încât şi-a afundat fiinţa într-o tristeţe imensă, căzând în mândrie deşartă, vrând să decidă ce e bine şi ce există.

Ca să poată încăpea în limitele raţiunii înguste şi mândre a insului singuratic, binele a fost transformat în obiect, şi, atunci, profund plictisită de rezultate, cu sau fără regrete, a acceptat toate fructele oferite cu uşurinţă şi repetat de răzvrătiţii care o pândeau de aproape de multă vreme, de când apăruse acolo, pe locul unde fusese raiul, stând în două picioare, o noutate superbă, gimnastă, gata pentru săritura în gol, un act curajos de abandonare, nesigur şi periculos.

Când s-au născut ceilalţi fraţi ai lui Cain, mulţi, foarte mulţi, s-au auzit contestaţii.

— Nu sunt copiii noştri, nu ne recunoaştem în ei, nu seamănă nici pe departe cu noi, sunt tâmpiţi. Primii doi sunt mai buni, chiar şi al treilea e reuşit, dotat cu simţ critic, mult, gata să efectueze judecăţi de valoare, critice, multe, mortale, capabile de distrugeri în masă, Cain şi Abel vor fi arme de distrugere absolută, Abel parcă mai puţin decât Cain, dar totul s-ar putea să se schimbe.

Greu de văzut semnele de prostie la copilul de câteva săptămâni, cu toate că s-ar putea să fi existat, aşa cum s-a văzut la naşterea copilului Abel, bănuit că ar fi făcut de Adam, ceea ce l-a făcut pe Cain să nu vrea să se uite la el mai târziu, când, aduşi faţă în faţă, s-au certat, au ridicat sus pumnalul şi apoi au lăsat să cadă tăcerea cu care eram obişnuiţi din alte povestiri ale lor, spuse cu alte ocazii, din dorinţa de a ne umple capul cu bazaconii.

Tatăl nostru nu este Adam, s-ar fi lăudat amândoi, fiind ştiut că numele tatălui ar fi trebuit să fie înregistrat în actul de naştere de care nimeni nu ştia mai nimic, nici măcar dacă ar fi existat, pentru că au trecut destule milenii până când oamenii de la registratură au descoperit un fel de scriptură unde era menţionată acţiunea nefericită a Evei, întâlnirea cu diavolul, ispita irezistibilă, cedarea finală în faţa presiunii hormonului, care nu putea fi nici el judecat, ce dracu, astea erau legile aspre ale biologiei făcute de Dumnezeu, care, dacă e adevărat că a recurs la clonare şi a scos-o din coastele lui Adam, care în felul acesta ar fi fost un fel de tată al său, de unde acuzaţia de incest, atunci se putea înţelege cu uşurinţă ezitarea celor de la registratură care nu au ştiut ce să scrie, cum să spui că Cain este fiu când mama lui era şi ea fiică, cel mult nepot, dar aşa ceva nu se scrie în actele de naştere serioase, unde s-a mai văzut ca cineva să fie şi fiu şi nepot simultan.

— Nimeni nu îşi mai amintea de logica paradisului de tip „şi-şi”.

Se spunea chiar că cine nu are acte de naştere nu există, şi deci nu este adevărat, şi acesta ar fi fost motivul pentru care Abel se hotărâse să şarjeze norocul lui Cain. Dacă nu este adevărat, atunci e ficţiune, ar fi spus el, pot face cu el tot ce vreau, e dreptul meu, nimeni nu mă poate opri să-l omor, toată lumea ştie că suntem la

cuțite, de fapt niciunul nu avem vreun prieten, așa încât nu pot exista mărturii, declarații care să dovedească cum Abel se pusese pe treabă și nu s-a oprit și apoi Cain s-a hotărât să se piardă în lume, după ce Dumnezeu, în marea Lui socoteală, l-ar fi asigurat că nimeni nu va putea să-l omoare.

— Fiii de diavol vor fi longevivi.

Așa s-au hotărât amândoi să-și încerce norocul, cu o umbră de zâmbet și o jumătate de ironie, lângă o jumătate de pierdere grea, jucându-se pe fața lor deloc inocentă, cu obraji înroșiți, din care ieșeau tot felul de fire de mârâială.

Nu irosiseră toate cuvintele, erau perfect naturali, toată lumea știa că făcuseră bani. Abel cu oile lui, Cain cu berea, cu creșterea grâului și cu metalurgia, obsedat de găsirea tehnologiei de fabricație a gardului de metal, cheltuind fără să fie nevoie, înțelegi despre ce este vorba. Cain șchiopătase de câteva ori în anii de secetă, când recoltele lui se pierduseră și se împrumutase la Abel, care era econom, adevărul este că au fost parteneri în afaceri și probabil și în aventuri amoroase, pentru că este știută prima dispută întâmplată din cauza Ninei von Lilit, cu care s-au ciocnit din primele zile.

Mi-am dat seama că ceva nu este în ordine și nu m-a surprins că orașul ia partea celui risipitor, spunând că Abel cel econom își merită soarta, tratându-și salariații în felul cum i-a tratat. Așa circula zvonul celor care știau cum fusese după dispariția raiului premodern și mergeau să se împrumute la bancă, crezând că știu bine, citind în ziar, Dumnezeu știe ce fac oamenii Lui aici, pe pământ, omul a fost dat afară din rai ca pedeapsă, iar Cain va încerca să se asigure că Abel a fost pedepsit, făcând cunoștință cu suferința cum se cuvine, ca răsplată pentru atitudinea lui, când a

spus lucruri pe care toată lumea va putea să le creadă, ca să poată linşa mai târziu fără grijă, în voie, fiind indiferent la urmări.

Duşmanii lui Abel afirmau că şi el ar fi fost făcut de Satana, iar cei ce spuneau aşa erau roşi de cea mai rea invidie, pentru că atunci când au început să vorbească s-a văzut că amândoi sunt la fel de altfel, mai vioi decât ceilalţi, mai deştepţi, mai puternici, mult mai interesanţi, Cain ceva mai pragmatic, eliberat de înclinarea spre meditaţie a fratelui său, care încă se închina unui Dumnezeu din cale afară de răzbunător, cu idei încurcate, greu de-nţeles, înclinat spre cenzură, gata să interzică orice, într-o grădină cu pomi interzişi, de unde Adam a fost alungat cu asprime, ameninţat cu blestemul, cu deportarea, cu lovirea cu piciorul în fund sau chiar cu sabia, pentru că a gustat dintr-un fruct interzis. Cum interzis, spuneau ei, de fapt fusese un strugurel, liber, spânzurat într-un pom de viţă-de-vie normală, banală, nu este sigur că strugurele din rai a fost identic cu strugurele de azi sau că Eva l-a rupt cu mâinile ei, singură. Probabil că a gustat numai o zeamă a lui, fermentată, gata să ameţească, de abia azi am aflat pentru ce, câtă nenorocire a adus raţionamentul debil, judecata precară, contestabilă, care ne va conduce la descoperirea periuţei de dinţi de lângă flaconul cu antibiotice, cu care să exterminăm milioanele de microbi, în ciuda protestelor lor, exasperaţi de exterminarea în masă, ne omoară pe noi ca să nu moară ei, să-şi prelungească viaţa scurtă, să aibă timp să se dedice cuceririi premiului Nobel pentru chimie, literatură, fizică sau pace. Sigur că da, va fi nevoie de pace după atâta război, absolut necesar după atâtea descoperiri în fizică, în chimie, după atâta literatură necesară stimulării imaginaţiei celor care nu o aveau pe a lor, pentru că imaginaţia bolnavă a fiului Abel şi a fiului Cain şi a celorlalţi fii, se va vinde în lume, va fi la cinste înaltă, va fi premiată, arătându-le oamenilor cum să se dezvelească, cum să-şi

bată joc de raiul primordial, premodern, cum să elaboreze tratate, cum a fost cazul, mult mai târziu, la Berlin.

— Adam a fost victima unei halucinații.
— Raiul lui a fost superstiție, o iluzie.
— Rezultatul imaginației unuia cu capul în nori, un primitiv fără şcoală, un premodern, noi nu credem că aşa ceva ar putea să existe. Cei ce vă învață să credeți în cunoaştere mistică prin unirea cu Dumnezeu, spun prostii. Uite, noi trăim fără ea şi nu-i simțim deloc dorul, luați-vă după noi, nu e adevărat că vă veți prăbuşi în nimic.

— Alt nimic decât cel din care plecase Adam.
— Al lui fusese o încărcătură de energie.
— Al lor era o lipsă a ei.

Nici Cain şi nici Abel nu şi-au pus amintirile pe hârtie sau pe papirusuri ori pe orice alt fel de material rezistent, cum ar fi cărămida sau marmura de Carara, indiferentă la trecerea timpului, aşa încât nu putem preciza, nimeni nu ştie exact cum arăta grădina Edenului imediat după sentința divină, de ce cei născuți după dispariția raiului lui Adam aveau o viață cu totul schimbată, din ce în ce mai nefericită, cumplită, în comparație cu cea din poveştile Evei ținute minte de Cain, povestite celorlalți mai departe.

Fructele, cele care mai rămăseseră, nu erau uşor de cules, mai ales în afara sezonului era când prea cald, când prea frig. Noroc cu oile din turma păzită de Abel, care, indiferente la frig şi la cald, le-au împrumutat laptele şi pieile lor ca să reziste pe baricade, cu promisiunea că mâine vom ajunge în raiul cel nou, proiectat rațional, după rețetele logicii cu două valori, mândră şi pozitivistă, luminată de puterea imbatabilă a bunului simț bazat pe principiul

excluderii terțului, ori albă, ori neagră, ori bun ori rău, nimic între cele două extreme, niciun fel de nuanță, n-avem nevoie de ele, astea sunt pentru religioșii de speță joasă, incapabilii, proștii și mulții, cei foarte mulți, care nu au aflat de modernizare.

Pentru că nu se putea aștepta la prea mult de la culesul fructelor de pădure și nici nu se putea mulțumi cu laptele oilor păstorite, Cain s-a gândit să se apuce serios de agricultură ca să fabrice bere, o băutură mai ieftină decât vinul, mai ușor de făcut, să domesticească grânele și să perfecționeze cuptorul în care să coacă pâine dospită, primul pas spre o stare mai bună, spre metalurgia tunurilor de mare calibru și a fizicii nucleare.

Când găinile au ouat și a văzut că o să aibă mai multe găini care vor face și ele ouă, din care vor apărea alte găini, așa încât nu mai avea importanță cine a făcut începutul, găina sau oul. A crezut că o să se umple de bani și asta l-a făcut, convins de Abel, să încerce să înduplece cerul, să înmoaie sentința divină, să aducă jertfă Dumnezeului Savaot, al oștirilor.

— Ce dacă ne-a dat afară din rai, poate că ne primește înapoi.

Amândoi au procedat prin ardere pe altar.

Abel a pus berbecuțul pe lemn, l-a legat, i-a dat foc, lemnele s-au aprins și fumul a mirosit a friptură, spre disperarea lui Cain, care fără prea multă experiență în metafizică, nu a avut tot atâta succes cu snopul de grâu, lipsit de grăsime, fumul lui nu s-a putut ridica foarte sus, astfel încât aromele au vorbit în limbi diferite.

Dezamăgirea lui Cain a fost imensă, nu știu de ce, poate pentru că era convins de spiritul său de invenție, de forța creației

sale, de puterea de adaptare la condițiile în care fusese adus din cauza unui nefericit accident de care nu se simțea răspunzător, nu el furase struguri din vie, nu el băuse din zeama lor, alții făcuseră o prostie şi el plătea pentru ei.

— Nedrept, nedrept e puțin spus, strigător la cer, asta e.

La urma urmelor, prezența Satanei în grădina transformată brusc în pustiu printr-o regretabilă schimbare climatică, fusese autorizată de soartă, ştampilată deci de divinitate, căci tot ce se întâmplă pe lume are aprobarea celui de sus, nu încape niciun fel de-ndoială, atâta lucru ştie oricine, asta ne mai ține în viață, credința că avem aprobare, că facem parte din planul divin, din care face parte şi dracul, părintele raționamentului discursiv, care nici el nu a apărut din senin, singur, de capul lui, şi el face parte din Universul creat, şi el este creatura lui Dumnezeu, şi el poate spune că a fost nevoie de el, altfel nu ar fi fost adus să existe, adevărat, procuror.

Va sta scris în Scripturi cum a fost, cum au povestit admiratorii lui Abel, cei ce-l condamnă pe Cain şi-l numesc criminal, primul asasin pe pământ, nişte neştiutori, fie interesați în dezinformare, prin cumpărare, fie incapabili să înțeleagă şi să dezvăluiască cum a fost şi cum s-a-ntâmplat, şi mai ales ce se va întâmpla mai pe urmă, cu toate că darul proorociei a fost şi va fi folosit mai târziu, în mod repetat, şi prooroci vehemenți vor avertiza cu căldură şi permanent, potoliți-vă, că n-o să vă fie bine, nu fă altora ce ție nu-ți place, băgați-vă mințile-n cap.

Aşa că mă simt dator să comunic rezultatele cercetărilor mele, să povestesc cum s-au dus, au plecat, ca după câteva sute de ani să-şi dea seama că asemenea tatălui lor, luceafărul genial şi nemuritor,

vor fi mereu prezenţi în toate secolele, nestingheriţi, fără să fie nevoie să se uite atent şi mereu înapoi, importanţi, chiar fără asemănare, nimeni nu va fi asemenea lor, unicate, merita să fac un efort pentru a le desena traiectoria, chiar dacă numai schițată, pentru a scrie această cronică, cu contur imprecis, vag, scămos, incomplet, acceptând maipuţinul în locul delocului, aşa cum face ficțiunea de calitate, cel mai înalt nivel de reprezentare al acestui Univers limitat.

— Aşa fac fotografii Edenului.

— Marx a fost cel mai periculos.

— Din cauza raiului lui era să pierd trenul.

— Ayn Rand a fost mult mai interesantă. Fotografiile raiului ei sunt vândute şi azi.

— Mai ales în ultimul timp.

— Când Dumnezeu e construit după imaginea omului.

— Și utopiile zburdă în voie, făcând ravagii.

— Bazate pe superstiție.

— Pe credința în teorie.

— Toată cunoaşterea ştiințelor naturale e ipotetică.

— Toată cunoaşterea e infectată de imperfecțiune.

— Fenomenele proaspete ne obligă să revizuim ipotezele vechi.

— Să recitim Tratatul de la Berlin. Să-l putem înțelege. Să-i putem afla cauzele.

7

Scriu despre primul rai, premodern.

Un rai dispărut.

Trec în revistă suferinţele celor cărora nu le vine să creadă că le-a scăpat printre degete şi plâng după el de milenii. După ce am epuizat subiectele experienţei primare, viaţă, decepţii, speranţe deşarte, întâmplări minunate sau dezgustătoare, realizări şi greşeli, scriu acum despre suferinţe. Nu e uşor, dar merită încercat.

E mai simplu să vorbeşti despre raiul modern, proiectat peste iad, palimpsest, care geme de personaje, care mai de care mai fotogenice, cu multiple lumini şi umbre nenumărate, acoperind hectarele de hârtie, fotografică sau de scris, acumulate în biblioteci ca să fie păstrate, citite, uitate.

Fac această notaţie azi, înaintea Crăciunului, când profesorul din Chicago a vorbit despre Noul Adam, sursa cunoaşterii noastre, născut să elimine iadul, singurul care poate vorbi despre el, măsura, metrul, cântarul, limita cunoaşterii noastre, Omega şi Alfa, în afară de care nu există decât misterul de nepătruns al Libertăţii Divine, pe care doctorul Gaster o studiază din tinereţe, de când a descoperit-o pe Nina von Lilit, înşirată pe câteva secole, instruită din vârstă fragedă în matematica infinitului, cu abilitate mult peste medie pentru politică şi religie, curioasă, cu o excepţională aptitudine pentru limbi, ştiind că dacă ştii altă limbă, ai un suflet în plus, profund conştientă de cealaltă lume, de unde i se trage puterea, controversată de către invidioşii gata să jure că este o năbădăioasă

care își abandonase bărbatul pentru a se înhăita cu un vagabond, Samael, văr primar cu Satana.

Dar asta nu mai are acum importanță.

Pe noi ne interesează Eva, după ce o naște pe Nefertiti, o fată frumoasă, și Cain se duce în cortul tatălui său (peștera devenise prea umedă, insalubră) cu un blid de linte din recolta salvată.

Ce putea fi mai miraculos decât să salvezi sacii de linte din magaziile inundate, să ai din belșug, să nu-ți fie frică de moartea de foame.

— Frica omoară.

De când Eva cedase ispitelor șarpelui șarlatan, totul era în schimbare, și raiul nu mai era ce era, începuse să plouă, iarna fusese rece și rea, noaptea multe flori înghețaseră, fructele, câte erau, rămăseseră acre, nici urmă de pește, trebuia făcută o cotitură, și Cain se descurcase, se apucase de cultivarea pământului, care acum nu mai lucra la-ntâmplare, ci după poruncile lui, iar noi ceilalți copii păzeam porcii, le dădeam să mănânce roșcove și coji uscate de pepene galben și aveam grijă de cireada de vite blânde, proprietatea lui Abel, care se descurca cum putea, și s-ar fi descurcat tot așa, mai departe, dacă nu apăreau șobolanii, *norvegicus*, mici, obraznici și iuți, destul de negri, călărind magaziile pline, mișcându-se printre coceni de porumb, printre sârmele ruginite din gardul de fier, câte mai rămăseseră după plecarea arhanghelului, printre picioarele neatente, nepricepute ale caprelor sperioase, indiferente la mulțimea muștelor care, o noutate, apăruseră și ele în fosta grădină, acum părăsită de îngeri, de primăvară, de speranțele noastre, posedată de noii veniți, șobolanii, purtători de *Yerisnia*

Pestis, o bacterie cu totul nefericită, extrem de perversă, perseverentă, care vroia să ne prăpădească.

Odată cu dispariția stării de paradis, sistemul de imunitate al întregii familii slăbise, nemaifiind abundență de fructe, nu mai aveau nici mineralele și nici vitaminele necesare, așa cum le aveau înainte, și acum ne apăruse pe piele necroze întunecate, hemoragii subepidermice, purpure, degeaba ni se spusese că nu e vorba de nicio bacterie, că probabil era un virus, Ebola, sau cel mult un antrax.

— Uite, ciuma a apărut și în Islanda, unde nu existau șobolani. Și acolo se umflă nodulii limfatici la gât, la subțiori și mai jos, lasă că vă faceți voi bine, ce dacă Adam nu mai crede, are dreptate să nu mai creadă, a auzit cu urechile lui sentința divină, vocea care îl avertizase să nu se atingă de pomul cunoașterii binelui și a răului, ca să nu afle răul, și acum îl aflase din plin, răul era o lipsă a binelui.

Adam și-a revenit într-o dimineață de august, după ce zăcuse un secol.

A fost o mare sperietură, o adevărată traumă psihică. Cu dispariția lui legătura cu cerul s-ar fi evaporat, și așa se subțiase de tot, nimeni altcineva nu mai știa numărul telefonului din biroul arhanghelului, și cum fusese la început, în epoca premodernă, de dinainte de Eva, femeia reală, de dinainte de Nina, femeia închipuită, și ce a însemnat vremea de glorie, în grădina cea fermecată, în care vița-de-vie trona, zeitate, acum tânjeam după ea, cineva o luase, ca să o mute în alte locuri, probabil la poalele altui munte.

Eva avea bănuielile ei, știa de la șarpe că vița crește bine numai într-o anumită fâșie, înfășurând paralela cu numărul 45, știa de la demon, care știa din plimbările lui, când străbătuse pământul.

— Zeama strugurelui, oricât de nobilă, delicată, îngheață dacă o atinge frigul zăpezii, stați aproape de mare, se va umple din nou cu apă, după topirea ghețarilor, am văzut un loc care nu a secat niciodată, o gaură mare plină cu pește, și în mijlocul ei stă insula, Atlantida, cred că acolo a ascuns arhanghelul raiul, pitit într-o groapă, unde e bine și cald, dincolo de muntele mare, după râpa zăpezii, singurul loc cu pădure, în rest Europa e plină cu gheață, acolo e binele, acolo și în amintirile voastre.

Hotărât să-i urmeze sfatul, Abel s-a dus la culcare devreme, dar numai după câteva ore era din nou treaz, după un vis curios, enigmatic, în care se vedea pe marginea lacului, în punctul cel mai de sud, de unde ciuma avansase în Europa, cu o viteză uluitoare, în timp ce bărcile se mișcau la-ntâmplare cu echipajele moarte, iar pe pământ tatăl își abandonase copilul, nevasta bărbatul, un frate pe celălalt, pentru că boala părea să lovească năprasnic, atât prin suflare cât și prin vedere, și toată lumea murea, nu se găsea nimeni să-i înmormânteze pe morți, din prietenie sau pentru bani, și în locurile unde nu se găseau coșciuge, se săpau șanțuri, unde erau aruncate corpurile, mormane, și multe erau scoase de câini și mâncate, spre spaima oamenilor care mergeau în picioarele goale, acoperiți cu un sac sau cu puțină cenușă, în lungi procesiuni în care se biciuiau până la sângerare, pentru a îndupleca vocea să se oprească, dar ea nu se oprea, ci continua să îl cheme, vino cu mine, dar el nu se putea dezlipi de lângă exasperații slăbiți de boală, foame, de oboseală, nici de lângă gropile pline, pentru că nu avea nicio dovadă că vocea venea dinspre gropi, și totuși vocea continua să îl cheme cu insistență, vino cu mine, din dreapta, din stânga, și el se întoarce, dar nu poate spune de unde vine, vrea, i se pare că se poate trezi, nu poate, visul continuă, a treia parte a populației moare, e nevoie de forță de muncă, nesiguranța supraviețuirii

creează o stare de lucruri nouă, începe ploaia, vine potopul, totul dispare, lacul devine o mare, ideile încep să treacă dincolo, peste culmile munților, apare praful de pușcă, caravela cu trei catarge, pompa de apă, tiparnița, Tratatul de la Berlin, Cominternul, cortina de fier, se schimbă totul, vino cu mine să mă ajuți la modernizarea pământului, raiul nu se caută, ci se face, şi el se duce, ce poate face, nu are altă alternativă.

Când se trezeşte, nervos, într-un lac de sudoare, spunând am să vin ca să se convingă că nu visează, se dă jos din pat, se spală pe ochi, mănâncă ceva, şi recăpătându-şi vigoarea pune mâna pe telefon şi îl sună pe Cain, în primul rând să vadă dacă este acasă, şi în al doilea rând să afle dacă are ceva împotriva unei călătorii spre lacul cu pricina, în insula Atlantida, cine ştie poate că raiul mai poate fi regăsit acolo, ascuns temporar, vino, am descoperit cea mai puternică armă, ciuma, luăm câțiva saci cu ovăz, în care ascundem câțiva şobolani, şi ajungem, îi exterminăm pe duşmani, te fac vicerege, guvernator, vom fi vicestăpânii pământului.

Împotriva tuturor aparențelor, Cain nu a avut un somn agitat, urmărind în labirintul argumentelor metafizice ale fratelui său firul motivelor care îl făcuseră să aleagă plecarea spre vest, şi nu a putut găsi vreunul care să-i explice de ce nu ar fi fost mai bine să meargă spre sud, unde, teoretic ar fi trebuit să fie mai cald, şi spre surprinderea sa se trezi mergând în cortul fratelui său, calm, ținând ferm felinarul în mână, nesimțind enervare, ci numai o imensă curiozitate.

— Vreau să văd cum crede el că vom fi în stare să-l dăm afară pe paznic.

Tată, mare îţi este puterea, murmură el, obosit de nesomn, aprinzând un bec chior, punându-şi o haină, readormind cu capul pe braţul drept şi cu mâna stângă pe hartă.

A doua zi, Abel i-a comunicat că se hotărâse să plece, se gândise de mult, ce să aştepte, era evident că după prevestirile Evei raiul era lângă viţa-de-vie, nu mai avea niciun rost să rămână în mizeria asta în care de-abia răsuflau, în starea în care îi lăsase arhanghelul, care credea că ei, incapabili, o să rămână acolo tot restul vieţii, ce plictiseală, mai bine murim, devenim muritori ca toţi oamenii, n-aveţi decât, răspunsese arhanghelul, numai că Satana nu fusese de acord, nu puteţi muri aşa cu una, cu două, există reguli stabilite de Dumnezeu, nu face fiecare ce vrea, trebuie aşteptată o aprobare de sus, care nu se ştie dacă o să vină curând, ştim cum e birocraţia celestă, ce să mai pierdem vremea cu aşteptatul, căutaţi un alt rai, făcut de-a gata, trebuie să fie pe undeva, am declaraţii divine, raiul e veşnic, deci dacă a dispărut, s-a mutat, trebuie să fie în altă parte, numai dacă nu-l găsiţi încercaţi să-l refaceţi, simulaţi-l pe calculator.

Acesta este motivul adevărat pentru care fraţii s-au ferit să dea explicaţii, era joi şi erau obosiţi, după zile de ploi, şi Adam le-a spus duceţi-vă voi, eu sunt prea bătrân pentru marşuri forţate, pentru muncă forţată, pentru fericire forţată, mie mi-e scârbă de şobolani, nu vă sfătuiesc să vă omorâţi rudele din Neanderthal, agreabili, folositori, buni de treabă, agricultura nu e uşoară, cine nu crede să încerce să pună varză sau să crească căpşuni, să stea aplecat ore în şir, până nu te poţi ridica în picioare, ce să mai vorbesc despre irigaţii, acolo e treabă, nu glumă. Nu am cules căpşuni, dar ştiu din ziare, de la cei ce-au cules, le-am auzit relatările, zvonurile circulă cu imensă repeziciune, aşa spun rudele lor, cei ce au avut curaj şi s-au apucat de cules, şi acum o duc bine, s-au lăsat de agricultură,

fac negoţ, negustoria e o treabă bănoasă, cumperi şi vinzi, aduci marfă cu caravana şi o desfaci în bazar, acum că s-a descoperit şi moneda, e simplu, e practic, cumperi cu bani şi vinzi pentru bani, superb, nimic nu e mai plăcut decât aurul, nu oboseşte, durează, fără să ruginească, totul e să ştii să-l faci să vină la tine. „Deschideți o cârciumă”, i-a şoptit el lui Abel, mai cu picioarele pe pământ, „vindeți pe datorie, stați la taifas cu clienții, să nu vă fie frică de impozite, de inflație, numai proştii se sperie.”

Nu există documente verificabile care să confirme ce s-a întâmplat după izgonirea din rai, adică după dispariția stării de paradis, mutat fără milă în altă parte necunoscută, încet, cu iluzia revenirii, fără ca locuitorii să ştie altceva decât că erau pedepsiți, faci prostii primeşti o pedeapsă, asta ştiau, le-o spusese arhanghelul, nu există poveste mai formidabilă, n-a fost nimic mai determinant pentru omenire decât această schimbare, când premodernul a fost înlocuit cu modernul, brusc şi treptat, ca o boală de piele, îngrozitoare, greu de tratat.

Deci, sunt toți speriați şi gata să plece.

S-au hotărât să se ducă.

Atlantida nu e departe.

Sunt toți, se îmbracă, se urcă pe barcă şi pleacă. Călătoria durează. Călătoresc în necunoscut.

După această călătorie, imaginea se va detaşa, se va rupe de rest, rămas departe, în urmă, în amintire, afară din existență, fără să aibă pretenții de adevăr, nimeni nu ştie dacă a fost aşa, poate c-a existat, poate nu, poate că cineva a făcut o fotografie ca oricare alta în altă parte, cu altă ocazie, sigur că da, subiectul era important, oricine putea să facă o poză dacă ştia ce importanță va avea pentru posteritate şi mai ales pentru mine, pentru această carte, acum,

când mă căznesc să pictez această călătorie, d e care depinde povestea ce va urma, care să va termina cu evenimentul acela, Tratatul de la Berlin, despre care nimeni nu ştia cum va fi, nimeni în afară de Dumnezeu şi din această cauză – ar fi putut să fie şi altfel – imaginea nu există, a fost omisă, uitată, nu a fost niciodată detaşată sau ruptă de rest, ne obsedează şi azi, cu incapacitatea ei de a reprezenta, de a fi creatoare de adevăr.

Sunt în timpul acestei călătorii peste ape, pe corabia care plecase spre insulă, pe apele mării, mereu schimbătoare în ultimele milioane de ani, când pline, când goale. Sunt cu profesorul din Chicago, cu doctorul Gaster, cu Cain şi Abel, cu Eva şi Nina von Lilit, toți cei necesari pentru funcționarea perfectă a acestei poveşti despre o familie importantă, nefuncțională. Doctorul poartă cămaşă de in fără cusături inutile, țesută de Nina, care ştie să țeasă. Fusese a ei, într-o zi a decis că nu îi mai place şi i-a făcut-o cadou, este o cămaşă cu mânecă lungă, pe corp, are culoarea pe care o capătă inul după oarecare purtare, verzuie, cred că se potrivea bine cu culoarea părului ei, profesorul purta şi curea, probabil una din cele abandonate de Cain, care crescuse, acum era un vlăjgan, avea nevoie de una mai mare, nu îmi amintesc ce fel de pantofi a purtat, de obicei mergea în picioarele goale, mi-a spus că învățase asta în India, unde nimeni nu poartă sandale în timpul călătoriei, după aceea, fireşte, toată lumea poartă pantofi.

Nu este de vină cămaşa, cu toate că ea este cea care îl face pe doctor să pară atât de ciudat, îmbrăcat aşa de sofisticat. Nu, e altceva, e faptul că profesorul fumează din pipă şi citeşte ziarul.

Neclaritatea imaginii vine de la umbra lăsată de paginile ziarului.

Nu ştiu de unde avea ziarul, probabil că îl cumpărase de la chioşc, lângă prăvălia cu pălării, unde Cain şi Abel încercaseră şepci

ca să vadă cum le vine cu şapcă, privindu-se în oglindă, unde au văzut cum prietenia noastră se transformase în altceva, încetase să fie un accident al naturii: devenise, din contră, un fel de alegere. Brusc l-au văzut pe profesor ca fiind celălalt din afară, specialistul în istoria raiului, la îndemâna tuturor ochilor, incomod, aşa cum a observat şi domnişoara Duras când s-a înhăitat cu iubitul din Indochina.

În fotografia cu prietenii mei, pictorii, Mirel Zamfirescu,Alin Gheorghiu şi Titi Ivan, sunt subţire, aşa de subţire, încât te mirai cât de subţire eram, cu un zâmbet surprinzător, batjocoritor, arogant, cu atitudinea celui subţire şi tânăr, ca în fotografia care nu a fost luată pe motonavă.

Neştiutori, neştiind de principiul lui Arhimede, când am eşuat în faţa portului gol, am dislocat mai multă apă decât propriul nostru volum, împinşi de un val mai mare decât cel al entuziasmului şi ne-am dat seama că trebuie să citim istoria altfel decât până acum, nu din textul memoriei, pentru că în Atlantida timpul era anulat, acolo se trăia în prezentul fără memorie, unde viaţa era un miracol nemeritat pentru cei ce nu pot plăti pentru el.

Vineri televizoarele arătau imaginea naufragiului motonavei pentru turism, care, în sezonul de vară îi ducea pe cei cu dare de mână să viziteze insulele din sud, iar sâmbătă, când numărul morţilor a depăşit două mii, buletinul de ştiri a încetat să mai menţioneze dezastrul, mulţumindu-se să anunţe sporadic că ajutoarele sunt pe drum, că viaţa, ca şi literatura, continuă să-şi vadă de treabă şi că, pentru acest motiv, vasul, refugiat şi el în raiul impozitelor inexistente din Liberia, o republică africană care există şi azi, împreună cu conceptele tragice de sclavie şi opresiune, fondate pe pământul achiziţionat de un guvern imperialist şi corupt în scopul

de a găsi mai târziu nu numai petrol, ci şi un loc pentru cei ce caută raiul în altă parte, conform specificaţiilor Tratatului de la Berlin.

Nimeni nu dorea să fie normal, noi toţi vroiam să locuim în zgârie-nori, să purtăm pantofi sport, fără toc, cei mai scumpi, să ne plimbăm cu elicopterul, să avem aparate de fotografiat digitale, să vedem toată insula, să-i facem o medie. Nimeni nu vrea să fie la fel ca muritorii obişnuiţi, ceilalţi, aproape nimeni, chiar descrierea atlantidului mediu a fost imposibilă, dificilă, fiindcă mediile, medianele şi majorităţile pot ascunde tot atât cât dezvăluiesc. Mi-e milă de statisticienii a căror treabă este să ne aplatizeze sub o tendinţă.

— Casa medie avea 2,6 membri, dar cele mai multe familii aveau mai mulţi.

— În medie, atlantizii aveau 36,6 ani, dar în realitate erau şi nou-născuţi şi bătrâni.

— Înţelepţii făceau gimnastică aproape 20 minute pe zi.

— 17% exersau mult peste o jumătate de oră, în timp ce alţii de abia se mişcau.

Majoritatea atlantizilor credeau în divinitate şi mai mult de 90% mergeau într-un templu al divinităţii majore la modă, dar numai jumătate aveau timp să se gândească la ea, şi 10% credeau că Nina von Lilit era un duh rău, „o seducătoare”, spuneau ei în bătaie de joc, fără să pomenească nimic de superinteligenţa ei, peste starea medie a sufletelor de pe insula fericită, unde media era o iluzie, care ne compara cu mulţimea, de care ne separam, preferând patinajul în loc de tenis, oraşul mare, în locul satului izolat cu un singur punct de intrare controlat cu barieră, restaurantele în locul băcăniilor arhipline, fericirea câştigului datorită dobânzilor ridicate în bancă, care ne permitea să ne spunem rugăciunea în linişte, să

visăm în secret, în şoaptă, gângurituri de papagal, fragmente de muzică de violoncel, să facem duş cântând tare, să conducem o maşină decapotabilă, de doi ani, să consumăm numai cinci linguriţe de zahăr şi să nu economisim niciun sfanţ, pentru că nu aveam nevoie de pensie, raiul cel nou, Atlantida, avea grijă de toate.

— Timpurile se schimbaseră de la dispariţia raiului premodern, unde familia nu avusese un tată care să pună o pâine pe masă şi o mamă care să stea acasă, cântând la pian.

— Dacă ne uităm la fotografiile epocii, vom observa că şi regulile vechi dispăruseră.

— Acum nu mai puteam fi în două locuri deodată.

— Ziua avea un număr finit de ore.

— Apăruse înţelepciunea mulţimii, şi, destul de repede, ea a devenit idealul.

Aşa explic ce-a făcut, ce-a fost în stare să facă.

Ei bine, a furat, nu ca să fumeze marijuana, cum făceau ceilalţi, nu, era mult mai deştept, mai abil, perspicace, vedea înainte cu câteva luni, avea darul prevederii, putea să prevadă. Cain a furat-o pe Eva, i-a umblat în dulapuri şi i-a luat banii ca să-i depună în bancă. Eva îi ţinea ascunşi într-o casetă de fildeş, el i-a descoperit, i-a depus şi cu dobânda va înfiinţa mai târziu un ziar, asta era obsesia lui, să povestească ce afla de la alţii. Adevărul, spusese el, adevărul are mare valoare, contează, cu el se face raţionamentul, cu el se convinge, nu ştiu de unde ştia, poate că îi spusese Abel care şi el credea că poate fi folosit. Când vom afla adevărul, ne vom întoarce în rai, spunea el, de data aceasta fără arhanghel, n-avem nevoie de el, ne descurcăm singuri, noi, prietenii noştri şi prietenii lor.

— Ca să obținem cetățenia mai repede, intrăm în armată.

Pe gânduri, profesorul din Chicago şi doctorul Gaster, reflectează la prevederile Tratatului de la Berlin.

— Nicio cauză nu poate fi aflată prin intuiție imediată.
— Numai prin efectele ei.
— Cauzalitatea nu poate fi măsurată.

8

Atlantida îşi apără interesele.

Suntem la începutul războiului preventiv.

Locotenentul Abel poartă cu el scrisorile Ninei.

Nu sunt scrisori de dragoste, dar locotenentul speră, aşa încât le păstrează împachetate în plastic, pe fundul sacului de campanie. Târziu, spre seară, după o zi de marş, după ce îşi va spăla mâinile sub bidon, le va despacheta, le va atinge cu degetul, şi-şi va petrece cu ele ultima oră a zilei, imaginând excursii romantice pe plajele raiului. Câteodată va gusta din marginea plicului, ştiind că acolo au fost şi buzele ei, ca Nina să-l iubească aşa cum o iubea el, cu toate că scrisorile erau vagi, fără mai nimic despre dragoste. El era sigur că ea e o poetă virgină care scria frumos despre rai şi cum putem ajunge acolo fără să cerşim ajutorul lui Dumnezeu sau al reprezentantului său, arhanghelul de lângă gardul de fier.

Versuri frumoase care nu menționau niciodată războiul direct, dar îl sfătuiau să fie prudent.

— Abel, ai grijă !

Scrisorile aveau o jumătate de kilogram. Erau semnate „Love, Nina”, dar locotenentul Abel a înțeles că „Love” era numai un mod de semnare, nu însemna ceea ce ar fi vrut el să însemne.

La înserare, el le va reaşeza cu grijă în sac. Încet, puțin distrat, se va ridica şi se va mişca printre oameni, controlându-le perimetrul, ca apoi, când se va coborî bezna să se întoarcă în gaura sa, să se întindă pe pătură, de unde să discute cu noaptea dacă Nina este virgină.

Din aprilie, când Cain fusese rănit şi îl învelise în pătură şi îl ridicase în elicopter, sacul se micşorase, purta mai puțin. Totul se purta în spinare, chiar şi dragostea lui pentru Nina. În forma lui intranzitivă, verbul „a purta” înseamnă a merge pe jos, a mărşălui cu greutăți, dincolo de intranzitiv.

În desaga lui, locotenentul Abel mai purta două fotografii ale Ninei.

Una era un polaroid – semnat „Love”, cu toate că el avea îndoieli – unde ea stătea lângă un gard nemetalic, cărămidal, cu ochi gri şi neutri, cu buzele întredeschise, privind fix spre operator. Noaptea, câteodată, locotenentul Abel se întreba cine a făcut această fotografie, pentru că vedea o umbră de fotograf.

A doua fotografie era decupată dintr-un ziar. Era un instantaneu – un concert de pian – şi Nina cânta concentrată, cu o expresie sinceră şi competitivă, într-o rochie deschisă. Picioarele ei, se gândea el, erau sigur virgine. Locotenentul Abel îşi aduce aminte că i-a atins genunchiul într-o sală de cinema, la filmul *Bonnie and Clyde*, iar Nina purta o fustă plisată. În timpul ultimei scene, când

i-a atins un genunchi, ea s-a întors şi l-a privit într-un fel trist şi sobru care l-a făcut să-şi retragă mâna, păstrând pentru totdeauna senzaţia fustei plisate, a genunchiului de sub ea şi a zgomotului împuşcăturilor care i-au ucis pe Bonnie şi Clyde, jenant, încet, expresiv.

Acum îşi aduce aminte cum ea i-a spus „noapte bună”, iar lui i-a lipsit un act de curaj, ar fi trebuit să o poarte pe braţe în camera ei, să o pună pe pat şi să-i atingă genunchiul stâng toată noaptea, ar fi trebuit să rişte. De câte ori se uită la fotografii, se gândeşte la tot felul de lucruri pe care ar fi trebuit să le facă.

Ceea ce poartă cu ei soldaţii depinde de grad şi parţial de specialitate.

Ca locotenent şi şef de pluton, Abel purta o busolă, hărţi, un binoclu, pistol, o lanternă şi responsabilitatea pentru vieţile oamenilor lui. Cain, care era mai fricos, purta mai multă muniţie, şi când a fost împuşcat, în Bagdad, a căzut, şi Abel a mărturisit că a fost ca şi când ai privi un pietroi care cade sau un sac de nisip, nu ca-n filme, unde mortul se rostogoleşte şi face piruete ciudate. Locotenentul Abel l-a dezbrăcat de bidoane, muniţie, toate obiectele grele şi cineva a zis: „repede, c-o să moară” şi a folosit radioul ca să cheme elicopterul, apoi l-au înfăşurat într-o pătură şi locotenentul Abel şi-a imaginat-o pe Nina, gândindu-se că îl iubise mai mult ca orice, mai mult ca oricine.

După aceea au dat foc oraşului şi au mărşăluit până seara. În noaptea aceea Abel a explicat cum au fost obligaţi să ajungă acolo, ce repede s-a derulat toată această poveste, cum bietul băiat a căzut ca o piatră. Bum. Ca un sac de ciment.

În prima săptămână a lui aprilie, înainte de rănirea fratelui său, locotenentul Abel a primit de la Nina o amuletă care să-i poarte noroc, o piatră, o pietricică, albă, cu urme de portocaliu-violet, de formă ovală, ca un ou în miniatură. În scrisoarea de însoțire, Nina scria că o găsise pe malul mării, exact unde marea atinge țărmul, acolo unde lucrurile se împreunează şi se separă. Era acea calitate de separat-împreună, scria ea, care a făcut-o să o adune şi să o poarte în buzunarul ei de la piept câteva zile şi să o trimită prin poştă, ca un semn al sentimentelor ei către el. Locotenentului Abel i s-a părut că gestul este romantic, cu toate că nu s-a putut abține să nu se întrebe care au fost adevăratele ei sentimente atunci când a cules piatra, pe plajă.

El şi-a imaginat-o cu picioarele goale.

Nina era poetă, cu sensibilități de poetă, iar picioarele ei fuseseră goale, cu ochii reci şi întunecați precum marea în martie, şi, cu toate că era dureros, se întreba cine fusese cu ea în după-amiaza aceea, imaginând o pereche de umbre mişcându-se pe nisipul unde lucrurile se împreunează ca să se separe.

Să fi fost profesorul din Chicago?

Asta era gelozie, ştia, dar nu se putuse abține, pentru că o iubea mult, iar în timpul marşului, în timpul zilelor călduroase de la începutul lunii aprilie, el a purtat pietricica în gură, învârtind-o cu limba, despuind-o de sare, cu mintea preocupată, concentrându-se cu dificultate asupra războiului şi intereselor Atlantidei, țipând din când în când la oamenii săi să lărgească coloana, să țină ochii deschişi, să nu alunece în visare, mergând cu picioarele goale de-a lungul plajei, cu Nina.

9

Cain, tânăr, isteţ, curios şi foarte articulat, nu s-a speriat de prima rănire, a rămas optimist şi a fost imediat recrutat de serviciul de informații, care, la solicitarea departamentului apărării, a amiralilor competenți, a experţilor în înlocuirea cărbunelui pentru asigurarea mobilității vapoarelor, l-a trimis în Iran să afle care sunt rezultatele prospecţiunilor din regiunea de nord, de unde a trimis rapoarte detaliate, despre enorme rezerve de gaz şi petrol, pentru care, după ce s-a întors, a fost răsplătit şi încurajat să continue, să afle de unde se poate aduce o viță-de-vie nobilă, fiind stabilit că zeama de struguri determină starea de spirit a marinarilor.

Abel, mult mai prudent, s-a angajat la o bancă, un loc serios, potrivit pentru studiul bubelor lumii, al imperfecţiunilor oamenilor, al lipsei de normalitate, al scenelor nesănătoase din insula marcată de lăcomie, ademenită de revoluție, atacuri, prăbuşiri, scufundări, de ziarele care dădeau faliment, de scandalurile la ordinea zilei, preferând să se uite la spectacolul mohorât al acumulării averii, convins că nu numai oamenii produc bani, ci şi banii la rândul lor produc oameni, aşa cum nu numai oamenii produc ştiri, ci şi ştirile produc oameni, pentru că ştirile dacă nu sunt raportate, nu au impact, şi banca se va dovedi un aliat important al ambiţiosului Cain, care va trebui să-şi susțină ziarul, un oficiu de spionaj personal.

Nici cu profesorul treaba n-a fost mai simplă.

Romantic, el se întâlnise cu Nina pe motonavă ca să se revadă. De câteva ori, mai târziu, când lumea a bănuit o căsătorie, fără să prevadă înpotrivirea lui Abel, imensa lui putere de rezistență, fascinat de conjunctura acelui timp, de angajarea noastră politică, impresionați de călătorii, de anticiparea reportajelor de război, de situațiile noi din țările îndepărtate, unde de-abia aşteptam să ajungem, să povestim şi altora cum a fost sau chiar cum ar trebui să fi fost ori cum n-ar fi rău să fie, aşa încât, cu toate că domnişoara era inteligentă, elegantă şi foarte frumoasă, o blondă brunetă, cu un râs muzical, sănătos, una din cele mai dorite femei de pe insulă, noi am scăpat de ispită.

Din nefericire, multe amănunte au fost pierdute.

Abel, destul de dibaci, îşi ascundea gândurile şi pornirile, călătorind mai tot timpul, stând afară în soare să se bronzeze, bronzul acoperind orice semn al tensiunii, şi numai o dată şi-a pierdut cumpătul ca să poată fi observat de colegi, secretare şi de cei din jurul biroului său, într-un incident pe care nu l-am putut uita când a bătut cu pumnul în masă, țipând.

— Eşti tâmpit.

Chiar dacă era adevărat că celălalt frate se distanțase, nu ținuse legătura cu toată familia, stătuse de vorbă cu profesorul şi cu doctorul, îl ignorase, nu fusese nicio justificare pentru această reacție, Abel ştia şi i-a părut rău că a reacționat în felul acesta, cu atâta nesăbuință.

Astfel de lucruri se puteau întâmpla în secret, nu aşa, de față cu lumea, ca să afle duşmanii, cum, din naivitate, ai crezut că raiul se află în Atlantida, unde nu exista niciun fel de viță-de-vie şi nimeni

nu auzise de garduri de fier, pentru simplul motiv că acolo se descoperiseră materialele plastice.

Nici profesorul din Chicago şi nici doctorul Moses Gaster nu au scris nimic despre şederea în Atlantida a celor trei personaje, Adam, Eva şi dracul, nici despre cele cinci, dacă adăugăm şi copiii, Cain şi Abel, nici despre şase, dacă ţinem seama de Set, a cărui paternitate e discutabilă, nici despre şapte, dacă ne aducem aminte că Adam a mai avut o nevastă, Nina von Lilit, înainte de Eva, foarte la modă acum în cercurile literare sofisticate, interesate de rai, indiferent de culoare, premodern, postmodern sau modern, nu prea contează pentru cei ce-şi închipuie că pot reface călătoria spre rai după scotocirea unor documente ascunse, probabil imaginate şi ele.

Nu voi menţiona memoriile celor cărora le-a luat interviuri, mult mai târziu, interesaţi mai ales de încercările de construire a raiului în versiune hipermodernă, ascuns după cortine de fier, invizibile, surogatele gardului primelor zile, din fier oxidabil.

Despre asta vom vorbi mai târziu.

Când, după o mie de ani, insula a explodat, înspre seară, datorită unui reactor nuclear defect, ce a mai rămas din ea s-a aplecat într-o parte, la fel ca un pachebot eşuat. Până a doua zi, numai jumătate mai era locuibilă, nu mai rămăsese nimic din laboratoarele perfect echipate, martorii oculari au declarat că nu mai văzuseră aşa ceva înainte şi profesorul, refugiat în jumătatea salvată, a scris că ştia din surse secrete, scrise într-o limbă mai veche decât sanscrita, că fără o viţă-de-vie nobilă, imună la filoxeră, nu se poate vorbi de un rai propriu-zis, de durată, şi doctorul Gaster a mormăit printre dinţi, peste toate firele bărbii, un fel de

concluzie, jumătate blestem, pe care şi eu, un timid, l-am înțeles parțial.

— Praful se va alege de toate civilizațiile cu pretenții de mare putere colonială, dacă vor rămâne sub dominația tiranilor aroganți.

Aluzia a fost observată de toată lumea.

Şi eu bănuiam că nu ăsta va fi sfârşitul călătoriei, că soarta urmaşilor lui Adam nu va depinde de soarta pseudoraiului atlantid, ştiam de la înger, cu care discutasem despre terminarea bruscă a lumii, a Universului, şi el îmi spusese că sfârşitul este secret, numai Dumnezeu Tatăl ştie şi îl păstrează strict pentru el.

Cain, cu mintea lui clară, a observat repede că dacă lucrurile stau aşa, atunci, folosind logica noastră obişnuită, finită, putem conclude că Logosul, Rațiune Divină, cunoscută mai târziu sub numele biblic de Cristos, adică sistemul etern al tuturor legilor de guvernare ale cosmosului şi a oricărei alte realități posibile. Nu cunoaşte momentul sfârşitului şi prin urmare, acest sfârşit nu va fi determinat de vreo lege existentă în prealabil, ci numai de un act de voință, o expresie a Libertății Divine.

Dacă timpul sfârşitului e mister nepătruns, atunci scopul final al istoriei este de asemenea de necunoscut, pentru că orice stare de degradare care ar fi putut fi obținută la o dată precisă, poate fi oricând schimbată de dezvoltări ulterioare, aşa încât decizia Tatălui face ca istoria să devină proces deschis, nelimitat de un sfârşit cunoscut dinainte, nedestinat să atingă vreo stare predefinită de perfecțiune.

Abel e de cu totul altă părere.

El crede că poate prevede.

El crede că poate determina orice stare dorită, cunoscând drumul precis care duce la ea, drumul pe care trebuie să se meargă ca să fie atinsă ținta și că omorârea în masă, guvernul tiranic, mizeria și durerea de nedescris, apar atunci când sunt absolut necesare sau când sunt săvârșite greșeli prostești de cei insuficient pregătiți, incapabili să înțeleagă progresul.

Râzând, Nina avertizează că distrugerea filozofiilor nu elimină mintea din spatele lor, pentru că, sub deghizări noi, subtile, greu de recunoscut, ele vor apărea din nou în versiunea modernă a ducerii în ispită.

— Sigur că da, filozofia este gândire prin excelență, nu are loc într-un gol, gândirea e liberă, altfel nu ar putea exista, harul e ajutător, nu covârșitor, și de la percepții până la revelații, orice conținut este până la urmă gândit, numai că filozofia uneori se desparte de realitate și încearcă să o refacă prin speculație.

După această remarcă, fundamentală pentru tot ce urmează, Abel pleacă undeva prin apropiere, conform unor informații pripite obținute cu greutate de la cei care jurau că știu cu precizie unde există un rai acceptabil, nu poate să fie departe, se lăudau ei, cu cât mai aproape, cu atât mai bine, spusese și el, trebuie să fie tot pe lângă apele noastre, care în mod curios, descreșteau, abia mai târziu a aflat că Mediterana evaporă mai multă apă decât primește pe râuri, și simțiseră cu toții cutremurul, când s-a închis și Bosforul și Gibraltarul, nu crezuseră că așa ceva e posibil, că se pot închide vreodată, că pot rămâne blocate, stăvilare de netrecut, oprind circulația apei dinspre oceanul cel mare, pentru asta îți trebuie imaginație multă, mai multă decât aveau ei pe vremea aceea, copii ai unor părinți istoviți de schimbarea de climă, neștiind încotro să

apuce, până când cineva, în ciuda avertismentelor lansate de profesorul din Chicago, le-a spus să se suie pe barcă şi să meargă spre altă insulă apărută după retragerea apelor, nu departe.

— Venim şi noi mai târziu, după ce ni se publică ultima carte, tot ce ştim e că acolo e bine, un fel de ţară a făgăduinţei, cu mai multe insule mici, şi pe fiecare insulă sunt mai multe canale, toată lumea merge cu barca, numită gondolă, şi gondolierii cântă, şi toată lumea se plimbă, când nu se duce să prindă peşte, şi piaţa e plină de porumbei, e viaţă, asta contează, vă descurcaţi, chiar dacă gardul este de apă.

S-au dus şi s-au aşezat în raiul ascuns în lagună ca să descopere că nici acolo nu există viţă-de-vie, nu e nimic, o plantăm, am mai plantat şi data trecută, când nu s-a prins, poate că aici e climă mai bună, suntem mai aproape de paralela viţelor nobile, aşa au zis ei, pentru că se hotărâseră să planteze un soi rezistent, care ar fi existat ceva mai departe, în Colchis, păzit de gardul de fier construit de zmeul Aietes tatăl unei fete frumoase, Medeea, deşteaptă şi pricepută, care ştia să facă farmece la comandă, să mergem să cerem să ne dea ce ne trebuie, aducem mlădiţele, le plantăm şi raiul devine complet, nu e mare lucru să ajungem acolo, ne ducem cu barca, nu e foarte departe, facem un echipaj şi vedem cum e treaba, e simplu, îl luăm pe Polux, pe Castor, pe vecinul nostru Hercule, pe Orfeu, prietenul lui şi pe prietenii lor şi le spunem că mergem după lâna de aur de care toată lumea are nevoie, îţi spun eu că o să vină cu noi, toţi ştiu ce putere zace în firele ei, când o pui pe fundul pârâurilor de munte să adune praful cel galben.

Aşa au plecat, ca argonauţi, cu Cain, ataşatul de presă, şi Abel, trezorier, reprezentant al băncii rezervelor federale, interesat să deschidă o sucursală, şi cu doctorul Gaster, curios să studieze

folclorul, şi cu profesorul din Chicago, ca interpret pe lângă zmeul care i-a primit cu răceală, n-a vrut să le dea nici viţa, nici lâna, nici mărul, pentru că acolo mai exista şi un măr, tot de aur, un premiu de frumuseţe acordat celor mai minunate minuni existente, cine e cea mai frumoasă ia mărul sau cine este mai tare, era hotărârea zmeului care i-a pus la încercări complicate, care mai de care mai încurcată.

— Noroc cu Medeea şi mâinile ei fermecate.
— Ea a topit şi gardul de fier şi gardianul, un şarpe.
— Şi inima tatălui ei, un sentimental incurabil.
— S-o luăm şi pe ea.
— Nu ne trebuie vrăjitoare.
— E nemaipomenit de frumoasă.
— Mai sunt şi alte femei, tot atât de frumoase, mai aproape de casă, de ce să o cărăm după noi.

Cain nu a fost de acord, i-a atras atenţia să se poarte frumos, iar el i-a zis să nu se amestece în oalele altora, treaba lui, el ştie că există şi altele, mult mai interesante, şi Cain, teribil de enervat, a ţipat la fratele lui, care s-a aliat cu surorile Atena, Hera şi Afrodita în concurenţă pentru mărul de aur, acordat în concursul ce va urma, o dată la o sută de ani, aşa cum spune regulamentul, şi ele se vor duce la Cain, să le judece el, şi Afrodita, drept mulţumire că a fost preferată o va convinge pe superba Elena să-şi abandoneze bărbatul, fantasticul Menelau, care, înnebunit de durere, rănit în mândrie, cu întreaga familie, cu prieteni şi aliaţi, se va duce să facă războiul din Troia, care a durat zece ani, timp în care au locuit pe cărăbii, de li s-a dus vestea că ar fi popoarele mării, pentru că apele ei crescute le acoperiseră satele şi palatele, şi marea creştea, şi vechile lor locuinţe fuseseră luate de ape, aflasem prin telefon că şi Atlantida se scufundase, ultimele urme fuseseră înghiţite de valuri,

aşa încât după terminarea războiului ne vom duce după semnele vântului, Cain după Ulise, în drum spre Itaca, Abel după Aeneas, în drum spre Italia, ca să pună bazele Romei, un oraş pe care vom conta de-abia după un mileniu şi jumătate, când se va declara postmodern, tolerant, degajat, şi Abel, încrâncenat, va pune bazele erei moderne, de câteva ori în istoria omenirii, de câte ori s-a îmbolnăvit de uitare sau de prostie, o boală mai grozavă ca ciuma.

10

După alte milenii, Cain era în Berlin, în timpul semnării tratatului, imediat după războiul dintre postmoderni şi neomoderni din Bulgaria, la masă cu Abel. Toată nenorocirea fusese aproape uitată, cu toate că nu va fi uitată definitiv, pentru că, dacă Abel ar fi fost mai cinstit, ceea ce nu se va întâmpla niciodată, atunci ar fi recunoscut de la început că nu fusese prea încântat de oraşul acesta fortificat, cu ziduri uriaşe, greu de escaladat, mai tare ca gardul de fier, care acum păzea Postmodernia.

Înalt, cu degete groase, ochi înguşti şi maxilarele ascunse parţial de o barbă, tot timpul cu o mână pe pipă, profesorul avea experienţă, avusese realizări, scrisese deja cinci nuvele, trei sub pseudonim, captând câteva scene de violenţă, sex şi politică. Între timp se însurase cu Nina, şi, de când făcuse şi imprudenţa să-şi lase barbă – nimeni nu făcuse aşa ceva, cu excepţia unui corespondent de război venit din Egipt – toţi au fost uluiţi să vadă că un om supradeterminat, sensibil şi talentat, unul care se resemnase fără amărăciune când şi-a dat seama că nu va reuşi să fie recunoscut ca romancier, nu putea înţelege succesul unor contemporani, Homer

printre alții, oameni care scriau binişor, dar care, i se părea lui, cunoşteau numai lumea văzută, şi aproape nimic despre cea nevăzută.

Dar el avea prea puțin timp să se ocupe de gustul literar al contemporanilor, odată ce se angrenase în jurnalism, opiul zilei neliniştiților, şi călătorea cu Ahile, cu Agamemnon, cu Bismarck. Scria reportajele pe spatele şeilor cailor sau direct pe fețe de masă, pe unde putea, scria cu uşurință sub presiunea evenimentelor imediate şi îi plăcea viața asta, care, datorită poziției la ziar, i-a adus recunoaşterea pe care nu ar fi avut-o dacă rămânea scriitor izolat, în afara cercurilor politice. El care poseda o minte rapidă şi abilitatea articulării, vorbea mai bine decât scria, şi scria bine, cu comentarii superbe pe ecranul televizorului, la dezbaterile din jurul mesei rotunde, cu argumente cu fraze lungi, ca ale domnului Faulkner, amestecate cu metafore regionale, acoperite de un accent dunărean, delicios şi apreciat.

Îmi amintesc că, după o masă stropită cu vinuri uşoare, grăbite, Abel s-a angajat într-o dispută cu Nestor, un argonaut care s-a luptat cu centaurii, a participat la vânătoarea de tauri în Caledonia, şi îşi păstra vinul în vase de aur, un înțelept de la care toți cereau sfaturi, fiind cel mai în vârstă, ştiind cel mai bine ce s-a întâmplat în războiul troian, şi în fratele lui, războiul din 1877, terminat cu Tratatul de la Berlin, destinat distrugerii Imperiului Otoman, la recomandarea comitetului din care făcea parte tânărul Moses Gaster, dezgustat de sultan şi de vizirii lui, insensibili la argumentul istoric, în favoarea reconstruirii raiului pe pământul patriarhului Abraham, ajuns acum o simplă raia, nici măcar paşalâc.

Când au vorbit de răpirea superbei Elena, Abel a recunoscut că răpitorul nu fusese primul flăcău care-şi furase nevasta, avusese exemple, cum ar fi *Io,* furată din Grecia, *Europa* în Fenicia, *Medeea*

din Colchis şi o prinţesă din Troia, pe numele ei *Hesiona*, furată de Hercule ca să o ofere lui Telamon din Salamina.

— Era clar că răpitorul fusese încurajat de exemplele precedente.

— Bietul băiat, cum să se aştepte la represalii.

— Precedentul e important în jurisprudenţa modernă.

— Tratatul de la Berlin trebuia să stabilească un precedent.

A fost o scenă de pomină în care Nestor, s-a ridicat de câteva ori în picioare şi a azvârlit cu insulte în Abel, drac atlantid, l-a plesnit el, şi seara, la masă, s-a înfuriat iar, cu zgomot, atât de tare, încât nevestele au părăsit sala înlăcrimate, şi numai doctorul Gaster şi-a păstrat calmul, în faţa barajului isteriilor, analizându-le punct cu punct, cu răbdare.

— Profesorul din Chicago e un intelectual de prestigiu care ştie să se folosească de argumente, evitând invectivele.

Dar cu toate calităţile lui, succesul la ziar a fost dator faptului că s-a găsit la timp, la loc potrivit, lângă Cain, care reînfiinţase ziarul când începuse războiul din 1877, el era singurul ziarist postmodern care călătorea cu regele Carol, un fel de Ulise, de la care aflaseră istoria păcălelii cu calul troian, profan, în care se ascunsese un sacru, aşa cum, acum, la Berlin, sacrul se va ascunde în texte profane, în mai mult decât un articol al unui tratat, un remarcabil exemplu de jurnalism şi de scris, de colectare a datelor din confuzie, reconstruind cea mai dementă zi a istoriei, disperarea şi amărăciunea celor cărora nu le venea să creadă că gardul metalic poate fi penetrat, că cineva poate telefona la ziar ca să-şi dicteze povestea cu o voce care numai rareori a trădat vreo emoţie.

Se întâmplase ca în ziua aceea să nu aibă cu el caietul de note, aşa încât a mâzgălit observaţiile şi faptele pe spatele afetului unui tun, şi-a scris reportajul împreună cu alţi reporteri în camera presei, ajungând acolo după o goană de o jumătate de milă, târând după el maşina de scris, sărind peste garduri de lemn şi de fier, amintindu-şi aproape tot ce auzise şi văzuse după ce calul de lemn fusese târât în cetate, fără să menţioneze ce ştia de la Abel, care prevăzuse dezastrul, refuzând să deschidă o filială a băncii în Troia, şi nici mai târziu, în Postmodernia.

— Sunt nişte idioţi, spusese el, nu ştiu să trăiască pe datorie, habar n-au ce-nseamnă capitalismul, banul trebuie circulat, ei stochează comori care nu aduc dividente, le-ngroapă, şi asta aduce nenorocire, nimic din ce fac nu rezistă, va spune şi Cain, praful se va alege de ideile lor, ca şi de cele din Constantinopol, ăştia nu se vor moderniza niciodată.

Este probabil adevărat că reportajul din ziua aceea, lucrul unei după-amieze, va trăi mai mult decât orice roman sau piesă de teatru ori eseu pe care l-au scris sau au de gând să îl scrie, nu pentru că deveniseră clasici în viaţă, nu, ei scriseseră bine şi înainte, dar testul Tratatului de la Berlin a fost special, le-a marcat cariera în câteva ore în ziua aceea istorică, au scris pentru toată istoria lumii, reportajul lor a apărut pe pagina unu cu literă mare, şi, a doua zi, niciun cititor nu a putut arunca ziarul, devenise obiect de colecţie, ca să fie păstrat în dulapuri, în poduri şi în bibliotecile publice, dovada palpabilă a existenţei cuceritorilor, vagi, care i-au păcălit pe troieni, nătăfleţii, la fel cum se va întâmpla mai târziu cu primul ministru al Postmoderniei, mândru semnatar al Tratatului de la Berlin.

— Doctorul Gaster studiase ruginirea gardurilor de fier.

— Profesorul din Chicago le studia rezistenţa.
— Două puncte de vedere opuse care coincideau aproape perfect.

Dacă ar fi existat erori în povestea ziarului, şi n-au fost, nimeni nu le-ar fi băgat vreodată în seamă, pentru că toţi cititorii, nu numai cei ce-l citiseră în ziua aceea, ci şi cei ce-l vor citi peste secole, studenţii şi istoricii care îl vor răsfoi cu răbdare, memorat pe film sau pe discuri magnetice, toţi vor crede ce spune Abel, ce spune Cain, ce spune Bismarck, nimeni nu îşi va mai aduce aminte de profesorul din Chicago şi de doctorul Gaster şi nici măcar de autorul acestor rânduri scrise în grabă, la sfârşitul istoriei pe hârtie, când cărţile sunt înlocuite cu memorii magnetice.

11

— Nu este adevărat că profesorul a fost ucis în timpul acela în Troia şi apoi în Balcani. Omul este un împătimit de ficţiune, recunoscut autor de romane şi îi place să-şi imagineze scenarii cu care să-şi enerveze duşmanii.

Am aflat adevărul mai târziu, în Chicago.

După ce şi-a urmărit adversarul într-o cameră de hotel, bunul simţ i-a fost depăşit de aspectul romantic al aventurii şi atunci a deschis uşa năpustindu-se, ca să strige şi el ca şi ceilalţi de mai-nainte, „dă-mi înapoi scrisorile Ninei”. Din nefericire pentru profesor, nici Abel şi nici doamna de lângă el nu erau animaţi de filantropie. Femeia a tras imediat, prima, de sub Abel, din pat. Contrar celor relatate de presă, glonţul a trecut pe lângă braţul

profesorului. Tirul lui Abel ce a urmat a fost cel ce l-a rănit în picior. Dar rănile n-au putut să-i încetinească retragerea. Eu l-am găsit viu, vindecat şi voios când l-am întâlnit, mai târziu.

— Şi nici nu este adevărat, aşa cum a afirmat Cain odată, că a reuşit să recupereze scrisorile. Nimeni nu ştie nici azi care le-a fost destinul, cu toate că s-ar părea că Nina i-a învrăjbit pe vecie, transformând doi prieteni în doi duşmani, cu consecinţe atât de dezastruoase, aşa cum se poate vedea din tot ce urmează.

12

Învrăjbiţi.

Din cauza Ninei.

Aşa au plecat înspre Biblos, primul oraş sistematic din cornul fertil, zona alimentată cu bunăstare de pompa Saharei, inventată de Dumnezeu încă din primele zile ale creaţiei, când s-a născut fructul din viţă, în viile de la poalele muntelui învelit în pădure de cedru, de care toată lumea avea nevoie pentru construcţia raiurilor templelor impozante, în care să se poată auzi ciripitul din cer, la plecarea corăbiilor încărcate cu stuf, de la gurile Nilului, un rai mai mare, în curs de constituire, garantat de echilibrul apelor cu pământul, cu vagi speranţe de viţă-de-vie.

La rugămintea lui Cain, doctorul Gaster a acceptat să rămână în Canaan, ca martor al întâmplărilor următoare, când Iosua va trece Iordanul, pornind din Sitim, unde se va întâlni cu arhanghelul Mihail, cu sabia scoasă, căpetenia oştirilor Domnului, care-i va spune să-şi scoată încălţămintele din picioare, căci locul pe care

stătea era sfânt şi-l va instrui ce să facă ca să dea în mâinile lui Ierihonul, cu împărat şi ostaşi, cu tot.

— Înconjuraţi cetatea, voi, bărbaţii războiului şi daţi-i ocolul odată. Aşa să faci şase zile. Şapte preoţi să poarte înaintea chivotului şapte trâmbiţe din corn de berbec. În ziua a şaptea să înconjuraţi cetatea de şapte ori şi preoţii să sune din trâmbiţe. Când se va auzi sunetul din cornul berbecelui, tot poporul să strige şi strigătul lor va dărâma gardul, şi fiecare va putea să se suie drept înainte să ardă cetatea cu oameni cu tot, cu tot ce este în ea, numai argintul, aurul, arama şi fierul să fie păstrate în vistieria casei lui Dumnezeu.

Imediat după căderea cetăţii, ziarul a publicat o notiţă despre nelegiuitul Acan, fiul lui Carmi, fiul lui Zabdi, fiul lui Zerah, din seminţia lui Iuda, care a şterpelit din lucrurile date spre nimicire, când Domnul s-a aprins de mânie şi a ameninţat că Iosua nu va putea ţine piept vrăjmaşilor săi, atât timp cât oamenii lui nesocotesc legământul şi fură lucrurile date spre nimicire, cum a făcut nefericitul Acan, care a furat o manta frumoasă din Şinear, a poftit-o, a luat-o, şi Iosua l-a luat acum pe Acan şi mantaua şi fiii şi fiicele lui, boii lui, măgarii, oile, cortul lui, tot ce era al lui şi le-a suit în valea Acor, care înseamnă o tulburare şi le-a ucis cu pietre, le-a ars în foc şi a îngrămădit peste ele pietrele care se pot vedea până azi.

Din cauza vrajbei sau din alte motive şi profesorul a refuzat să vină cu noi.

Mă duc în India ne-a spus el, am impresia că acolo sunt grădini suspendate, poate chiar înconjurate cu gard, vreau să văd ce se întâmplă, poate fi mult mai interesant, aştept să-mi daţi telefon când terminaţi cu acest Orient Apropiat, turbulent, incapabil, de la care nu aştept nimic bun, nici pentru mine şi nici pentru voi.

Aşa a şi fost.

A avut perfectă dreptate.

Aici, în Biblos, Abel şi-a riscat reputaţia, înclinat cum era să îmbrăţişeze riscul şi aventura, să se înhăiteze cu răufăcători cu imaginaţie lipsită de frâna bunului simţ, să se ia după ei, să încerce testul primei lui deziluzii în braţele unei bănci dubioase, aparţinând împăratului din Ai, a cărui fiică, am motive să cred, ştia mai bine ca el cum stau lucrurile, pentru că, sunt convins, Abel nu şi-a dat seama, cel puţin ăsta a fost răspunsul său în faţa tatălui fetei şi de asemenea în faţa judecătorului, cunoscut pentru spiritul său de dreptate, care i-a spus verde în faţă „ai să-i dai de mâncare copilului", l-am auzit cu urechile mele. Eu am fost cu Cain la tribunal în ziua aceea şi am auzit apărarea lui Abel. A zis: „onorată curte" – uitând să pomenească juraţii, aşa cum se face – „copilul ăsta nu-mi seamănă". Judecătorul, un sobru, cu o faţă de piatră, nemişcată, sobră şi ea, i-a răspuns: „ai să-i dai de mâncare oricum şi dacă nici după douăzeci şi unu de ani n-o să-ţi semene, numai atunci opreşti plăţile."

În timp ce Cain continua să scoată ziarul, Abel, suspendat temporar, cu licenţa retrasă, fără să aibă voie să se-ntoarcă la bancă, cel puţin pentru o vreme, a lucrat în portul oraşului ca şef al transportului de papirus, singuratic, cu o voce mai cinică, cu albul ochilor schimbat, acum roşu, înhăitat cu oamenii de la Ambasada Egiptului, spre disperarea mamei, care, cu inima ruptă, credea, ca şi judecătorul, de altfel, că copilul era al lui, în ciuda protestelor lui violente, exprimându-şi frustrarea că dintre toţi cavalerii care cunoscuseră fata, numai el a trebuit să plătească. Şi atât de mult s-au certat, încât l-a dat afară din casă, cu toate că îl iubea în continuare, ca şi înainte, şi a încercat să-i trimită mesaje prin mine, în ciuda faptului că şi eu am început să-l evit, pentru că şi eu îl

credeam vinovat, şi vocabularul nostru începuse să nu mai semene, era acum diferit, se mutase într-o cameră închiriată, stătea cu nevasta şi cu copilul, o cameră în partea oraşului în care nu-mi plăcea să mă duc.

Chiar în anul când Cain a câştigat premiul pentru cel mai informat ziar din Orientul Apropiat – nemaipomenită coincidență – chiar atunci a fost obligat să raporteze o ştire despre jocuri de zaruri, unde Abel a înjunghiat un om care se îndoia de onoarea familiei noastre, după ce, spre creditul lui, a aşteptat până când omul, care atunci câştiga, a pierdut înapoi tot atât cât ceilalți pierduseră înainte, codul manierelor elegante în Biblos reclamând o astfel de atitudine, chiar dacă acest om a murit, iar viața lui Abel părea sfâşiată, şi eu, ca o favoare făcută mamei, la care țineam, mi-am luat o zi liberă şi am mers cu autobuzul la închisoare, unde, în ziua aceea, criminalii de drept comun îşi aşteptau judecata.

Acolo l-am aşteptat în camera de primire, prevăzută cu un grilaj de fier, înconjurat de mame plângând, iubite îmbrăcate sportiv, neveste speriate de mirosurile înțepătoare de pere răscoapte, de la toaletele insalubre care ne asaltau nasurile. Când Abel a ieşit şi s-a aşezat, şi-a luat locul după grilaj, cu o față frumoasă, am văzut în spatele lui, apărând în uşa dinspre închisoare tineri mergând apăsat, pe picioare nervoase ca să demonstreze nevestelor şi iubitelor că bărbăția lor e intactă.

— Frate, i-a zis Cain prin grilajul murdar, de ce continui să o superi pe mama, ea suferă că nu poate veni să te vadă, cu toate că ar suferi şi mai mult să te vadă în acest loc infectat de boală, de moarte, de lipsă de curățenie, uită-te în jurul tău la aceste epave, apoi uită-te în ochii mei şi spune-mi dacă-ți place unde-ai ajuns, tu ai ales, de ce nu te uiți?

Dar el nu a catadicsit să se uite şi nici nu a răspuns întrebării, în schimb a zâmbit arogant, cu un zâmbet amestecat cu umor, cu un mister neobservat înainte, aruncat peste mine, spre femeile care aşteptau pe băncile de lângă perete.

— Trebuie să plecăm în Egipt.
— Uşor de zis.
— Folosim rețeaua comerțului cu papirus.

Ca să vedem toate posibilitățile existente, am reprezentat viitorul în blocuri de ani, pachete de scopuri, saci de opțiuni.

— De acum încolo nu ne vom mai lăsa judecați de cretini.

Prima oară când a zâmbit a fost înainte de evadare, după ce primise o învoire să asiste la înmormântare – mama n-a murit din cauza unui atac de singurătate, cum s-a scris în ziare, unde se afirma că doctorul i-ar fi prezis un al doilea atac cerebral, iar înmormântarea a fost simulată ca să-l scoată pe Abel din închisoare – și când gardianul care îl însoțise l-a bătut pe umăr ca semn că ar fi timpul să se întoarcă în carceră, numai atunci l-a înjunghiat, nu o dată, ci de câteva ori, după care ne-am dus, aşa cum a zis.

Ca să înşelăm vigilența polițiilor, care şi atunci lucrau mână în mână, dimineața, în loc să pornim spre Egipt, am plecat spre Summer, ajungând înspre seară în actualul Niffer, din centrul Irakului, un oraş cu un zigurat dedicat lui Enlil, un dumnezeu al cerului şi furtunilor, care împreună cu Anu şi Ea formau trinitatea supremă a țării, unde Eva a spus că a început să se plictisească, şi ăsta a fost semnalul plecării în altă direcție, fără să spunem că am fost exilați, dați afară, după ce ne-am autoinstalat ca judecători,

începând să dăm lecții de bună purtare, să facem legi care să ne favorizeze pe noi şi pe ai noştri, să decretăm ce este voie să se discute și ce ar fi interzis, și asta n-ar fi contat din cale afară dacă Abel nu s-ar fi dovedit neatent de ambițios, sfătuindu-l pe cancelarul local să trimită armatele, să instaleze democrația în Biblos, să-l desființeze pe dictator, să-l pedepsească pe insolentul care îi deportase familia, ignorând drepturile imigranților ilegali.

— Auzi dumneata, unde s-a mai pomenit o astfel de violare a dreptului inalienabil al refugiatului persecutat politic de divinitatea care nu se lasă impresionată de presă.

Nippurul nu are monumente istorice, numai moteluri, trei, două restaurante, câteva case şi o stație de benzină, o intersecție oarecare, un Eufrat albastru spre negru, leneş, şerpuind, şi nimeni nu se interesează de nenorocirea uitată a familiei lui Adam, părăsit de grădina regală.

— Treaba lui, spuneau cei grăbiți, grăbindu-se să-şi vadă de treabă, şi să nu te gândești că există poliție, mai adaugă ei, poliția ar însemna o speranță, şi speranțele nu au ce să caute în Nippur, aici nu e niciun fel de istorie şi nimeni nu are timp să filozofeze, ce să mai vorbim de visare, ce contează e pumnul, pumnalul, norocul şi numerarul.

Chelnerița care aduce cafeaua înainte de a fi comadată ne va binecuvânta cu o grație care venea din anii de bunăstare, iar noi ne vom hotărî să plecăm, şi, aşa cum ne-am fi aşteptat, Nippurul s-a revendicat mai târziu, chiar înainte de graniță, în buzunarul pardesiului meu, unde, uitată din nebăgare de seamă, am găsit cheia motelului, Ararat Motor Inn, camera 13, unde, pe spatele unei

etichete galbene de plastic stătea scris cu litere mici: „Pentru înapoiere, aruncați-o în orice cutie poștală."

De alte nenorociri au scăpat prin protecție.

Scoate-ne, tată, din locul acesta, au murmurat frații, suindu-se în mașină și pornind înspre lac, cu speranța că apare ceva, un alt rai, altundeva, lângă apă, așteptând o ocazie, poate că de data asta o să avem un dram de noroc, știau că nu li se poate întâmpla mare lucru, Dumnezeu hotărâse ca Abel, la fel ca și Cain, să fie păstrat, erau atât de puțini oameni vii, încât trebuia făcută economie, și când îngerul a întins ceva înspre el, Cain a simțit gestul de bunăvoință, nu era din cale afară de greu să înțelegi că ești protejat când ți se dă o umbrelă, semn că vor urma ceva căderi de apă însoțite de trăznete și de fulgere și ele imense, și de data aceasta nu mai era joacă, ploua de câteva zile fără oprire, nimeni nu ar fi putut bănui că cineva putea scăpa de potop, anume produs ca să scape pământul de progeniturile demonilor, care s-au împreunat cu femeile, așa cum a descoperit Moses Gaster, după cercetări extrem de atente.

Când apele Mării Mediterane au trecut de pragul Bosforului și s-a auzit un vuiet de prăbușire spre groapa cu lac pentru a-l umple, pentru a-l transforma într-o mare, multă și neagră, n-am mai așteptat și am luat-o din loc, până când am ajuns, morți de foame, lângă cel mai bogat proprietar de cirezi de vite din Ur, un om cu frica lui Dumnezeu, părintele Abraham, care, milos, ne-a acceptat în rândul servitorilor săi, tocmai în timpul când a înțeles că trebuie și el să se distanțeze de babilonie, și a pornit în drumul său spre țara făgăduinței, așezată lângă stejarii lui Mamre, de lângă Hebron, unde clima era favorabilă zidirii unui altar, unde eu, ascuns după cort, am asistat la cel mai important eveniment al mileniului, când îngerii, trei, au prezis viitorul.

— Mulți ca boabele nisipului de pe plaje vor fi moştenitorii pământului, uluind cu lucrul minților lor, şi toți vor vorbi englezeşte.

Profesorul jură că a văzut, împreună cu Cain, iar doctorul Gaster nu-l contrazice, când spune că îngerul cel bătrân şi cel de-al doilea înger, mai tânăr, şi cel de-al treilea, ca un abur, probabil arhanghelul Mihail, au vorbit de asigurări, de o lungă perioadă de timp când postmodernii vor veni la putere, mâine, peste alte milenii, şi s-a gândit că asocierea cu ei s-ar putea să fie folositoare, cine ştie de unde mai sare un iepure, şi totul ar fi mers foarte bine dacă nu venea seceta, când a trebuit să ne gândim la apele Nilului, singurul loc unde se mai putea face agricultură independentă de ploaie.

Şi profesorul şi doctorul, amândoi, ne-au surprins, prevenindu-ne că chiar şi acolo, în ultima colonie a Atlantidei, după ce vom fi foarte bine primiți şi vom ajunge bancheri, ziarişti şi judecători, s-ar putea să-i speriem pe autohtoni, care se vor teme că ne vom înțelege cu duşmani din afară, vom pune mâna pe Nil şi ei vor deveni servitori, vârâți în vreo rezervație, ca cele americane, de mai târziu.

Aşa s-a întâmplat, şi ei s-au pus cu ciomagul pe Cain, după ce mai întâi i-au interzis să mai publice, şi lui Abel să se mai ducă la bancă, şi i-au băgat la pârnaie, pentru corecție au spus ei, pentru a stârpi speculația, capitalismul, propaganda şi comunismul.

— Băgați-l în lagăr!

Scăparea a venit ca prin urechile acului, tot cu ajutor din lumea de dincolo, puternică, nevăzută, de unde un glas i-a spus ce să facă, cum să-şi mărite fata cu viitorul profet, căruia i-a vorbit despre

Yahwe şi despre puterea Lui formidabilă, care va putea fi folosită pentru prosperitatea copiilor fiicei lui, mulţi, născuţi în patru decenii, atât cât va dura drumul, presărat cu peripeţii, prin împrejurimile mânăstirii Sinai, pe care cei fără respect, gata să se închine la viţelul de aur, tot timpul nemulţumiţi, o vor ignora, vor trece pe lângă ea, ca şi când n-ar fi fost.

Comportarea cancelarului din Egipt, dezgustătoare, trebuia pedepsită.

Presiunea asupra lui Abel, un act fără precedent în istorie, nu a apărut din senin, ci a fost culminarea unei tendinţe.

— Căpeteniile din Nippur îi spuseseră că nu are ce căuta printre ei.

— Cancelarul Egiptului a decretat că nu are ce căuta pe pământ.

— Asta era o jignire ce trebuia pedepsită.

Ca să scape de orice ameninţare, Cain a gândit, cu gând aspru, un plan simplu şi acceptabil, conform căruia Set urma să devină bărbatul uneia din cele mai frumoase femei din istorie, sora lui, Nefertiti, care pentru mulţi ani a condus sau a crezut că o face, destinul Egiptului, în timp ce bărbatul ei, amabil şi indolent, se bucura de avantajele plimbărilor lungi, cu barca, pe Nil, lăsând conducerea imperiului să-i alunece printre degete.

Alunecarea a fost oprită de Abel când a găsit alt fiu al Evei, un frate mai mic, unul care suferise de o boală misterioasă, sindromul lui Frolich, care l-a lăsat deformat, cu coapse de fată, braţe subţiri, gât alungit şi faţă prelungă şi l-a făcut coregent la o vârstă adolescentă.

Imediat după încoronare, acesta şi-a schimbat numele în Akhenaten, cel plăcut lui Aten, zeul tradiţional al luminii, în formă de disc strălucitor şi vizibil, şi şi-a stabilit capitala la jumătatea drumului, între Teba şi delta Nilului, loc de odihnă pentru prima încercare de monoteism autentic, încercând să înlocuiască spiriduşii cu cap de animal sau de pasăre, în ciuda protestului violent al preoţilor din Karnak.

Pentru mulţi ani, Nefertiti, bărbatul ei şi fetele lor, cinci la număr, au încercat să cucerească populaţia pentru această revoluţie postmodernistă, mai întâi prin exemplu şi numai la sfârşit prin constrângere. Când unul din fraţi a murit, celălalt şi-a asumat întreaga putere şi a făcut trei fete cu celelalte trei mai vârstnice, într-o încercare nereuşită de a face un fiu, după care, văzând că aşa ceva nu se poate, a început o legătură emoţională şi fizică cu fratele cel mai mic, spre supărarea doamnelor, care au văzut cu stupoare cum, după mumificarea tatălui lor, după ritualurile şapte zile de doliu, a ordonat generalului să dărâme uşile templelor, să omoare preoţii care se aflau în faţa soldaţilor şi a berbecului lor, cu braţele desfăcute, implorând milă, până când au fost daţi la o parte, să moară, să nu poată vedea cum este dărâmată statuia zeului Ra, aruncată în Nil, însoţită de blesteme eterne asupra celor ce vor căuta să o recupereze vreodată.

Numai după ce, recrutaţi de un general dizident, ce va deveni mai târziu faraon, o echipă de scafandri a scos statuia din apă, numai atunci Cain şi Abel au abandonat pământul dominat de revărsările Nilului şi s-au hotărât să caute raiul aiurea, în altă parte.

— Ţi-am spus că nu e aici.
— Ăştia nu ştiu ce înseamnă viţa-de-vie.
— Şi nici gardul de fier.

— A fost a greşeală.
— De acum încolo ştim ce avem de făcut.
— Schimbăm strategia.

13

Declaraţi ostili, criminali, paraziţi, Cain şi Abel fug peste ape cu barca, jurând răzbunare, oferind Egiptul pe tavă Romei imperiale, ajutând la distrugerea lui pe vecie, cerând despăgubiri în nenumărate procese la tribunalele din Italia, unde se zice că au fost trimişi de destin, cerul întinzându-le mâna, e sigur, după cum a spus mai târziu un istoric, care s-a referit la Satana şi la ce s-a întâmplat mai pe urmă, când Abel s-a dovedit elocvent, conectat, gata să ofere cadouri, afabil cu toţi, nu un tânăr gata să se lase trecut cu vederea.

Chiar Cicero, un critic abil, i-a găsit zâmbetul dezarmant, l-a văzut cum îşi aranjează părul cu grijă şi a observat cum îl ajustează cu pieptenul şi nu a putut să creadă că republica ar fi in pericol din cauza unui astfel de om, pe care, niciodată prieten cu el, a încercat să-l împiedice, şi când a găsit plângerea sa ignorată, s-a închis în casă, răspândind zvonul că studiază prevestirile cerului.

Apoi ziarul lui Cain a raportat că, după douăzeci şi patru de luni de luptă grea, marşuri forţate, râuri blocate de gheaţă, pânză de cort pe zăpadă, Cezar s-a oprit să vadă ce zice lumea, războiul era totuşi război, costa o groază de bani, nu toţi erau de acord să plătească, să te poţi juca cu armatele Romei ca să-ţi rezolvi o agendă strict personală.

Senatori, chiar Crassus, au călătorit cele două sute de mile din Roma să vadă cât este de periculos acest Abel, vechi, dar în plină putere.

— Să-l lăsăm să mai aibă cinci ani ar fi putut să fie şi mai periculos.
— Rubiconul nu că era cine ştie ce râu.
— Dar să-l treci în ianuarie toată lumea a ştiut ce înseamnă.

Nu este adevărat că cei doi fraţi au fost omorâţi în timpul stagiunii din Roma. Mincinoşi patentaţi, le place să păcălească istoria. Ei au răspândit acest zvon, ca şi prima oară, când au insinuat că s-au asasinat reciproc, adevărul este că, şi de data aceasta, Cain numai a simulat că-l omoară pe Abel.

Vreau să restabilesc adevărul pentru că acest om este vital pentru adevărul povestirilor noastre şi eu respect adevărul.

Pentru că avem totuşi aceeaşi mamă, tot ce se întâmplă cu el mi se aplică şi mie, şi recunoscând acest fapt, va trebui să mărturisesc că încă din tinereţe el a posedat o inimă caldă şi o oarecare toleranţă la nenorocire, gata să-şi dea cămaşa pentru prieteni, cum s-a văzut mai târziu la Ierusalim, unde a apărut din senin un fel de profet postmodern cu pretenţii că ar fi Fiul lui Dumnezeu, cu declaraţii ostile, sfătuindu-l să se întoarcă la logica raiului, logica premodernă, aşa o numea, logica regatului cerului, insinuând că copiii Satanei şi-au trăit traiul şi şi-au mâncat tot mălaiul, epoca lor modernă începută cu Atlantida ar fi trebuit să se stingă, logica lor firavă, cu numai două valori, ar fi trebuit să dea locul celei bogate, cu infinit de multe valori, proprie paradisului.

Abel nu a putut să-nțeleagă, cum așa, a spus el, cum să ne întoarcem la premodern, atunci cum rămâne cu căutările noastre, cu tot ce-am făcut pân-acum, nu ne întoarcem de unde-am plecat, acolo n-a mai rămas mare lucru, nici urmă de gard şi nici de viță-de-vie, așa ceva nu se poate, să fie crucificat, a strigat el, şi a ajutat la crucificare.

De data asta nu a mai lucrat primitiv.

Cu experiența ultimelor milenii, a înțeles că e mult mai eficient să pună pe alții să execute asasinatul, şi când i-au explicat cum stă treaba, despre ce este vorba, ce periculoasă ar putea fi schimbarea de logică în imperiu, guvernatorul Pilat, care nu era prost şi avea şi el nevoie de bani, a înțeles şi a ordonat să se pregătească îndată o cruce, fără să uite să se spele pe mâini, ca şi când nu ar fi avut nicio vină, la sfatul nevestei lui, care, pasămite, văzuse în vis că osânditul nu era vinovat.

După ce va lansa zvonul că a înapoiat arginții căpătați la vânzare si că şi-ar fi pus capăt zilelor spânzurându-se, Abel se va ascunde, va începe să facă ordine în hârtii, să-şi ia lucrurile de pe rafturi şi să-şi coboare geamantanele de pe garderob, să bage înăuntru hainele albe, toate prosoapele albe, două curele, cele cu aripi la unul din capete, să-şi împăturească cu grijă cămăşile albe, păstrate pentru ocazii speciale, să se ducă la bibliotecă, să spună, grăbiți-vă, că şi eu mă grăbesc, să asculte ştirile, să scrie ceva, un număr de telefon din Marsilia, nume de sate, Autun, Vézelay, unde trăiau acum Lazăr si Magdalena, care fugiseră înaintea lui, în Provence, peste Mediterană, unde drumurile erau uşoare şi sigure.

— Nazarineanul a înviat şi ucenicii lui răspândesc vestea.

Atunci când corabia intră în port, Abel dă peste o pereche țicnită, al cărei entuziasm devine aproape isteric când povestesc despre o întâlnire cu moartea, am fi putut fi omorâți, spune ea cu voce tare și abuzată, pretinzând că vorbește cu soțul, când, în realitate se adresa cuplului format din profesor și doctorul Gaster. Ochii ei, din spatele ochelarilor sunt sălbatici și continuă să vorbească cu țipete scurte, în timp ce bărbatul, și el după ochelari, și în șoc, spune, „ai dreptate”, și se luptă cu geamantanul de plastic negru din portbagaj în timp ce se urcă, important și mândru că e rudă cu omorâtul, diaconul Ștefan, sub supravegherea lui Cain, care acum vrea să fie lăsat în pace, nu mai poate suporta vocile, zgomotul și impolitețea. Oamenii radiază emoția, o țipă în public, peste tot, pe stradă, în port, pe corabie, e enervare, oamenii mestecă gumă, râgâie și împing, el este revoltat de vulgaritate, în rai nu există emoție, enervare, urgență – cel puțin nu vizibil, acolo fiecare ține ascuns tot ce simte – se întoarce la carte, el este mai mult decât literat, el are obligații și față de teologie, dar după alte două pagini decide că nu are vreo obligație față de Habacuc și pune cartea în servietă, se hotărăște să mediteze. Esenienii meditează cel puțin o oră pe zi, asupra unui anumit incident, unui anume moment din viața Dascălului Dreptății și el nu a neglijat meditația niciodată, nici atunci când a stat la infirmerie, doborât de temperatură, meditând despre crucificare, unde îl văzuse bătându-i-se cuie în încheieturi, în picioarele îndoite, îi văzuse cum înălțaseră crucea la unghi potrivit, până când baza intrase în scobitura din piatră, auzise un geamăt, și pe albul cămășii Lui necusute, de care îl dezbrăcaseră și care acum se afla la piciorul crucii, a văzut sângele, apoi s-a făcut întuneric, a adormit, și când s-a sculat, cu corpul ud de transpirația febrei, a încercat să vadă cămașa, dar n-a mai văzut-o, a putut vedea numai spatele lat al soldatului ciocnind zaruri, apoi i-a putut vedea și pe ceilalți trei trăgând la sorți sandalele și cămașa, după care unul din ei îi dă

zarurile, i le oferă în palmă deschisă, în timp ce toți se uită la el cum întinde mâna, încet, nesigur, ia zarurile, şi, cu câtă putere mai are, le închide în pumn.

— Iosif din Arimatea este în Anglia, ocupat cu biserica din Glastonbury, Irod Antipa, vulpea, este deja în Lyon, exilat de Caligula pentru că l-a trimis pe Nazarinean la Pilat, fără să-i dea o sentință, cine ştie, poate că el o să reînființeze raiul, să ne grăbim, e târziu.

După mărturisiri înregistrate pe bandă magnetică, păstrate în marile biblioteci ale lumii, rezultă că, profund impresionat de crucificare – unde, pe alte cruci, doi tâlhari s-au certat pentru intrarea în raiul Nazarineanului – Abel a mărturisit că lumea se va schimba, iar Imperiul Roman va suferi transformări şi numai cei protejați de garduri de fier vor mai putea fi salvați.

— Asta e!

Toată lumea s-a declarat mulțumită şi incidentul părea banal şi închis, cînd, deodată şi surprinzător de neaşteptat, au reapărut aşa-zişii apostoli, gata să răspândească o doctrină sofisticată, greu de înțeles de cei versați în logica bivalentă, care interzicea cu desăvârşire ca profetul crucificat şi oricine altcineva, bărbat sau femeie, să poată fi, simultan, Dumnezeu şi om, asta ar fi fost blasfemie, Abel nu a acceptat o astfel de stare, s-a supărat foarte tare, Cain ştia că supărarea trebuia evitată, că trebuie să scape de ei tot prin crucificare, unii cu capul în jos, ca profetul lor să dispară din memoria omenirii obsedată de amintirea neştearsă a locului ideal, paradisul pierdut.

14

Toți se așteptau ca această năzdrăvănie să fie uitată, ținându-se cursuri publice despre eliminarea elementelor mitologice din religia postmodernă, irelevantă pentru omul modern, care va trebui reformată, modernizată, așa cum va încerca Rudolf Karl Bultmann, un postmodernist protestant, peste nouăsprezece secole, în Germania.

Fără să-i mai aștepte pe protestanți, Abel, împreună cu un aventurier din Panonia, conducătorul unui grup de moderni avansați, invadează Imperiul Roman postmodern, în căutarea viței-de-vie, distrugând gardul proaspăt vopsit cu o violență cumplită, raportată de observatorii contemporani în ziarele zilei, cu detalii îngrozitoare, cu toate că nu erau mult mai răi decât soldații altor armate imperiale.

Contemporanii mai puțin partizani îl descriu pe Atilla ca foarte bronzat, cu spatele lat, ochi adânci și păr albit prematur, conducându-i pe modernii invadatori împreună cu un frate al său care a dispărut în condiții misterioase în secolul cinci, când călăreții moderni se stabiliseră nu departe de Budapesta, unde, conform unui raport al unui ambasador din Constantinopol, primit în clădirea de lemn a cartierului său general, cu o atitudine demnă, invitat în sala banchetului unde mâncarea și băutura era servită în cupe și farfurii de argint, el se mulțumise cu o cupă de lemn, ca în zilele cele vechi, mai puțin elegante, și acum, la căderea nopții, când s-au aprins torțele și doi barbari s-au apropiat ca să-i cânte victoriile și faptele de bravură, a adormit pe un pat acoperit cu broderii împodobite cu pietre scumpe și sclipitoare, unde un asasin urma să-l omoare, din ordinul împăratului bizantin, spre rușinea

ambasadorului său, care, descoperit, a fost trimis înapoi ca să raporteze eşecul.

Când postmodernii au încetat să plătească tributul, modernii, în loc să caute răzbunare în Constantinopol, s-au îndreptat spre vestul mai vulnerabil, acompaniaţi de triburi germane vasale, pretinzând că au venit să salveze onoarea prinţesei von Lilit, arestată la domiciliu pentru legături scandaloase cu un şambelan al palatului, înfuriată, gata să-şi trimită inelul oricărui băiat de ispravă, cu rugămintea să vină urgent să o ia de nevastă, pentru că era frumoasă, deşteaptă şi cultă, o mare poetă, ceea ce Cain a şi făcut, atât pentru frumuseţea celebră, cât şi pentru pradă, şi armatele modernilor i-au lovit pe vizigoţi aproape de Troyes, de unde, după un carnagiu îndelungat şi plictisitor, s-au întors în Panonia.

În anul ce a urmat, ei s-au aruncat asupra Italiei, precum biciul lui Dumnezeu, jefuind şi distrugând oraşele întâlnite în drum, spre Roma, unde s-au confruntat cu un papă şi un şef al delegaţiei senatorilor, care-şi pusese încrederea în arhanghelul Mihail, prezent, cu o simplitate cuceritoare, miraculos însoţit de Petru şi Pavel, şi ei cu săbii în mâini, în haine episcopale, impresionante, astfel încât datorită acestei minuni, armatele supermoderne au murit de căldură şi ciumă, adusă de şobolanii lui Cain, pentru o tânără doamnă, Ildiko, cu care urma să se căsătorească în viile din Ardeal, clandestin.

Asta s-a aflat mai târziu, după cercetări serioase, cu o strategie ceva mai eficientă, în timpul domniei unui împărat postmodern serios, cel ce a inaugurat saltul creativ important al civilizaţiei răsăritului în prima parte a secolului şase, când încă se mai vorbea latineşte şi a asamblat codul de jurisprudenţă şi a construit un templu impresionant dedicat înţelepciunii divine, unde se ducea

împreună cu împărăteasa lui, Teodora, o dansatoare frumoasă, deşteaptă şi hotărâtă, gata să reziste uneltirilor fiilor Evei, care au folosit din nou arma lor infailibilă şi secretă, trimiţând şobolanii în tot imperiul, ca ciuma să reducă substanţial populaţia plătitoare de taxe şi să paralizeze economia, dând o mână de ajutor armatelor din Iran să ajungă în Palestina şi Siria, de unde au furat sfânta cruce, cea mai importantă relicvă a postmodernior, recuperată cu greu după alte războaie, care mai de care mai sângeroase, distrugătoare, ceea ce i-a permis lui Abel să reîncerce modernizarea.

— Nu există treime, a afirmat el, Dumnezeu este unul, nu există Fiu al lui Dumnezeu, Dumnezeu nu face copii, nu e înger, o creatură, asta este o figură de stil deplasată, un modern nu poate să creadă aşa ceva.

Cu această lozincă neomodernii au capturat Damascul şi i-au învins pe iranieni, le-au luat capitala din Ctesiphon, uimitor de bogată şi opulentă, surprinşi să vadă ce speriaţi erau de viţa-de-vie, ce rol important avusese în viaţa lor, nimeni nu avea voie să se mai atingă de ea, să bea băutură beţivă, ca să poată fi oricând gata să pornească şi mai departe, în India, în Paki, în Bangla, de unde, pentru că era foarte cald, să se întoarcă spre ţara Egiptului, de unde să pătrundă pe coasta de vest a continentului african, în regatul vandalilor, unde toate femeile erau blonde, bine făcute, ca apoi, ceva mai târziu, dar nu prea, să treacă de stâlpii din Gibraltar, să-i învingă pe postmoderni, neatenţi, uitând că gardul de fier mai trebuie şi vopsit, raiul se poate şi pierde, împingându-i spre Pirinei, de unde ar fi putut fi jefuită catedrala din Tours, în mijlocul Franţei, dacă se poate aşa ceva, să nu vă vină să credeţi, numai Charles, un indignat, a putut să-i oprească, spunându-le scurt: „să vă fie ruşine, haimanale nenorocite, înapoi, fuga, marş, să nu vă mai văd”.

Plictisiți de primitivismul Europei de vest, de iernile friguroase, de lipsa de eleganță a limbajului ei, de regi obscuri care nu știau să vorbească, să stea la masă, să facă baie, neomodernii din sud și-au mutat capitala din Damasc în Bagdad și au luat-o spre est, câștigând o victorie importantă asupra armatelor chinezești, ca să ajungă în Indonezia.

Bagdadul a devenit unul din marile orașe din lume, un centru comercial important, unde se aducea mătase, mirodenii, parfumuri, blănuri din Scandinavia, miere și sclavi africani, cu un sistem bancar dezvoltat, cu sucursale, în așa fel încât un cec semnat în Damasc putea fi încasat în Maroc, la mii de kilometri spre vest, ca rezultat al superbei inginerii financiare dezvoltate de Abel, în timp ce în palatul imperial, ocupând o treime a capitalei, cu nenumărate apartamente publice pentru eunuci, haremuri și alte instituții ale guvernului, se afla o cameră în care un pom mic de aur, cu tulpină subțire și coroană bogată, o viță-de-vie cu frunzele de argint și ciorchini de rubin, purtau pe ramuri păsări mecanice cântătoare care ciripeau vesel și reconfortant, asigurându-ne că științele naturale bazate pe logică bivalentă se vor dezvolta permanent, spre binele omenirii.

— Când tributul împăratului postmodern, bizantin, n-a venit la termenul convenit, i-am trimis o scrisoare, în care spuneam că în numele logicii bivalente, comandantul credincioșilor ei, se adresează câinelui postmodern, fiul unui tată irațional, și îi răspunde, pentru ochi, ca să vadă, și pentru urechi, să audă, cu o campanie militară care va declanșa reînceperea plăților.

În acest moment va trebui să ne oprim pentru a da câteva explicații fără de care nu se va mai înțelege aproape nimic din tot

ce urmează în legătură cu atitudinea fraților Cain şi Abel, care au evoluat separat, unul din ei luând-o încet înspre dreapta.

Abel credea că raiul se construieşte, omenirea are nevoie de teorie, nimic nu e mai practic decât o teorie cuprinzătoare, nu mai aşteptăm pomana din cer, am văzut ce s-a întâmplat cu Adam, cu Eva, cu noi, lumea va trebui să se schimbe, atunci s-o schimbăm, chiar dacă în loc de gard o să trebuiască să punem cortină, nimeni n-o să bage de seamă.

Impresionat de înțelepciunea lui Gaster, Cain era oarecum înclinat, nu însă gata, să abandoneze teoria clasică a modernizării, dezvoltată de Abel, şi să se apropie de drumul nou, postmodern, care afirma că oricine poate ajunge în rai, atunci când poate, şi că, în felul acesta, raiul devine portabil, descentralizat, existând peste tot, în suflet celor ce-l caută, cu diverse grade de existență.

— Intrarea în rai se va face în trepte.
— Apartenența la rai va fi definită de grade.
— Geografia va avea o importanță redusă.
— Cultivarea viței-de-vie se va extinde.
— Fierul gardului va fi înlocuit cu alte materiale.
— Sintetice.

15

Nu este adevărat nici că cei doi frați s-au certat din nou pentru Nina.

Ăsta era un zvon răspândit de profesor, fiind foarte bine știut că lui i-a plăcut să-și imagineze scenarii cu care să-și avanseze gloria literară. Am aflat adevărul ceva mai târziu, la Veneția.

După ce l-a urmărit pe Abel în camera de hotel și bunul simț i-a fost depășit de aspectul romantic al aventurii, Cain s-a năpustit și el, a intrat și a strigat „dă-mi mie scrisorile Ninei", anticipând probabil gloria ei literară de mai târziu, cu dorința de a-și asigura drepturile de publicare, altfel cum să-ți explici această atitudine belicoasă, nimeni nu știe ce-i trecuse prin minte, ce fusese în mintea lui, toți oamenii importanți ne surprind, toți au o motivație originală, stranie, greu de pătruns cu metodele științelor naturale.

Din nefericire, la fel ca și cu altă ocazie, nici Abel și nici doamna de lângă el nu erau animați de filantropie, și, așa cum s-a mai întâmplat altă dată, femeia a tras imediat, prima, de sub Abel, din pat, și tot așa, contrar celor relatate de presă, glonțul a trecut pe lângă brațul lui Cain, și tirul lui Abel l-a rănit în picior, fără ca rănile să-i încetinească retragerea.

Eu l-am găsit viu, vindecat și voios când l-am întâlnit, mai târziu, la Paris.

Şi nici nu este adevărat, aşa cum au afirmat urmaşii lui Abel odată, la un recital de poezie a Ninei, într-un cenaclu distins, la centrul cultural din New York, că n-ar fi reușit să plece cu scrisorile după el. Descoperite de doctorul Gaster şi republicate în reviste de mare prestigiu din străinătate, toată lumea le-a putut citi pe hârtie sau descărca direct din memorii, fără vreo spaimă, ca să poată citi, vedea, înțelege, cum Nina, cu o cruzime imensă, cu o plăcere de carnivoră, i-a dezbinat, împărțindu-i în două.

16

Totul a pornit de la Consiliul de la Niceea, prima adunare a postmodernilor scăpați de teroarea modernilor, instituită cu pumnul, cu cnutul, cu sabia şi cu crucificarea de către împărații romani din primele două secole, până la apariția împăratului trădător, Constantin, fascinat de arhanghelul Mihail, prieten cu doctorul Gaster, finanțat de ziarul lui Cain, cu mare abilitate la început, când nimeni nu ştia despre ce e vorba şi toată lumea credea că din cauza lui imperiul se prăbuşeşte şi că odată ajunşi la putere, postmodernii o să se dea pe brazdă, aşa cum scriau ziarele importante, care publicaseră articole fulminante, foarte utile pentru câştigarea războaielor de gherilă, când s-a aplicat semnul crucii pe steagurile fâlfâind la vedere, excitând cohortele să învingă, fără să li se mărească salariul, aşa încât, drept recunoştință pentru ajutorul lui Dumnezeu, împăratul înțelesese că ar trebui să facă ceva şi făcuse, adunase toți episcopii din Siria până în Spania să-i asculte, până când vor înceta să se certe şi vor tipări procesul verbal, o declarație de intenție, constituția raiului postmodern, o proclamație bazată pe negarea principiilor bivalente moderne în plină vigoare, un anunț al

unei schimbări radicale a punctului de vedere, revenind la logica infinitului, proprie paradisului, reanunțată în urmă cu trei sute de ani, când preaputernicul zilei, Pilat din Pont, prefectul roman, prieten cu Cain, a aflat din greşeală, târziu şi într-un spaţiu neadecvat, ce ar fi adevărul, la început neştiind ce să creadă, uluit de răspunsul nebănuit, care avea să schimbe soarta tuturor oamenilor normali, sătui de criminalitatea modernă ridicată la rang de filozofie de stat, incapabilă să priceapă cum Cristos ar putea fi adevărul, calea şi viața, o formulare care l-a făcut să rămână cu gura căscată, chiar după ce experții din jurul lui, în frunte cu profesorul din Chicago, au aflat că asta înseamnă Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh, treimea de o ființă, un concept complicat, imposibil de dezlegat cu logica finitului bivalent, fruct al pomului cunoaşterii interzise, faimoasa viță-de-vie, ascunsă după gardul de fier, după care toți umblam hămesiți, ca după o fată morgană, aşa cum rezultă din cercetările efectuate de politologul Tănase, despre care vom vorbi mai târziu.

Nimeni nu a întrebat de unde vine Pilat, ce se întâmplase cu el, ce legătură avea cu Pontul, cu gardul, cu vița-de-vie, ce-nseamnă cuvântul Pont, de ce se zvonea că şi-a omorât fratele, cum a fost cu omorul, de unde îl cunoştea pe Cain, amănunte care numai peste două milenii se vor dovedi importante, după ce profesorul din Chicago va descifra întreaga poveste, lungă, interesantă şi încurcată, ajutat de doctorul Gaster, un expert în folclor.

El a observat că Pilat, prefectul, a întrebat ce este acest adevăr (*quid est veritas*, a spus el) şi cum răspunsul se afla ascuns în chiar întrebare, anagramat (*est vir qui adest* – acesta care stă înaintea ta), şi cum nu avusese timp să gândească, pentru că el nu era gânditor, s-a hotărât să-l lase pe Abel, mult mai pragmatic, să acționeze, să elimine pericolul postmodern, concentrat acum în Constantinopol, să cucerească oraşul şi să stârpească această nemaipomenită

filozofie, care se răspândise în tot imperiul, pervertind mințile tinere, ale celor care, fără periuță de dinți, nu puteau trăi mai mult de patru decenii, ignorând experiența singurilor supraviețuitori ai vicisitudinilor tuturor timpurilor, copiii ilegitimi ai Evei, cei dotați cu antibiotic în gene.

Pentru că ziarul lui Cain n-a sprijinit asediul Constantinopolului, un atac combinat, simultan pe apă şi pe uscat, forțele aşa-zis terestre au fost învinse de zidurile oraşului de fier, acoperite cu blocuri de piatră, impregnabile şi de atacul locuitorilor de la Dunăre, năvalnic, imposibil de stăvilit, în timp ce flota navală a fost prăpădită de focul grecesc, inventat cu puțin timp înainte de un sirian postmodern refugiat în cetate, fugind de prigoana modernilor şi de o furtună cumplită din timpul retragerii ruşinoase, iarna aceea fiind cea mai crudă din toate cele ce fuseseră cunoscute vreodată, armatele moderne în suferință, boală şi foamete, fiind forțate să-şi mănânce cămilele, măgarii, caii şi morții de foame, care nu apucaseră să fie azvârliți în apă pentru că pământul era înghețat şi flota nouă, venind din Egipt, n-a putut reface moralul unor trupe formate majoritatea din sclavi, postmoderni sau foşti postmoderni, convertiți la modernitate cu forța.

Numai după această bătălie istorică, o lovitură primită în plex, Abel s-a hotărât să atace din cealaltă parte, adică din vest, unde a deschis altă bancă, revenind la strategia primară, folosirea armatei de şobolani care să lupte pentru interesele noastre, astfel încât aşteptând prilejul atacului pe la spate, şi-a cumpărat o pălărie de papă cu numele de Ioan XII, cu o activitate ciudată, pe față, controversată, celebrând liturghia fără să se împărtăşească, hirotonisind într-un grajd, luând bani la hirotonie, hirotonind un băiat de zece ani ca episcop al oraşului Todi, fiind acuzat de adulter de martori care au afirmat că s-a destrăbălat cu văduva Rainier, cu

Stefana, concubina fratelui său, cu văduva Ana şi cu propria sa nepoată, cu care a mers la o vânătoare publică, unde şi-a orbit confesorul, pe care l-a ucis încercând să-l castreze, când a ridicat paharul în cinstea lui Belzebut, tatăl, la jocul de zaruri, unde i-a invocat pe Jupiter şi pe Venus, demoni cu care se înrudea şi nu şi-a făcut semnul crucii pentru a se proteja de intrigile din Roma şi de puterea lui Berengar, din cauza căruia l-a chemat pe Otto cel Mare, germanul, căruia i-a conferit coroana imperiala, în februarie, aproape de sfârşitul mileniului unu, reamintind tuturor de epoca împăratului Nero, transformând Vaticanul într-un bordel şi deschizând uşile pentru practica simoniei.

Mai târziu, sub numele de Benedict al IX-lea, Abel a ajuns şi mai jos şi a fost atât de dizgraţios, încât a provocat scârba postmodernilor din Constantinopol, care de-abia atunci au înţeles deosebirea fundamentală dintre postmoderni şi postmodernişti, ultimii simulând comportările postmoderne, cu o agendă secretă şi dubioasă, supramodernă, atunci când a vrut să se-nsoare şi a vândut tiara papală lui Ion Gratian pentru 600 de kilograme de aur, o sumă uriaşă şi azi, spre uluirea regelui Henri care convoacă sinodul din Sutri şi alege alt papă, un Clement al doilea, pe care Abel îl otrăveşte şi se suie din nou pe tron, de unde a fost din nou alungat, ca să ajungă undeva în Veneţia, aşteptând prilejuri mai favorabile.

17

Suntem după primul mileniu al postmodernilor.
Toată lumea aleargă.
Banul se câștigă din ce în ce mai greu.
Banca lui Abel e din ce în ce mai bogată.
Ziarul lui Cain prosperă.
Toți vor să intre în rai.

Înțelepțiți de experiența aceasta imensă, uriașă, cruciații s-au hotărât să meargă pe mare, și pentru că Veneția era orașul cel mai capabil să le furnizeze suficiente corăbii, Villehardouin și alți cinci ambasadori au fost trimiși să se tocmească cu Abel, directorul băncii rezervelor federale venețiene, să-i spună: „Domnule, am venit la tine în numele nobililor baroni ai Franței care au ridicat crucea ca să răzbune rușinea lui Cristos și să recucerească Ierusalimul, cu voia lui Dumnezeu, și pentru că ei nu știu pe altcineva mai capabil, te roagă, pentru numele Domnului, să ai milă de Țara Sfântă și să le furnizezi vasele de transport și război, oricare ar fi condițiile, dacă le putem satisface, chiar cucerirea cetății unde vom sta peste iarnă, pregătindu-ne pentru marele salt asupra orașului împăratului Constantin, un bandit care nu te simpatizează și nu te va lăsa niciodată în pace, până în aprilie 13, când ne vom duce la slujba de duminică dimineața, unde episcopul de Soissons, episcopul de Troyes, episcopul de Halberstadt și Jean Faicette de Nozon, cancelarul lui Balduin de Flandra și abatele Loos, ne vor vorbi despre necesitatea acestui război necesar, îndreptățit și util, pentru că postmodernii sunt trădători, asasini,

neloiali, îşi omorâseră suveranul, iar acest împărat idiot, Constantin, îşi omorâse băiatul, prins când se încurcase cu a doua împărăteasă, ăsta nu e motiv să-l omori, asta e, postmodernii sunt mai răi ca evreii, un motiv suficient ca, în numele papei, toţi cei ce îi vor ataca să fie absolviţi de păcat, pentru că trebuie să se ştie, postmodernii sunt duşmanii noştri de moarte, nu s-au lăsat cuceriţi prima oară, în urmă cu sute de ani."

— Atât a trebuit aşteptat.
— Secole.

Aşa au intrat în oraş, când gardul de fier ruginise, uitat, nimeni nu şi-a mai adus aminte de el, să-l vopsească, şi jaful a durat patru zile, şi nu s-au putut găsi cuvinte care să descrie distrugerea postmodernilor care făcuseră din oraşul lor un muzeu, plin cu iconostase, cel mai frumos fiind în biserica Sfintei Sofia, unde toate icoanele au fost surpate şi o vestală destrăbălată a fost suită pe tronul patriarhal ca să soarbă zeama viţei-de-vie din potirele sfinte, privind cum sunt violate călugăriţele care nu reuşiseră încă să fugă, în timp ce învingătorii prădau oraşul îngenunchiat, care acum era al lor, în virtutea dreptului de cuceritor. Directorul ziarului, Cain, a început să se gândească la partea sa de câştig, dacă nu pe pământ, atunci în cultură, ca să nu rămână cu mâinile goale, în timp ce ceilalţi devin multimilionari, şi socotind că nu se cuvine să adune lucruri lumeşti cu mâini culturale, a început să socotească cum poate să pună deoparte relicvele sfinte, multe, uriaşe, nepreţuite, şi cu presentimentul unor mari rezultate s-a dus în biserica Pantocratorului, respectată pentru Irina, mama faimosului împărat Manuel, înmormântată acolo, într-un mormânt important pentru greci, pentru că acolo îngropaseră o mare cantitate de bani şi pietrele preţioase ale altor biserici şi mânăstiri, aduse pentru a fi ţinute în siguranţă, şi Cain s-a bucurat că poate lua o urmă a

sângelui vărsat de Cristos pentru răscumpărarea umanității și o bucată din crucea pe care Fiul Tatălui, Adam cel nou, a fost sacrificat pentru a plăti datoria Adamului vechi, o neprețuită bucată din Sfântul Ioan, antemergătorul lui Cristos și o bucată din brațul Sfântului Iacob, a cărui memorie este venerată de toată biserica, astfel încât, mai târziu, să se audă glas de imensă recunoștință: binecuvântat să fie numele Domnului care face minuni, care în bunătatea Sa și cu milă de nedescris s-a uitat înspre noi și a slăvit biserica Sa din Paris prin câteva daruri ale harului Său, pe care ni le-a transmis prin venerabilul domn, atât de frecvent menționat, directorul celui mai important ziar de pe glob, onorabilul Cain.

Toate acestea și multe altele i-au revoltat pe oamenii de bună-credință, care au înțeles, pentru că nu era greu, că pătrunderea modernilor în sânul comunităților postmoderne trebuie să fie oprită și asta i-a făcut să încerce să se păzească, și profesorul din Chicago le-a adus aminte de gardul de fier, neglijat, și de ideea cortinei, avansată de Abel, încă din Atlantida, și i-a denunțat în ziar pe reformatori, direct sau pe ocolite, pe cei care nu l-au recunoscut pe papă ca legătura lui Dumnezeu cu creștinii, punând accentul pe pietatea individuală, comună tuturor misticilor, care au contribuit la eroziunea ideii medievale de comunitate creștină, văzând biserica ca o multitudine de suflete, fiecare tinzând spre legătura cu cerul, plasând autoritatea Scripturii peste interpretările papilor și conciliilor, chestionând prezența lui Cristos în Împărtășanie, neglijând sacramentele, vorbind cu putere împotriva averii bisericii și împotriva revendicărilor papilor de a supraveghea autoritatea civilă, ca aceasta să scape, să fie independentă, să nu mai aibă stăpân, să nu mai dea socoteală, să poată să fie manipulată de omul cel mai deștept, directorul băncii, care își fabricase o reputație de martir, fusese doar persecutat de ziarele postmoderne, de profesorul din Chicago, de doctorul Gaster, de cei mai inteligenți, gata să

inventeze soluții ingenioase, care mai de care mai premoderne, pentru că premodernul ne mână din spate, sacrul nu ne dă linişte, se strecoară cu perfidie în tot ce este profan, ne împinge şi ne atrage, agitându-ne bine, până ajungem în altă lume, pe care nu a văzut-o ochiul omului păcătos, aşa încât nimeni nu ştie ce-o să se-ntâmple, asta e obsesia postmodernilor, ei au venit cu această idee, de la profetul lor li se trage, să se şteargă pe cap cu ea, pe noi nu ne interesează, noi modernii avem altceva de făcut, construim raiul aici pe pământ, nu-l mai căutăm nicăieri, nici ca indivizi, izolați, nici ca grup condus de prelați, cu garduri de fier, nouă ne ajunge o simplă cortină, plastică, ieftină, transparentă.

Ca prieten cu Moses Gaster, Abel a păcălit multă lume, a pătruns între ei, ca lupul în turma de oi şi i-a compromis pe vecie, „nu mai căutăm adevărul în dumnezeire”, a mărturisit el, „adevărul nu mai e ceva absolut, noi facem raționamente şi ele ne-ajung, noi proclamăm autonomia cunoscătorului, el este legea, el este echipat să înțeleagă adevărul universal, fără să mai aibă nevoie de autoritatea tradiției, cu alte cuvinte, nu mai avem nevoie de perspectivele subiective, de text, de tradiție, de nimic, totul e obiectiv, şi nu mai e nevoie de nici un fel de interpretare.”

Aşa s-a ajuns, mai târziu, la Tratatul de la Berlin, unde s-a specificat în mod clar că toate confesiunile sunt egale în fața legii, fiind simple interpretări ale aceluiaşi nivel de realitate, pe deplin cunoscut.

Dezbaterile au continuat o vreme îndelungată.

— Pentru moderni, autonomia şi obiectivitatea sunt cele două fețe ale monedei.

— Cunoaşterea perspectivală este cunoaşterea dobândită privind dintr-un punct anumit.

— Fiecare privire are puncte moarte.

— Pot vedea frigiderul din faţă numai dacă nu îi văd spatele.

— Proiectul modern te eliberează de toate perspectivele parţiale.

— Mai ales în probleme de metafizică şi morală.

— Adoptându-l te eliberezi de punctele moarte şi dobândeşti adevărata cunoaştere.

— Vezi tabloul întreg, cu toate părţile lui, fără ambiguităţi şi vederi incomplete.

Abel a crezut în ştiinţele naturale, care ne ajută să înţelegem puterea lui Dumnezeu, în timp ce profesorul din Chicago şi doctorul Gaster erau convinşi că religia ne învaţă să-I cunoaştem voinţa.

— Credinţa ne redă inocenţa pierdută la izgonirea din rai.

— Ştiinţa ne dă înapoi puterea asupra naturii pe care am pierdut-o imediat după aia.

— Mintea omenească are nevoie de scară şi nu de aripi.

— Cunoaşterea apare în trepte.

— Conectarea la adevăr se face în grade.

— Oricum ar fi, cunoaşterea e putere.

— Numai aşa pot fi vindecate mizeria şi nefericirea câştigate după ieşirea din rai.

Doctorul Gaster crede că nu trebuie confundată filozofia cu teologia, sursele lor sunt distincte, filozofia se bazează pe percepţii simţite, iar teologia pe inspiraţie, o influenţă a altei minţi, credinţa e

mult mai interesantă, mai nobilă şi cu cât mai incredibil este misterul divin, cu atât mai mare este şi onoarea arătată lui Dumnezeu când te-nchini.

— Prima cauză a ateismului a fost disputa religioasă.

— Scandalul clerului a fost şi el important.

— Timpurile paşnice şi prospere au contribuit în mare măsură.

— Pentru că nefericirea şi nenorocul fac mintea mai receptivă la legătura cu cerul.

— Ateismul îl degradează pe om, dar superstiția e mai rea decât ateismul.

— Mai bine fără credință în Dumnezeu, decât cu o credință nedemnă de El.

— Prima este o lipsă, ultima o insultă.

— Superstiția naşte vicii mult mai devreme ca necredința.

— Datorită lor, oamenii înțelepți pot ajunge să fie conduşi de tembeli.

Unele afirmații au fost făcute în scris şi au îngrijorat multă lume, neştiind ce să creadă, incapabilă să deosebească apa ce trece de pietrele ce rămân. Abel, cel mai îngrijorat, a dat verdictul:

— Amândoi sunt nebuni.

18

În următorii aproape o mie de ani, Europa a fost mai uscată, mai caldă, cu veri mai lungi, cu mlaştinile şi băltoacele micşorate, când viile au înflorit cu câteva sute de kilometri mai înspre nord şi

Oceanul Atlantic şi-a primit navigatorii cu mai puţine furtuni, cu gheţuri mai blânde, iar Columb a încercat călătoria în Spania, asociat cu bizareriile postmoderniste, apoi în America unde a ajuns trimis de regele Ferdinand şi de regina sa Isabela ca să convertească păgânii, în calitatea sa de vicerege şi guvernator general, împuternicit să pedepsească şi să disciplineze toţi locuitorii recalcitranţi, cu toată energia de care putea da dovadă, efortul său fiind recompensat cu zece la sută din bunurile mobile ale teritoriilor descoperite, incluzând aurul, argintul, perlele şi pietrele preţioase, comerţul fiind un monopol al coroanei, sub controlul băncii condusă de Abel.

Cronica sumbră e evenimentelor, ce s-au sfârşit cu genocidul băştinaşilor din Haiti, este amplu documentată în scrisorile şi jurnalele lui şi în paginile unui admirator al său, mare istoric al Indiilor de Vest, convins că numai divinitatea a putut să-i inspire descoperirile, pe care Cain le-a publicat în foileton, în ziarul său, perfect informat, care a urmărit atent expediţia.

Născut la Sevilla într-o familie aristocrată – tatăl său a ajuns în Haiti în timpul celui de-al doilea voiaj al celor şaptesprezece corăbii – Las Casas, un băiat dotat şi sensibil, a fost uluit de cruzimea lui Abel, care l-a finanţat şi sfătuit pe Columb să extermine populaţia insulei, vânzându-i ca sclavi, punându-i să caute aur în numele Sfintei Treimi, speriind chiar pe rege, care l-a înlocuit cu Francisco de Bobadilla, trimis să-l pună în lanţuri şi să-l expedieze înapoi în Castilia, împreună cu un frate al său, acuzat că a exagerat cu modernizarea, sugerată, şi mai târziu, înaintea elaborării Tratatului de la Berlin.

Ziarul lui Cain a descris cu atenţie acest deznodământ cu totul neaşteptat, chiar şocant.

— Nu există conchistador fără fonduri.
— Cuceririle sunt costisitoare. Au nevoie de capital. Caravelele, ca şi revoluţiile, costă bani.
— La fel şi modernizarea.
— Intrarea în rai presupune cheltuieli capitale.
— Cine plăteşte?

Profesorul studiază problema, află de alte studii, publicate ceva mai devreme de un poet postmodern, în ziarul conservator al zilelor sale, fără ştirea lui Cain, se agită, se sperie şi ca să nu ajungă la fel ca Giordano, adus în faţa tribunalului inchiziţiei din Veneţia, condus de Abel, divorţează de Nina, fuge şi începe să vagabondeze, plecând dintr-un loc în alt loc, expunându-şi gândurile, luptând pentru ele, peregrinând în nordul Italiei, lângă Genova, unde a înfiinţat o şcoală de ştiinţe orientale, care predica teoria lumilor paralele, fiecare cu centrul ei, şi, când a-nchis-o, a trecut Alpii, unde a făcut cunoştinţă cu biserica reformată, la locul ei, în Geneva, unde s-a angajat în violente dezbateri privind implicaţiile finitudinii şi păcatului în cunoaştere, în aşa fel încât guvernul teocratic al calvinismului a reacţionat violent, după cum reiese din experienţele sale în ţările protestante, de unde a fugit iar, spre sud, stabilindu-se la Toulouse, unde a fost primit mai bine şi a ţinut cursuri la universitatea oraşului, instalat ca profesor doi ani ca să vorbească despre prezenţa sacrului în profan.

A fost cea mai liniştită perioadă din viaţa sa, cu toate că şi aici a avut divergenţe cu savanţii locali, îndărătnici la inovaţiile introduse de el, până când a plecat la Paris, ca să fie aplaudat de regele Henri, care l-a invitat să vină la curtea lui ca să-şi explice ideile, să-l facă să-i dea o recomandare cu care să plece în Anglia, unde a ajuns în casa ambasadorului, marchizul de Castelnau, care l-a găzduit cu

plăcere, mai bine decât savanții englezi, nesimțitori la ideile sale reformatoare, pe care le-au considerat bombastice.

Asta l-a determinat să-i scrie o scrisoare vicerectorului universității din Oxford, care i-a deschis ușile ca să-și prezinte prelegerile despre infinitate, căreia nu i se putea aplica logica clasică, bivalentă, cu care se tratează finitul, fiindcă pământul nu este un centru, ci numai unul din nenumăratele corpuri cerești în permanentă mișcare, niciunul neavând dreptul să reclame centralitatea, o idee care a indignat scolasticii de la Oxford, obișnuiți numai cu Aristotel, cu Platon și cu o Sfântă Scriptură considerată simplist, literal, rigid, fără interpretare, altfel decât în predicile postmodernilor, care spun că înțelesul nu este niciodată epuizat de interpretare, venind cu argumentul din cartea *Ambigua* aparținând celui mai important teolog al tuturor timpurilor, Mărturisitorul Maxim din Constantinopol, ajuns consilier al imperiului în timpul ereziei monofizite, care respingea voința omului Cristos, diminuând importanța suferințelor sale pe cruce, așa cum credea o groază de lume, când s-a retras la mânăstirea Chrisopolis, unde a continuat să vorbească, să scrie, să demonstreze că voința umană nu a fost absorbită de voința divină, așa cum rezulta din aplicarea grăbită a logicii bivalente, Cristos comportându-se după logica infinitului, unde întregul se confundă cu partea, spre furia inchiziției zilei, care l-a condamnat la tăierea brațului ca să nu mai poată scrie și la tăierea limbii ca să nu mai poată vorbi, spre bucuria modernilor reveniți la putere, pentru o scurtă perioadă de timp, sub influența lui Abel, care avansa proiectul iluminării, conform căruia rațiunea poate să ne asigure perspectiva din ochii lui Dumnezeu, nu ca Maxim, care spunea că, din contră, cunoașterea noastră vine din perspectivele culturale, cu tot felul de puncte moarte, datorită finitudinii și păcatului.

Discuțiile s-au aprins, firește, pentru că nici la Londra, nici la Geneva nimeni nu mai știa de Maxim, nimeni nu mai știa să citească grecește, nimeni nu mai făcea deosebirea între cuvântul din mine și cuvântul spre mine, toți socoteau cuvântul ca singurul mijloc al revelației și se opuneau oricărei alte comunicări, oricărui alt fel de contact cu dumnezeirea, separată de om, fără să țină seama de ideile avansate de profesorul din Chicago, care susținea că cuvântul nu este o simplă idee, spirit singuratic, ci o comunitate de spirit, așa spusese și la Londra și la Geneva, unde se afirma că cuvântul vine de la o persoană deosebită de mine, de frica invaziei panteismului, ca și când cuvântul grăit de Cristos nu poartă în el nimic din dumnezeirea din el, ci numai din intelect, ca și când încopcierea omului cu revelația se face printr-un act exclusiv de cunoaștere și nu ar fi fost o revărsare a puterii divine.

— Părinții bisericii răsăritului când vorbesc despre simțirea minții afirmă un contact direct cu realitatea lui Dumnezeu, nu o simplă cunoaștere a Lui de la oarecare distanță.

— Îndumnezeirea celui ce crede înseamnă apropiere și nu transformare în substanță divină.

Devenim dumnezei după har, nu după ființă, spuseseră cei de la primul congres postmodern, ținut la Constantinopol, cu douăsprezece secole în urmă, un timp prea lung ca, la distanță, acum după căderea orașului în mâna neomodernilor, să mai știe cineva despre el.

Doctorul Gaster știa ce spun postmodernii, pentru că înțelepciunea alungată din biserica ei, din Constantinopol, se refugiase în mânăstirile din Carpați, în Bizanțul cel nou, unde el fusese un observator silitor și atent.

— Supremă smerenie şi supremă îndrăzneală.

— Nu mai vieţuiesc eu, ci Cristos vieţuieşte în mine spusese şi apostolul Pavel, un postmodern pe culmile supreme ale trăirii duhovniceşti.

După doi ani în Anglia, profesorul s-a reîntors la Paris cu ambasadorul francez şi a făcut a doua sa încercare de reconciliere cu Abel, într-o dezbatere publică la universitatea oraşului, în care a atacat filozofia aristotelică şi a apărat punctul de vedere al postmodernilor, după care imediat a plecat la universităţile din Germania, unde, la Marburg, i s-a refuzat permisiunea de a preda, ceea ce l-a determinat să se certe cu rectorul, care l-a scos de pe listă, ca fiind premodern, cu toate că nimeni de acolo nu ştia bine ce înseamnă, despre ce este vorba, altfel decât la Wittemberg, unde a fost acceptat şi a stat alţi doi ani liniştiţi, şi, în cuvântarea sa de adio a omagiat învăţământul german şi l-a lăudat pe marele Luther pentru că a condus lupta împotriva cerberului cu trei coroane, după care a reînceput viaţa sa agitată, cu opriri în Praga şi Frankfurt, unde a publicat poeme didactice, în care a făcut o expunere sistematică a doctrinei, scrisă în latineşte şi în sanscrită, adresată savanţilor din America.

— Vechea idee a cărţii naturii capătă o nouă semnificaţie.

— Pentru că lumea este creată de Dumnezeu, autorul textului Lui e divin.

— Interpretul uman e finit, incapabil să dobândească o cunoaştere absolută.

— Incapabil să se poate uita la creaţie cu ochii divinităţii.

— Ştiinţele naturale sunt perspectivale.

— Lucrările ştiinţifice presupun paradigme.

— Paradigmele sunt bazate pe presupoziții fundamentale despre natură.

— Și aceste presupoziții se pot schimba.

— Prin revoluție științifică.

— Deci, sunt accidentale.

— Proiectul interpretării lumii în moduri cuantificabile e o perspectivă posibilă.

— Moartea autorului este un caz special al morții subiectului, autonom, pentru care lumea e transparentă şi a cărui cunoaştere e finală și sigură.

În timp ce Cain spunea că nu suntem Dumnezeu pentru că aşa ceva nu există, profesorul afirma că nu suntem Dumnezeu pentru că suntem creaturile Lui, şi iată cum, în ciuda unui dezacord adânc privind existența, amândoi au căzut de acord că nu putem reclama statutul divin.

Conflictul părea să fie atenuat.
Toată lumea a răsuflat uşurată.

Într-o prefață a unei cărți pe care n-a mai fost în stare să o supravegheze la tipărire, editorii afirmă că autorul a fost obligat să plece din Frankfurt, ceea ce înseamnă că fusese probabil exilat din oraş. Mai târziu au fost descoperite hârtii care dovedesc că magistrații oraşului l-au privit cu suspiciune încă de la sosire. Expresia folosită de editori nu indică o călătorie dorită, ci una grăbită, primise o invitație să meargă din nou acasă, în Postmodernia, pe care, putem să fim siguri, ar fi acceptat-o în orice caz, și, ca dovadă, într-un sonet el se compară cu o molie atrasă de lumânare, o aluzie la atracția dureroasă spre adevărul irezistibil.

19

După toate acestea Nina s-a aşezat pe pat, cu un fel de uimire faţă de puterea acestui vast univers al forţelor ce se contractă cu delicateţe în jurul oricărui pseudorai, diavolesc, elastic şi moale. Nu se simte rănită, ci uluită şi obosită, ca şi când s-ar fi trezit dintr-un vis într-un alt rai, altă cameră, depărtată, umplută cu liniştea spaţiului alb.

De obicei Cain se ducea în bucătărie să bea o bere rece şi să ia arma ce atârna în dulap, grea, ca s-o agite pentru câteva clipe cu oarecare trufie. Arma era foarte solidă şi umplea întregul apartament cu greutatea şi stresul ei.

Şi Ninei îi plăcea să ţină arma în mână, iar atunci când o lua din dulap, întregul univers al forţelor ce-i scăpau părea să-şi retragă mâna lui moale şi atunci simţea că respiră mai bine.

Dar cel mai mult, totuşi, i-a plăcut sunetul ei, descărcarea.

În clipa aceea Cain s-a uitat la ea ca şi când n-o mai văzuse vreodată, ca la o persoană aproape necunoscută. Apoi, uşor, fără efort, şi-a pus capul pe masă, iar creierii şi sângele au distrus definitiv faţa de masă pe care Nina o cumpărase în vară. Când, din tavan, s-a auzit lovitura de baston a doamnei în vârstă care locuia sus, singură, revendicând liniştea necesară rugăciunilor înaintea culcării, Nina s-a speriat şi a plecat.

Aşa a ajuns la Chicago unde şi-a minţit vârsta, s-a aşezat la o masă lungă cu scrumiere murdare, pline de resturile ţigărilor stinse în grabă şi a solicitat un post în biblioteca universităţii oraşului, pentru că, credea ea, cărţile îi schimbă pe oameni.

— Aşa explic eu de ce i-am iubit pe profesori, pe care îi cred diferiţi, schimbându-şi constituţia după fiecare carte atinsă.

Se pare că a crezut că va fi fericită cu Abel, până în ziua când a lovit-o.

Lovitura s-a petrecut în bucătărie, în timp ce spăla ceva în chiuvetă.

El a lovit-o pentru că n-a găsit-o când a sunat, iar ea a încercat să-i spună că toată noaptea fusese acasă, cu toate că el văzuse cum o priviseră alţi bărbaţi când ea se uitase la ei.

El o lovise pentru că era ca şi Cain, o păcălise tot timpul, nu citise toate cărţile bibliotecii. Faţa lui era roşie şi umflată, băuse în cârciumă cu prietenii. După alte câteva luni a crezut că ea a uitat cum a fost, cu toate că incidentul mersese mult mai departe, când spărsese ferestrele şi smulsese copacii la fel ca un uragan.

În final ea l-a lovit de două ori în cap cu trofeul câştigat la popice în primăvară, apoi s-a suit în maşina lui Karman Ghia, a ajuns într-un sat unde a citit Iliada într-o singură noapte, într-un motel, şi, mulţumită, pentru că i-a plăcut foarte mult, s-a hotărât să se ducă şi mai departe, unde a închiriat un apartament cu un dormitor, s-a angajat la o bancă şi şi-a aranjat o nouă coafură.

Imediat bărbații au început s-o curteze, să-i facă tot felul de complimente, s-o invite la mese scumpe, în cluburi de noapte, cu oameni plăcuți, zâmbitori, care își ofereau serviciile, recunoscători pentru cele mai mici atenții.

Ei bine, în ciuda acestor succese, pentru că totuşi nu era dispusă să rişte, va purta în poşetă o armă mică, Beretta, şi chiar aşa, se va simți vag nesatisfăcută de viață, ceva important părea să lipsească, era ca şi când ar uita tot timpul ceva, şi ea vroia să creadă că va fi fericită.

— Cred că asta e din cauză că am divorțat şi n-am terminat niciodată liceul, îi spuse ea a doua zi unui coleg de birou. Nimeni nu mă iubeşte pentru ceea ce sunt.

La sfatul acestuia s-a înscris la cursuri serale de psihologie normală, în fiecare marți şi joi seara, unde a întâlnit un profesor, tânăr, cu pipă, care îşi accentua monologurile cu pauze prelungite.

— Ce înseamnă... acest cuvânt, „anormal”. Şi... când se aplică?

El avea o barbă proeminentă şi se plimba aproape hipnotizat, privind sus, spre tuburile fluorescente, ca şi când acolo ar fi văzut implicații nevăzute de alții, şi Nina l-a plăcut de la prima vedere, ăsta era un om care înțelegea cum mergea lumea, putea privi dincolo de el însuşi, în ochii altor persoane, care urau, aveau griji, iubeau şi plângeau.

Profesorul locuia într-un duplex imaculat. Nina i-a tăiat beregata cu unul din acele cuțite lungi care se află de obicei în bucătăriile îngrijite, cu toate că el fusese politicos şi gentil şi ea nu fusese enervată sau supărată, totuşi, fusese ceva in bărbatul acela

care ceruse pedeapsă, ceva în ochii lui trişti, ceva similar cu seducţia.

Când sângele apăruse brusc peste tot, dacă era ceva care o scârbise în seara aceea, au fost cuţitele elegante, şi ca urmare, ea gândi să înceapă să investească strategic în revolvere, să se înscrise în asociaţia vânătorilor şi să se aboneze la revista *Armele şi muniţia*.

20

După peregrinări obositoare şi transalpine, incapabil să-şi găsească odihna, profesorul, obosit, s-a întors la Veneţia ca să scrie jurnalele intrării în rai, în ciuda protestelor celor care ar fi dorit o metapoveste.

Ceea ce Abel numeşte metapoveste profesorul numeşte filosofia istoriei.

Povestea care se întinde de la Eden la Constantinopol este fără nicio îndoială de primă mână, dar scopul lui Abel nu era o istorie a salvării, ci o istorie a repudierii Bibliei postmoderne, cum aveau să facă gânditorii iluminării, de la Descartes şi Locke, la Hegel şi Marx.

„Meta" sugerează schimbarea nivelului.

Un metalimbaj este un discurs de ordinul doi, un limbaj despre alt limbaj, în timp ce povestea biblică este un discurs de ordinul unu, un recital de predici şi liturghii, o proclamaţie şi nu o apologie.

Totul părea o speculație filozofică lipsită de importanță, până când cineva a observat că metalimbajul poate face posibilă revoluția Franței, unde să fie instaurată rațiunea în locuri în care n-avea ce căuta. Abel va iniția domnia terorii, ucigând fără vreo ezitare, afirmând că guvernul conservă republica, în timp ce revoluția o găsește, că guvernul datorează protecție bunului cetățean și moarte dușmanilor populației revoltate, că guvernul revoltaților trebuie să fie mai activ în marșul său și mai liber în mișcările sale, decât guvernul obișnuit, și pentru asta nu este mai puțin bun și legitim, că el se bazează pe legea sfântă a salvării poporului, că teroarea nu este nimic altceva decât justiție promptă, severă și inflexibilă.

La 9 septembrie Abel a înființat forțele paramilitare ale șobolanilor *sans-cullotes*, o armată cu care i-a forțat pe țărani să predea grâul, la 17 septembrie a introdus legea suspecților, introducând un păcat nou, necunoscut până atunci, contrarevoluția păcătoasă, sub pretextul căruia a exterminat criminalii care luptau, vag, împotriva tuturor libertăților, vagi.

La 29 septembrie a fixat prețul grâului și salariile, apoi ghilotina a devenit simbolul progresului în desfășurare, și madame Rolande este gata să-și piardă capul sub lamele ei, condamnată sumar, împreună cu alte mii de persoane, în timp ce canaliile îl căutau pe Cain pentru a-l omorî în bătaie.

Procesul de depostmodernizare forțată început cu desființarea clerului și închiderea templelor, a culminat cu introducerea zeiței rațiunii în biserica Notre Dame, la 10 noiembrie.

Madame Rolande, împreună cu soțul său, Cain, amândoi membri ai facțiunii care nu mai era la putere, fuseseră căutați în

salonul ei, pe rue Guenegaud, în Paris, locul de întâlnire al mişcărilor populare, unde a fost arestată ca să fie ghilotinată, în faţa statuii libertăţii de ghips din Place de la Révolution, unde a strigat că în numele libertăţii se comite o crimă abjectă.

Viaţa nu e uşoară când cauţi raiul fără să ştii unde e, poţi să începi să halucinezi, la un moment dat îţi poate trece prin cap că nici nu există, că a fost o iluzie, produsul unei alte halucinaţii, ce poate fi mai iluzoriu decât perfecţiunea, locul soluţiei ideale, terenul fericirii perpetue, cum să nu ajungi să te întrebi dacă aşa ceva are sens, la ce ar fi bun, cui îi este folositor, da, e pasiunea fratelui Cain, nu îl caută el degeaba de atâtea milenii, „dacă a dispărut îl găsim", şi-a spus el, „sau măcar încercăm în toate locurile cu viţă-de-vie şi gard de fier."

Acum suntem în Franţa.

Un punct câştigat.

Între Bordeaux şi Bourgogne stau ascunse cele mai renumite viţe-de-vie.

Culoarea, parfumul, buchetul, aromele strugurilor acelor locuri nu puteau fi concurate de nimeni.

— Am găsit.

— Ne oprim.

Aici, în raiul francez, după revoluţia din 1830, Abel devine activ.

În februarie 1848 este ales de republicani ca membru al guvernului provizoriu şi apoi ministrul justiţiei. Arestat în 1851, reapare în 1870 ca ministru al apărării.

Cain înfiinţează ziarul.

La pagina trei apare notița despre descoperirile arheologice din peștera Caliacra, aflată în Postmodernia, unde, pe tăblițe de porțelan, cu un alfabet întâlnit pentru prima dată, mai vechi decât cel din Biblos, mult mai vechi și mult mai frumos, cineva, un reporter de la un ziar cunoscut, își notase cum primul născut al Evei, un băiat cu o educație superioară, talentat, luase un premiu, acordat de îngerii dimineții, pentru bună purtare, maniere și spirit de prietenie, pe care l-a arătat încântat întregii familii, spre supărarea fratelui său mai mic, care, un cârcotaș, se considerase nedreptățit, își dorea să ia premii și nu le-a luat, și atunci, cu nervii întinși, probabil și cu ceva insolație, a luat o armă automată, a încărcat-o, a intrat peste Cain, l-a somat să-i dea premiul, Cain n-a vrut, a ridicat arma, a pus-o la ochi și a tras, nu înainte de a trage înjurături violente, la auzul cărora Cain, și el insolat, a reacționat ca orice om în legitimă apărare, l-a dezarmat și i-a tras o bătaie soră cu moartea, de unde legenda omorului, cu care istoria n-a știut ce să facă, prezentând criminalul drept victimă, fără nuanțele de rigoare, după canoanele logicii bivalente.

Abel rămâne trăznit.

Nu pentru că nu cunoscuse povestea, el știa mult mai multe detalii, nu, el fusese surprins de localizarea peșterii, acolo pe malul mării din Pont, în apropiere de Atlantida, unde nimeni nu se gândise că poate să crească o viță-de-vie de calitate, nu făcuse niciun fel de legătură cu regatul din Colchis, pe cealaltă parte a mării, nu acordase vreo importanță acestei zone, părții acesteia de lume, care rezistase modernizării, cu locuitori premoderni, cumsecade, indiferenți la circulația capitalului și pomparea lui temporară prin bancă.

Trimite emisari de încredere.

Află că, într-adevăr, așa e, vița există.

Curios, întreabă cum e regiunea. I se răspunde că este superbă. Păcat că e locuită, adaugă emisarul cinstit. Cineva adaugă că există documente istorice atestând existența unei epoci în care a fost decretată stârpirea vițelor nobile pentru a opri orgia banchetelor neîntrerupte, cu care locuitorii, în urmă cu multe milenii, își hrăneau fericirea.

În 1875 Abel este ales senator.

În ciuda acestor activități stresante, are timp să se ducă la București să vorbească cu parlamentul, atrăgându-i atenția asupra pericolului nerespectării viitorului Tratat de la Berlin, presimțit în profețiile făcute de profesorul din Chicago, care, influențat de arhanghel, sprijină construirea unui gard de fier, protector.

Începe conflictul.

Cain declară că ar fi mai bine să mergem pe urmele patriarhului Abraham, știut fiind că la masa lui văzuse carafe de vin, și încă unul de calitate, din varietatea din Gabaon, orașul din deal, cu numele adevărat Gibeon, pentru care Iosua dusese lupte înverșunate, năpraznice, legate de cucerirea viței-de-vie, superioară, vestită, existentă cu mii de ani înaintea celei din Postmodernia, un teritoriu care, se știe, pe vremea aceea fusese sub straturi de gheață.

— Edmond de Rothschild este gata să investească masiv în viitoarele vii din Carmel.

Abel nu se lasă convins și vine cu argumentele geografice, avansate de Eva, când spusese că raiul va fi pe lângă o paralelă determinată, 45 a spus ea, nu are rost să ne coborâm acolo unde o populație ostilă, îndărătnică și obraznică s-ar putea să ni se opună.

Cain nu crede că asta ar putea fi problema.

Odată rezolvată existența viței-de-vie, tot ce ar fi rămas de făcut era construirea gardului de protecție, o construcție dificilă, care ar fi putut reclama un timp lung, până când toată lumea va înțelege argumentele arhanghelului înarmat cu o sabie.

Abel rămâne la părerile lui.

Gustase din vinurile din Valea Călugărească, şi, în ciuda numelui postmodern, rămăsese convins că acolo e locul, acolo, şi ceva mai sus, la Cotnari, unde, credea el, ar trebui începute eventualele pregătiri, ce să mai aşteptăm, de ce să începem din nou de la zero, aici viile sunt pe rod şi postmodernii sunt incomparabil mai blânzi decât neomodernii, care nu vor accepta ideea de gard metalic ori din beton armat sau din orice fel de material nou şi nici protecția unui arhanghel, armat şi el, dur şi incoruptibil.

Profesorul din Chicago află şi protestează.

Invocă legile în vigoare.

Condamnă imigrația ilegală.

Îi spune: „nu te grăbi, o să ai neplăceri, uite, Gaster a plecat spre Londra, nu mai crede că poate convinge sultanul, un retrograd care i-a exilat prietenii ajunşi pe pământul sfânt. Şi el crede într-o schimbare de strategie, se ocupă acum de samariteni."

21

Aşa au plecat din Franța, atunci când începuse să devină fascistă şi s-au dus în Germania, mult mai tânără, când oraşele ei de-abia începeau să se contureze pe harta lumii care contează, o lume europeană, cu războaiele ei fratricide pentru motive meschine,

la nivelul stomacului, până când au apărut idealurile în codul manierelor elegante, elaborat de Napoleon, omul care a inventat adevăratele ambiții imperiale, neînțelese de țarul Rusiei, un post-modernist, care, ajutat de frigul iernii cumplite, a oprit din mişcare pendulul greoi al istoriei, dând apă la moară domnului Otto Eduard Leopold, prinț de Bismarck, duce de Lauenburg, conte Schonhausen, şi mai ales celor de după el, care au început să invoce noile granițe, inventate în mod arbitrar, în țări minuscule şi impertinente, apărute ca ciupercile peste noapte, prin şmecherie, fără să ceară voie.

Tratatul de la Berlin, semnat sub directa supraveghere a cancelarului Bismarck şi a bancherului său, care, din modestie, şi mai ales din prudență, semna acum Gerson Bleichröder, prevede condiții clare pentru admiterea în raiul din Postmodernia, declarat de curând suveran şi independent, prin bunăvoința membrilor curții imperiale germane, care vânduse acțiunile căilor ferate valahe cu de şase ori valoarea listată la bursă.

Nu îmi aduc aminte exact culoarea zilei aceleia, voalată, anihilată de emoțiile etalate de cancelari, pierdute printre celelalte culori, dar negrul mi-l reamintesc, negrul tuşului pe hârtie, mai depărtat decât cerul, dincolo de adâncimi, acoperind bordurile lumii, mai ales în articolul XLIV, care spunea că în Postmodernia diferențele de credință şi confesiune nu vor putea fi invocate vreodată ca bază a excluderii de la drepturi politice şi de la admiterea în servicii, funcții, onoruri publice, exercitarea oricărei profesii, în orice localitate, aşa cum mi se va întâmpla mie, peste mai puțin de o sută de ani, când voi fi declarat indezirabil, incompatibil cu şcolile moderne, marxiste, incapabil să înțeleg valoarea poemelor Ninei.

Articolul fusese pus acolo de Moses Gaster, student la seminarul rabinic din Breslau, trimis la Berlin de profesorul Graetz, ca membru al delegației modernilor postmoderni pentru apărarea dreptății de care aveam atâta nevoie de când fusesem bătut cu biciul în Teleorman, unde furasem o oaie din turma moșierului ignorant, care credea că dacă e postmodernist poate face ce vrea.

Profesorul din Chicago îl anunță pe primul ministru.

Urmarea e cunoscută.

Protestul lui Gaster îi nelinișteşte pe pesimiști, care nu înțeleg de ce naturalizarea străinilor, care nu se aflau sub protecție, cum erau supușii austrieci, nu putea fi decisă de parlament, după caz.

Optimiștii cred că tratatul legalizează imigrația ilegală.

De aici, o mulțime de neînțelegeri.

Expulzat, Moses ajunge în Anglia, unde va rămâne pentru tot restul vieții, chiar dacă ceva mai târziu Academia din Postmodernia îl invită să se reîntoarcă acasă.

În casa lui nouă și spațioasă din Londra, în februarie 1917, Weitzman, Sokolov, Rotschild, Sykes, Herbert Samuel, vor redacta textul declarației adoptate de ministrul externelor, Balfour, care va pune temeliile raiului nou pe pământ vechi, cunoscut, după explicațiile experte ale celui care fusese la fața locului și găsise documentul original în care se vorbește de Gabaon, de gardul de fier și de trâmbițe.

Iată ce scria *New York Times* în 12 iulie 1908:

„Moses Gaster, rabinul șef al evreilor spanioli din Anglia, a descoperit recent, călătorind în Samaria, o carte nouă, care furnizează o nouă versiune a căderii zidurilor din Ierihon, conform

căreia Iosua, atacat de regele lor, a fost înconjurat de şapte garduri de fier, construite de vrăjitorii acestuia, şi când Iosua şi-a spus rugăciunea, un porumbel a venit în spre el, i-a luat scrisoarea pe aripă, cu un mesaj adresat către arhanghelul Mihail, care a venit să-l salveze şi i-a spus preotului Phineas să sune din trompetă ca zidurile să se surpe odată cu regele."

Această nouă carte începe cu data începutului erei creației, precizând că 2704 este anul morții lui Moise, de la care începe calculul.

Acest amănunt, explică doctorul Gaster, a fost omis în textul canonic, unde urmează descrierea intrării în Raiul Făgăduit, când Iosua a ordonat numărătoarea poporului, un amănunt care, de asemenea, nu apare în Biblie, şi descrierea intrării spionilor la femeia Rahab, din care se va trage regele David, şi prezentarea unui raport în fața preotului Eleazar, care a trecut Iordanul cu chivotul legământului Domnului şi a aşezat pietrele în Ghilgal fără să menționeze nimic despre episodul tăierii împrejur a poporului născut în pustie, pe drum, după ieşirea lor din Egipt.

— Acest amănunt e vital.

Şi povestea cu nelegiuirea lui Acan diferă de cea prezentată în Biblie, unde este vorba de furtul unui palton. În noua carte el fură un idol de aur din templu şi furtul este descoperit de pietrele de pe platoşa marelui preot, care s-au întunecat şi şi-au pierdut strălucirea, atunci când a fost pronunțat numele omului vinovat.

În istoria stratagemei cuceririi cetății Ai, nu se menționează că Iosua ținea în mână o suliță şi nici că a trimis 30.000 de oameni împotriva cetății – noua carte vorbeşte de numai 3.000 – şi

doctorul Gaster afirmă că în menționarea șiretlicului Gabaonului, limbajul, care e dificil, concordă în cele mai mici amănunte cu textul canonic, dar în lupta cu forțele combinate ale tuturor regilor nu se spune nimic despre invocarea soarelui, ca să se oprească deasupra orașului și a lunei, ca să se oprească în valea unde se afla faimoasa viță-de-vie.

— Acest amănunt e și mai vital.

Profesorul Harnack și-a exprimat îndoiala asupra importanței textului nou din Samaria, pe care doctorul Gaster îl crede o copie a originalului în ebraică și a argumentat că preoții samariteni de la care a obținut cartea, fiind învățați, ar fi trebuit să-i știe valoarea și nu l-ar fi dat, dacă era important.

Nimeni, până la doctorul Gaster, nu a realizat valoarea istorică sau literară a manuscrisului, a declarat profesorul din Chicago.

Cu un an înainte, doctorului Gaster i se născuse fiul numărul doisprezece, Jack, care va trăi o sută de ani, și, sub influența lui Abel, va lupta împotriva idealurilor tatălui său, vicepreședintele venerat al congreselor sioniste, întemeind partidul comunist englezesc, spre disperarea lui Cain, care salutase influența tatălui asupra comitetului din America.

Așa a început protestul împotriva modernizării forțate a Postmoderniei.

Asta e împotriva progresului, „cum să te întorci la trecut”, a scris el în ziar enervat, și Abel a reacționat dur și ferm, invocând mai departe legile dreptului omului, insuficient aplicate, adică aplicate fără vigoare, obstrucționate de imensitatea frunzișului

paradisului, din cauza căruia nu se mai putea vedea aproape nimic, nici măcar pe unde e poarta, aflată altă dată în altă parte, de unde fusese adusă, cu mari sacrificii, printr-o manevră uluitoare a partidului liberal, o ilustrare perfectă a nivelului înalt de masonerie de care a fost capabilă Postmodernia.

Nu vom mai fi neatenți, a anunțat el, și Cain a dat din cap, sceptic, fiind informat de la ziar despre ce se întâmplă în Rusia, de unde cohorte întregi de refugiați, fugind de ciumă, se suiau pe vapoarele îndreptate spre Pennsylvania.

Și Abel a văzut de unde vine pericolul, dinspre est, a spus el, dar nu s-a suit pe vaporul care pleca la New York, ci s-a ocupat cu construirea flotei imperiale germane, o mândrie a Kaizerului, pe care l-a convins să-l trimită pe Lenin la Leningrad, ca pedeapsă, să pregătească terenul scoaterii Rusiei din război, în timp ce alt frate, stabilit pe celălalt mal al Atlanticului, se ocupa de echiparea cu bani, oameni și cu armamente moderne a tânărului plin de entuziasm și talent, Lev Troțki, care pleca și el să ajute la modernizarea Rusiei, după experiența revoluției franțuzești, înființând lagărele de concentrare, mai întâi în Siberia și apoi în Polonia.

În timpul acesta, un frate mai mic, a ales să se vadă în secret cu senatorul din statul Rhode Island și cu alți patru experți pe insula Jekyll din Georgia, ca să discute reforma bancară, după ce a reușit să-l convingă pe președintele Wilson să reînființeze banca centrală americană, desființată de Andrew Jackson când se hotărâse să împiedice depresiunile anilor ce urmează, dată fiind experiența Franței, unde revoluția comunistă ar fi fost provocată de neglijențe în finanțele țării.

Dar cel mai răsunător succes a fost, fără nici un fel de-ndoială, folosirea celebrului avocat Samuel Untermeyer, o somitate, un stâlp al partidului democrat, la care recurgeau clienții cu cele mai complicate probleme, cum a fost văduva unui profesor de la Universitatea din Princeton, sedusă de Woodrow Wilson, când și el era profesor acolo, și care, acum pretindea o sumă enormă ca să tacă din gură, și Untermeyer l-a ajutat, a plătit, cum să nu ajuți un om atât de distins, cu o viziune atât de modernă, care fusese ales președinte cu promisiunea că nu va duce America în război, ce poate fi mai scârbos ca războiul, toată lumea aici în America nu vedea la ce folosește, încă de pe vremea când președintele Washington, în discursul său de adio, le spusese să nu se amestece în afacerile europene, murdare, așa și era, războiul așa-zis mondial va începe dintr-o elementară greșeală, cineva va trage cu un pistol, un arhiduce va fi lovit și Austria va vrea să-l pedepsească pe asasin, Rusia se va opune, și ca să impresioneze va decreta mobilizarea armatei, fără să aibă planuri de micromobilizare, Germania se va speria, ce ne facem cu rușii în spate, ăsta ar fi momentul să arătăm ce putem, avem o tehnologie de clasă, modernă, suntem mai buni ca englezii, vrem și noi colonii, nu numai ei merită să aibă imperiu, să salvăm Tratatul semnat la Berlin.

Când s-a făcut un loc în Curtea Supremă, Untermeyer l-a sugerat pe Louis Brandeis, prieten, gentleman și admirator al lui Jacob Frank, care se declarase o reîncarnare a lui Sabbatai Zevi, un celebru Mesia, care și el credea în modernizare, „competiția e mai bună ca monopolul", scrisese el, crezând că guvernul ar trebui să fie o forță morală în slujba binelui, să bage America în război, în pofida câtorva milioane de morți, de care, oricum, tot nu avea nimeni nevoie.

22

Protestul a avut loc în sala Cooper Union.

O delegație din multe state a aplaudat cererea senatorului Clapp pentru drepturi egale şi cererea adresată Postmoderniei din partea secretarului de stat Hay, declarată un precedent de congresmanul Chandler.

Iată ce scrie în *New York Times*, ziarul din 1 octombrie 1913:

„Rezoluția, denunțând tratamentul modernilor postmoderni, cerând ca regatul să respecte Tratatul de la Berlin din 1878, a fost adoptată azi-noapte la un miting de mase, organizat de comitetul emancipării modernilor premoderno-americani, care au umplut sala Cooper Union la refuz. Cuvântarea domnului Bainbridge Colby, viitorul ministru de externe american, a senatorului Moses Clapp din Minnesota, a domnului Walter Chandler din New York, a senatorului Miles Poindexter din Washington, a reverendului Eisenberg şi a judecătorului Warren Foster au fost salutate cu mare entuziasm de adunarea compusă din delegații de peste tot."

Colby, care a prezidat adunarea, deschizând cuvântările, a spus că mitingul se ține pentru o cauză a umanității şi a citat legile parlamentului postmodern, conform cărora cetățenii străini ai regelui Carol nu se bucură de libertate deplină.

„Se pune problema", a spus, la rândul său, senatorul Clapp, „cu ce drept ne amestecăm în afacerile interne ale unei națiuni de departe sau în violările Tratatului de la Berlin pe care noi nu l-am

semnat. Nu ştiu dacă există un precedent şi nici nu-mi pasă. Ştiu doar că avem datoria să protestăm împotriva cruzimii, sprijinindu-i pe moderni în marea lor cauză. America a recunoscut Postmodernia după semnarea Tratatului de la Berlin şi n-am fi făcut-o dacă am fi crezut că prevederile lui nu vor fi respectate. În secolul nostru, al recunoaşterii fraternităţii oamenilor şi naţiunilor, nu putem rămâne indiferenţi când, într-o ţară străină, rudele cetăţenilor noştri sunt terorizaţi."

Senatorul Poindexter a condamnat discriminarea împotriva modernilor din Postmodernia, bazată pe bigotismul barbar al Evului Mediu, iar congresmanul Chandler a citat istoria semnării Tratatului de la Berlin de către puterile Europei după terminarea războiului postmoderno-neomodern din 1877, afirmând că documentul a fost unul dintre cele mai importante din istoria lumii, schimbând configuraţia imperiilor, stabilind noi naţiuni şi garantând libertăţi popoarelor din Balcani. El a citat articolul din tratat în care Postmodernia a promis să dea libertate tuturor cetăţenilor ei şi apoi a arătat cum, de treizeci de ani, tratatul a fost violat.

— America are dreptul să protesteze, iar precedentul a fost stabilit când secretarul de stat Hay a formulat un protest împotriva legii din Postmodernia, care i-a deposedat pe moderni de dreptul de a se angaja în comerţ şi meserii complicate. Interzicerea accesului lor la profesiunile care reclamă licenţe a produs emigrarea lor forţată aici. Poziţia secretarului de stat Hay ne face să credem că avem dreptul să protestăm împotriva celor ce ne trimit populaţii sărace, barbarizate de legislaţii crude şi opresive, în ţările lor.

Judecătorul Warren Foster a citit apoi textul unei scrisori adresate Majestăţii Sale Regelui Carol, în Postmodernia, care a fost votată în unanimitate:

„Noi, mitingul popular, adunat azi sub auspiciile Comitetului Emancipării Modernilor Postmoderno-americani, reprezentând majoritatea populației Americii, protestăm vehement împotriva discriminării injuste a guvernului dumneavoastră împotriva modernilor și vă solicităm, în numele umanității noastre comune, să vă folosiți puterea pentru a le ameliora condițiile nefericite, acordându-le egalitate de tratament, conform Tratatului de la Berlin.

Facem apel la dumneavoastră, ca suveran și ca om, să grăbiți îndeplinirea acestei obligații mult amânate, așa încât Conferința Internațională care va avea loc tot la Berlin în ianuarie viitor, să se transforme într-o sărbătorire, cu mulțumiri aduse jubileului păcii."

A fost introdusă, apoi, de asemenea, o rezoluție de condamnare a Postmoderniei și de înființare a comitetului care să participe la acest Congres Internațional din Berlin, legat de chestiunea problemei modernilor.

Au semnat zeci de nume de mare prestigiu, toată crema numelor importante: Vincent Astor, Joseph Barondness, William Benett, Louis Brandeis, Marcus Braun, Jacob Cantor, Andrew Carnegie, Walter Chandler, Henry Clews, Bainbridge Colby, George Cortelyou, Harry Cutler, James Creelman, Maurice Eisenberg, Henry Eiser, Julius Fleishman, Henry Goldfogle, Henry Green, Isaac Guggenheim, Louis Hammerling, Judson Harmon, William Randolph Hearst, Abraham Kahn, Leon Kamaiky, Jacon Katz, Leon Kohn, Herbert Lehman, Jefferson Levy, David Leventritt, Williamk Loeb, Seth Low, Adolph Lewisohn, Marcus Marks, Joseph Marcus, Louis Marshall, Louis Miller, Ogden Millas, Henry Moscovitz, Thomas Mulry, Wolf Nadler, Bernard Nolan, Philander Knox, Adolph Ochs, Henry Olsen, Herbert Parsons, Ralph Pullitzer, Rudolph

Raskin, William Reick, Herman Ridder, Theodore Roosevelt, Julius Rosenwald, Abraham Saphirstein, Leon Sanders, Jacob Schiff, Samuel Schulman, Isaac Seligman, Louis Stern, Henry Silmson, Henry Stoddard, Melville Stone, Meyer Suzberger, William Howard Taft, Isaac Ullman, Charles A. Towne, Felix Wartburg, Julius Weiss, Stephen Wise, Oswald Villard, C.B.Wolfram.

Vincent Astor.

Anul trecut i-a murit a treia nevastă, Brooke.

Avea o sută cinci ani, se ocupa cu filantropia şi apărea la televizor când se certa cu fiul din a doua căsătorie pentru o moştenire uriaşă, averea făcută de tatăl lui Vincent înainte de a se fi scufundat odată cu cel mai mare vapor, Titanic, cel mai bogat american din 1848, în ale cărui imobile, în Astoria, un cartier cât un sfert din oraş, stăteau grecii săraci, în goană după *souflaki*. Acum fiul ei protestează împotriva sentinţei judecătorilor şi invocă ca martoră o tânără din Postmodernia, menajera, care a ajutat-o pe Brooke să se mişte în casă, să se îmbrace, să stea la masă şi să semneze un testament contestat.

Proteste.

Totdeauna primul protest devine un precedent pentru celelalte. Lumea a protestat totdeauna cu vehemenţă şi disperare, dar asta nu a putut opri istoria din drumul ei liniar şi nici luptătorii, filozofii sau oamenii de valoare cu vederile lor, identice cu vederile profesorului de la Chicago şi cu ale doctorului Gaster, fiecare la timpul său, fiecare din unghiul lui, adevărat, în limitele adevărului lui, parţial.

— Fiecare vede ce poate.

Şi, de obicei, nu îi întreabă pe ceilalţi, cei care niciodată nu pleacă, stau cuminţi acasă ca să se ocupe de naşteri, de obiceiuri, imuni la motivele schimbării direcţiei luptei politice, alta în fiecare moment, în lungul proces de optimizare al traiectoriei mişcării spre fericire, de intrare în rai, de secole, în ciuda insuficienţei comunicaţiilor, al numărului insuficient de ziare, al luptelor de culise mai puţin cunoscute şi a faptului că oamenii îşi pot păstra aceeaşi părere de-a lungul unui mileniu, cu multă răbdare, aşteptând semne, rugându-se cerului ca imperiile să dispară sau să-şi schimbe năravurile, aşa cum a făcut mereu Nina.

Acum lucrurile aveau să se schimbe mai repede. Exista telefon.

Cred că sosirea doctorului Gaster la Londra a reprezentat un moment important al istoriei intrării în rai după începerea Războiului Mondial, a cărui cauză mai este şi azi unul din cele mai bine păstrate secrete. Sunt sigur că erudiţia sa a impresionat delegaţia cu nume celebre şi a făcut-o să vadă mai bine, să-şi perfecţioneze protestul, să înţeleagă sensul mesajelor cerului, importanţa deosebită a gardului, posibilităţile colaborării cu Dumnezeu direct sau prin arhanghelul Mihail, şeful oştirilor cerului, certat cu Abel.

În afara numelui mic, Abel mai avea şi altele, purtate în diferite etape ale istoriei, când conspiraţiile lui au fost menţionate în documente, articole de ziare, rapoarte, statui ridicate şi doborâte, plăci comemorative şi nume de stradă, cunoscute mai ales de istorici şi de tovarăşii lor de activitate, politicieni rafinaţi şi eficienţi, de poliţiile secrete imperiale puse pe treabă, care au încercat să-l folosească pentru acţiunile lor importante fără să reuşească să-l depăşească vreodată, să-l eclipseze, să-l înlocuiască, aşa de puternic se împlântase în memoria umanităţii entuziaste, uluită de performanţele celui mai interesant personaj, răul, cel mai determinant

agent în desfăşurarea istoriei, absenţa binelui, aşa cum îl ştim sau îl bănuim din evenimente care se leagă, din lanţul rotund şi logic al raţionamentului omului ales de destin să ne scape de toate nenorocirile noastre, suferite sau simulate degeaba sau din anumite motive pe care numai el le ştia, pentru că numai el avea acces la canale rapide de informaţie, necunoscute omului de pe stradă, naivul, prostuţul, gata să creadă că tot ce zboară se şi mănâncă, că fiecare om are un singur nume, odată, la naştere.

— Cum să-ţi schimbi numele aşa dintr-odată, de ce, ce am avea de ascuns, uite şi Nina şi l-a schimbat din von Lilit în Katz, pe cine o fi vrut să prostească, păcălitul presupune inteligenţă drăcească şi noi nu avem energie suficientă, se poate şi altfel, direct, ca pe vremea când Adam umbla cu Dumnezeu în grădină şi Abel nu se născuse, ce vremuri, domne, ce timpuri, auzi, să plece el prin coclauri, să se lase bătut de vânturi şi ploi, alungat, considerat venetic, să ţină morţiş să se deosebească de alţii, şi, în acelaşi timp, să se plângă că este tratat cu ostilitate, să nu se poată ridica la nivelul celor care se uită la cer aşteptând îndurare, ce să mai, Eva a dat dovadă de o imensă prostie, şi ea şi copiii ei îşi merită soarta, nu e bine să votezi cu Satana, ucigă-l toaca, să te laşi mânat de mânie, să te superi pe lume, să crezi că numai ea e de vină pentru ce ţi se-ntâmplă, să fii orb la relaţia dintre cauză şi efect, să nu-ţi dai seama că tot ce faci tu se întoarce şi-ţi face şi ţie la fel, că dacă apeşi cu degetul masa şi masa apasă, la fel, cu aceeaşi putere, asta e starea firească a lucrurilor, un principiu elementar de mecanică, cine nu l-a băgat de seamă a făcut o mare greşeală, urmată întotdeauna de pedepsire, nu face altuia ce ţie nu-ţi place, dacă nu-l poţi iubi, mai bine ignoră-l, dacă chiar nu-l poţi îndrăgi, întoarce obrazul, sigur că da, dacă poţi, nu toată lumea e-n stare, şi Abel nu va fi de acord, ce prostie, va spune el indignat, dacă tu mi-ai scos dintele, ţi-l scot şi eu pe al tău.

23

Deci, suntem în plin război mondial.

Abel se află în Europa.

Imaginea durează o jumătate de secol.

Suntem în război, Cain face ce poate ca să-l ajute, notează cu respect tot ce face, toată lumea se uită la el, nimeni nu mai are curaj să gândească, Abel gândeşte pentru toţi cei din jur, incapabili, imbecili, idioţi, inutili.

Drumul este lung şi plictisitor. Maşina este lungă şi, pentru standardele anului 1917, subţire. În lumina pe jumătate a înserării, un observator, dacă ar fi existat, de-abia ar fi observat că amândoi ocupanţii maşinii purtau uniforme. Când maşina a încetinit lângă pâlcul de brazi, pe dreapta, pasagerul medaliat de pe locul din spate purta uniforma de colonel, în timp ce şoferul era caporal.

Caporalul se întoarce, spune ceva pasagerului său, apoi deschide uşa şi iese afară. Se duce la portbagaj, îl deschide şi scoate câteva scule. Întorcându-se, deschide capota şi se apleacă înspre motor. Pentru trei minute a fost o linişte întreruptă numai de ciocnitul metalului pe metal. Apoi şoferul a ridicat capul.

— Herr Oberst, am nevoie de ajutor pentru două minute, o conexiune a fost slăbită, dacă Herr Oberst ar avea bunăvoinţa să se dea jos şi să ţină şurubul, în timp ce eu mă ocup de problemă, plecăm imediat.

Colonelul a cărui uniformă părea şi isteaţă şi comandantă, chiar pe puţină lumină, s-a dat jos din maşină, şi-a scos mănuşile pe care le-a pus cu grijă pe bord şi s-a aplecat spre problemă, uitându-se înspre locul spre care şoferul întindea un deget mânjit de ulei. Dacă a simţit cheia care i-a crăpat osul capului când se uita la motor, atunci a fost numai pentru fracţiunea unei secunde. Şoferul şi-a şters mâinile, l-a dezbrăcat pe mort de toate hainele sale pe care le-a aşezat cu grijă în spate, şi, ca să fie sigur că colonelul a decedat i-a pus un deget pe beregată, a apăsat, s-a convins, a încetat să apese, şi, luând corpul pe umeri, a dispărut printre pomi. Nu era prea multă lumină, dar caporalul era familiar cu împrejurimile. Corpul a fost depus într-un luminiş unde o ramură cu multe conuri de brad astupa groapa proaspătă, pe fundul căreia se afla o lopată. Caporalul a avut nevoie de minute puţine să-şi scoată hainele, să le pună pe ofiţer, să-l rostogolească în groapă, peste care să pună o cracă din pom, să se întoarcă, să scoată hainele acolonelului, să se ducă din nou printre pomi, să se îmbrace. Numai cizmele îl strângeau, restul părea aproape perfect.

La sediul Marelui Stat Major German era soare.

Când orologiul a bătut ora zece, la masa din sala de conferinţe era adunată împreună cu aghiotanţii toată galaxia de mareşali, generali, amirali care conduceau armata germană. Von Hindenburg, Ludendorff, Von Scheer, erau toţi, împreună cu un om cu barbişon ascuţit, Majestatea Sa Împăratul.

Toate scaunele din jurul mesei de conferinţe erau ocupate în afară de unul, şi conferinţa se desfăşura de aproape un sfert de oră când a apărut reprezentantul Bavariei, Prinţul Rupprecht, iar Von Hindenburg era încruntat, nu era nicio scuză pentru un ofiţer atât de inferior ca să nu ajungă la timp.

La ultima lovitură a orei s-a deschis uşa sălii de conferinţă, s-a auzit ciocnetul tocurilor de cizmă şi ofiţerul întârziat s-a strecurat înăuntru, cu o uitătură speriată, scuzându-se, în timpul drumului prin Bavaria şoferului i s-a făcut rău, a trebuit să-l lase într-un spital şi să conducă singur tot restul drumului.

Cu un semn din cap, ca salut de la unul sau doi colegi, noul colonel, cel mai mic fiu al Evei, s-a aşezat în scaunul liber, alăturându-se consilierilor corpului de comandă german.

Ca urmare, în anul acela, Berlinul a fost rece şi gri.

Cafenelele aglomerate semănau cu cartierele generale ale armatei, triste şi neîncălzite. Mergând de la o gară la alta, soldaţii care cântaseră şi dansaseră altădată în braţele domnişoarelor, se târau acum cu indiferenţă pe străzile infectate de aerul murdar din tranşee.

Cain avusese dreptate să spună că raiul şi iadul sunt ataşate, catastrofele începuseră să apară cu viteza luminii, furtuna războiului, cântată recent pentru efectul de curăţire, plesnise, frazele frumoase îşi pierduseră din prestigiu, nimeni nu le mai folosea la întâlnirile muncitorilor şi soldaţilor.

În anul 1919, locuitorii înnebuniţi de frică mergeau pe străzile neluminate, rezemându-se de pereţii reci ai faţadelor caselor, cu toate codurile morale abandonate în favoarea pornografiei care înfăşurase întreaga ţară, aşa încât, când a început inflaţia, în cabarete, între paharele de şampanie, prin telefon, clienţii cercetau rata de schimb a mărcii germane în alte valute, în timp ce afară, pe stradă, un grup de oameni cu cămăşile albe defilau cu lozinca „să ne trezim” şi un altul, tot în formaţie militară, saluta noua Moscovă.

Drept rezultat se spărgeau capete cu sau fără focuri de armă.

Zvonurile lozincii Dada nu exprimau nimic altceva decât nedumerire, nemulţumire, sarcasm şi nihilism anarhist, al cărui protagonist, Franz Jung, un băutor de alcool, care scria cărţi greu de citit, faimos pentru ce se-ntâmplase când, cu ajutorul marinarului Knuffgen, capturase în Marea Baltică un vapor pe care îl expediase la Leningrad ca să i-l dăruiască lui Lenin, ţarul cel nou, pentru că Wilson nu acceptase oferta de pace decât dacă este alungat împăratul cel vechi şi nu exista niciun fel de guvern în Germania, iar victoria comunismului părea iminentă, şi Jung, care nu avea ocupaţie, treaz, vorbea despre bursă, iar beat trăgea cu pistolul şi vorbea despre filozofia lăzilor de gunoi, al cărui protagonist, Sachwitters, un tip din Hanovra, colecta orice se găsea în grămezile gunoierilor, de la cuiele ruginite la covoraşele vechi, de la periuţe de dinţi stricate la chiştoace, spiţe de roţi, jumătăţi de umbrele, totul era colectat, aranjat pe suporturi de pânză, ambalat cu sârme, cu sfori şi expus în numele artei respinsului cu aprobarea criticilor cunoscători.

— Toţi eram corăbii în vânt cu pânzele albe, negre sau roşii.

— Sub semnul svasticii, secerii şi ciocanului care din depărtare arătau cam la fel.

— Navigam cu fundul în sus.

— Furtuna nu se oprea niciodată.

— Nimeni nu înţelegea melodiile ei.

— Tot ce ştiam era că vântul din vest se ciocnea cu vântul din est.

— Şi că furtuna făcea ravagii peste toată planeta.

— Capitala noii republici germane era un cazan.

— Nu vedeam cine îl operează.

— Vedeam numai cum fierbe, simţeam cum îi creşte temperatura.

— Toată lumea era urâtă, premodernii, modernii, postmodernii şomeri.

— Era o orgie.

— Şi republica era aşa de firavă că de-abia era băgată în seamă.

— Acoperită de zgomot, zvonuri, strigăt, lozinci, revoltă, greve şi legi marţiale.

În timp ce Rosa Luxemburg şi Ruth Fischer se agitau pentru revoluţie comunistă, Hugo Preuss făcea constituţia republicii de la Weimar, socialistă şi moale, cu care a fost semnat Tratatul de la Versailles, spre disperarea învinşilor.

După aceste evenimente, cei doi fraţi s-au reîntâlnit la Paris, la conferinţa de pace, fiecare reprezentând ţara sa, când s-au discutat reparaţiile pe care trebuia să le plătească Germania şi înfiinţarea ligii naţiunilor, un fel de guvern mondial, care să pună punct oricărui fel de război şi să răspândească democraţia după regulile dictate de Abel, altele decât cele după care Erzberger, cel ce a semnat acordul de pace, a fost asasinat de o societate de patrioţi, Liebknecht omorât de soldaţi şi Rosa Luxemburg aruncată într-un canal.

— Ruth, mai dibace, a continuat să vocifereze.

Libertate totală.

Lumea se obişnuise să defileze şi continua să o facă, dar altfel decât înainte, când ascultaseră ordine, acum defilau fără ordin, lipsea o voce de comandant, nu ştiau ce să facă cu libertatea pe care o aşteptaseră, nimeni nu se simţea vinovat – niciun popor nu se simte vinovat, ca un tot –, apare un Führer, promiţând răzbunare

şi Samuel Untermeyer reacţionează cu violenţă, „războiul continuă”, spune el, „trebuie boicotat exportul german”, şi tânărul Herschel Grynszpan îl împuşcă pe secretarul de stat Ernst von Rath, confirmând prezicerile făcute de Theodor Kaufmann în 1941, într-o carte intitulată *Germania să dispară*, care l-a convins pe preşedintele Roosevelt, cel ce jurase să nu bage iar America în război, să se alieze cu Stalin, să intervină din nou decisiv, cu forţe noi, proaspete.

24

Aşa cum rezultă din cercetările efectuate de politologul Tănase, care ştia de la Tanti Varvara, primul atentat cu bombă din istoria Postmoderniei s-a produs la 8 decembrie 1920 în clădirea senatului, când, montată chiar în tribună, l-a ucis pe ministrul justiţiei, Dumitru Greceanu şi doi senatori, Spirea Gheorghiu şi Dimitrie Radu, episcopul de Oradea. Preşedintele senatului, generalul Constantin Coandă, a fost şi el grav rănit. Principalul autor al acestui carnagiu, care a şocat opinia publică postmodernă, a fost identificat în persoana lui Goldstein, un funcţionar din Bârlad. Max era ciung, cu o singură mână, tânăr, chiar foarte tânăr, de numai 23 de ani, modern, recidivist, condamnat la 10 ani de închisoare pentru alte crime oribile, evadat şi fugit din ţară, întors după câteva luni din Odesa, decis să răzbune muncitorimea terorizată de exploatare.

Născut în 1897, nu avea cum să nu ştie de evenimentele din 1878, când, la Berlin avusese loc congresul condus de Bismarck şi Bleichroder, implicat în afaceri cu căile ferate din Postmodernia,

înnobilat de regele Carol de Hohenzollern pentru servicii financiare, cunoscător al realităților locului și al domnului Abel, avocat și ziarist din Paris, luptător pentru drepturile celor fără de drepturi, cum ar fi familia luptătorului Max, nedreptățit de bandiți postmoderni.

Ziarul a consemnat atitudinea barbară a polițiștilor care au arestat un apărător al libertăților omului și a criticat sever atitudinea profesorului din Chicago, aflat încă acolo, la fața locului, unde, cu inconștiența naivului, neavând ziarul la îndemână, ca și alții ca el, studenți și profesori, și-au exprimat dezacordul față de atitudinea luptătorului tânăr, prietenul distinsului Leon Troțki, apărat de ziarul distinsului Cain, bine informat și nepărtinitor, care a invocat Tratatul de la Berlin și condițiile de intrare în raiul din Postmodernia și tratatele ulterioare, care lărgiseră considerabil gardul acestui rai, extinzând perimetrul, acum mai mare, plasând bare de fier și la poartă, groase, încrucișate, ca să nu mai poată intra invitații neinvitați, cei ce au condamnat atitudinea postmodernilor premoderni, primitivi, împotriva imigrărilor ilegale, fără urmă de înțelegere pentru bucuria celor cu idealuri, care, în fine, găsiseră viță-de-vie departe de Atlantida, aproape de paralela cu pricina, ascunsă acolo, mutată în urmă cu atâtea milenii de arhanghelul Mihail invocat acum ca martor de criminalii ce trebuiau pedepsiți.

Max – prieten cu un alt tânăr simpatic, cel cu jurnalul publicat la cincizeci de ani după moarte la un moment potrivit, despre care și acum se vorbește, tradus în mai multe limbi, documentul de bază al istoriei prieteniei cu profesorul din Chicago – mărturisește că în februarie 1920, judecându-se procesul complotului comunist din Vitan și contemplând evadarea, a făcut să fie citat ca martor ca să fie adus de la închisoarea din Văcărești, unde își ispășea pedeapsa și să ceară să fie dus la latrină, de unde a intrat pe o ușă alăturată pe

care a închis-o cu cheia, lăsată în broască ca să iasă în stradă, în Sărindar, de unde, luând o trăsură, a plecat la vechea gazdă, Julliet Holtzman, de unde l-a avizat pe fratele său Traur, sosit însoțit de prietenul Negoiță, care l-a luat să doarmă la el, unde a stat până la plecarea la Timişoara, de unde a trecut frontiera fraudulos şi şi-a continuat voiajul prin Serbia, Sofia şi Viena până a ajuns la Odesa, unde a luat legătura cu grupările bolşevice care i-au dat parale cu care a plecat înapoi în Bulgaria, de unde a trecut iar fraudulos peste graniță ca să ajungă în Bucureşti, la chelnerul Puiu din Dealul Spirei, în dosul cimitirului Ghencea, un om mărunt şi cu cioc, toți ceilalți fiind ocupați cu organizarea grevelor generale.

Neavând material explozibil, Max şi-a procurat o cheie franceză cu care s-a dus pe calea ferată, între Ciocăneşti şi Chitila, lângă o fermă, cu dorința să scoată şuruburile de la şine ca să deraieze simplonul şi n-a reuşit, aşa încât a căutat săpun de piroxilină de la tovarăşul Saul Osias, al cărui tată avea ateliere mecanice în Rahova, pe care le cunoştea de pe vremea Cercului Tineretului, încă din 1912, şi, de data aceasta, explozia a distrus complet numai primul vagon legat de locomotivă, în timp ce vagonul primului ministru Argentoianu din celălalt capăt al trenului a rămas neatins.

Neputând să mai locuiască la fratele său, se mută la tânărul Leon Lichtblau, zis Loni, din strada Stelei, ai cărui părinți erau plecați temporar în străinătate şi aranjează cu Popi şi cu Ghiță Moscu, zis Ghelbert, care şi el activa clandestin, să găsească prin Saul două obuze de proveniență germană şi maşinăria ceasornicului şi două brichete fixate cu sârmă luată din casă de la instalația de sonerie, pe care Loni, care studiase configurația, intrările şi mobilierul senatului, le-a dispus în dosul perdelelor, la tribună.

La vreo două zile după eveniment, Loni se împuşcă cu revolverul în degetul mijlociu din greşeală, merge la pansare la doctorul Wexler, Max îl conduce până la poartă, de unde, de frica poliţiei, pleacă imediat la Galaţi, cu concursul lui Palade Georgescu, cu care se îndreaptă spre Iaşi, unde se întâlneşte cu Carol Marcus, care făcea legătura între organizaţia condusă de Moscu-Sternberg din Bucureşti şi cea din Basarabia.

Văzând că Iaşiul este un oraş unde putea lucra liniştit, Max înfiinţează sediul unei tipografii clandestine cu bani din Rusia, cu care cumpără o casă în strada Râpei, unde îl aduce şi pe Tcacenko din Chişinău şi aşa mai departe.

Arestat de poliţie, Moise Broitman, membru al organizaţiei comuniste din Chişinău, şi-a amintit că în timpul şederii lui la Odesa îl cunoscuse pe Max din vechiul regat postmodern, vestit pentru atentatul de la senat, ciungul care cu o singură mână făcea mai mult decât fac alţii cu două, organizatorul de comandouri formate din trei persoane numite treimi, cu care efectua atentate, cauzând pagube importante şi iritând populaţia, pentru că, ştiut este, după crime sunt arestaţi şi oameni nevinovaţi.

Greva generală din octombrie 1920, atentatul de la senat şi aruncarea în aer a câtorva poduri au amorsat revoluţii adiacente ca să desizoleze Rusia, cu Bela Kuhn în Ungaria şi Kurt Eisner, fiul unui prosper om de afaceri în Bavaria, cu proteste, provocări, greve, atentate, grupuri clandestine, cu amestecul agenţilor Cominternului în partidele comuniste nou înfiinţate, în ciuda protestelor repetate ale doamnei Ruth şi ale profesorului din Chicago, care, amândoi protestau din motive total diferite.

25

Ruth Fischer.

Rudă cu Nina.

Săptămâna trecută, după 22 de ani de luptă împotriva lui Stalin şi a sprijinitorilor săi, această fostă conducătoare comunistă germană şi-a uşurat sufletul publicând o carte de peste şase sute şaizeci de pagini, intitulată *Stalin şi comunismul german, un studiu*, mai mult decât o istorie grea, implicată într-un titlu modern, greu, o expunere enciclopedică, intimă a dedesubturilor istoriei din 1918 când a intrat în mişcare la Viena, tânără, educată, şi inflamată de zelul intrării în rai, cu carnetul de membru cu numărul unu.

La 25 de ani ea devine preşedinta secţiei din Berlin al noului partid comunist al Germaniei, şi, la 28, e membru în Comintern şi cea mai puternică voce în parlament, batjocorind, mârâind cu o voce unic tremurată din fundul sălii, grasă, întrerupându-i pe Stresemann, Ludendorff, Tirpitz cu strigăte grele şi defăimătoare: „derbedeilor”, îi apostrofa ea înfuriată şi toată lumea de stânga aplauda.

— Moscova, capitala raiului nou, a cerut disciplină.

— Supunere.

— Fără condiţii.

— Şi ea şi alţi tovarăşi ai ei refuză să asculte orbeşte.

— Cu toate că îl divinizează pe Lenin.

— Grămădeşte toate păcatele comunismului pe capul lui Stalin care o cheamă la Moscova, îi ia paşaportul, şi, zece luni o ţine la

Lux, un hotel plin de purici, până când, profitând de plecarea lui în vacanță, Zinoviev conspiră trimiterea ei acasă, aşa cum mărturiseşte ea în carte: „am pus la cale un act disperat, m-am înfiinţat la o şedinţă a politbiroului, am dat cu pumnul în masă, am ţipat că trebuie să fiu lăsată să plec, am leşinat, şi, când m-am trezit, Buharin încerca să mă facă să beau un ceai, Ruth, a spus el, nu-ţi face probleme, sigur că o să te întorci, noi nu ne terorizăm camarazii, şi până seara am fost plecată, numai după această greşeală fatală, Zinoviev şi Buharin au fost împuşcaţi."

— Apoi a urmat procesul făcut Cominternului.
— Pentru incendierea Reichstagului.
— Tovarăşul Dimitrov s-a ridicat şi a făcut o peroraţie curajoasă.
— Fără să-i pese.
— Pentru că era informat.
— Ştia de aranjamentul secret cu tovarăşii din Gestapo.

— Stalin a câştigat pentru că fusese educat în şcolile postmoderne din Georgia.
— Despre care Ruth ştia prea puţin.
— Ea nu auzise despre logica raiului premodern.
— Elfriede Eisler era prima din trei.
— Remarcabili.
— Ceilalţi doi erau Gerhart şi Hanns.
— Menţionaţi la sfârşitul cărţii.
— Unde Ruth îi adună pe toţi într-o piesă a poetului comunist Bertold Brecht.
— O parabolă a anihilării opoziţiei din partid.
— Inspirată de o misiune a fratelui Gerhart în China.
— Pusă pe muzică de fratele Hanns, muzicantul.
— Care a compus cuvintele din cântecul corului.

— „Cine luptă pentru comunism trebuie să fie capabil să lupte şi să nu lupte, să spună adevărul şi să nu-l spună, să facă promisiuni şi să nu le respecte, să înfrunte pericole şi să le evite, să fie cunoscut şi să nu fie.”

— Dintre toate virtuţile numai una contează: să lupţi pentru comunism.

— Ruth crede că Stalin a inventat logica de tip „şi-şi”.

— Nu ştia că fusese predată la şcoală.

— Logica din Eden era studiată la seminar.

— Aşa încât, după ce germanii ocupă Parisul, ea fuge în Spania.

— De unde, prin Lisabona ajunge în Cuba.

— Poarta de intrare a cominterniştilor în raiul american, postmodern.

— Unde ajunge şi Gerhart.

— Ca să regrete.

— Când sora a depus mărturie împotriva fraţilor ei.

— Şi a fost condamnat la doi ani închisoare pentru sperjur şi sfidarea congresului.

— Şi Hanns, mai dibaci, a fugit la Viena, evitând deportarea.

— Numai profesorul postmodern a rămas la Chicago.

— El credea că n-are de ce să-i fie teamă.

— El credea că nimeni nu îşi mai aduce aminte de articolele din tinereţe.

În ’34 publicase un lung articol despre o carte care îi umpluse de bucurie pe postmoderni, mărturisind că o aşteptaseră ca pe o verificare a tensiunii şi generozităţii opiniei publice, nu cea de pe stradă, ci cea a elitelor, a oamenilor inteligenţi şi de inimă, pentru

că romanul acesta, prefaţat de un ziarist cunoscut, aduce cu sine nu numai o serie de calităţi literare, nu numai o sumă de documente, nu numai o problematică tragică, ci şi o profundă semnificaţie, un gest de curaj însoţit de un risc.

Iată textul aproximativ, reprodus din memorie:

„Toată reacţia opiniei publice a fost paralizată de prefaţa lui Cain la cartea lui Abel. Ce m-a uimit la-nceput a fost polemica din jurul acestei cărţi. Actul de curaj, de vorbire răspicată şi sinceră – actul cel mai igienic al publicisticii de după război – a trecut neobservat din cauza prefeţei lui Cain.

Sunt indignat de felul cum a fost primită această carte, de toată conspiraţia idioată a celor ce ştiu să înjure atunci când nu primesc un răspuns, de tăcerea şi lamentarea ascunsă, de indiferenţă, de completa lipsă de înţelegere omenească a dramei. Ce e criminal sau supărător în această carte nu e faptul că se ocupă de abelieni. Abelienii suferă şi în admirabilul roman al domnului Benador, *Ghetto veac XX*, care a fost lăudată. După mărturisirile presei de stânga, crima acestei cărţi e că prefaţa e scrisă de Cain. Nu prezenţa prefeţei e criminală, căci dacă ar fi fost favorabilă, cartea ar fi fost salutată. Nu prezenţa, deci, ci sensul capătă consecinţe în momentul acesta. S-a trecut peste marele act de curaj şi de dragoste al autorului, iar colaborarea dintre romancier şi prefaţator a fost interpretată ca un act masochist. Iar tot ce s-a scris în această prefaţă a fost interpretat ca sofism, prostie sau şmecherie.

Dacă privim lucrurile cu calm, prefaţa era sortită de la început neînţelegerii. Pe de o parte, pentru că spune lucruri neplăcute despre Adam şi familia lui. Pe de altă parte, pentru că este scrisă pe un plan al filozofiei istoriei. E atacată pentru că spune lucruri neplăcute despre moderni. Este penibil să vezi atâţia băieţi deştepţi hohotind. Câte calambururi nu se pot face pe seama inocentelor imponderabile. Parcă-i aud pe delicaţii noştri prieteni: «cum vine

vorba, coane, cu imponderabilele astea, păi ce fel de imponderabile sunt ele, când se sparg în capul modernilor, vezi, coane, unde ajungem cu metafizica?» Astfel de cărți – și a lui Vico și a lui Hegel și a lui Gobineau și a lui Chamberlain și a lui Spengler – sunt clădite pe imponderabile, bazate pe fapte și documente. Dar Cain nu a scris un tratat, el a scris o prefață în care, fatal, nu a putut invoca toate faptele, care, de altfel, pot fi găsite în orice monografie istorică asupra problemei. Este foarte adevărat că această prefață este ermetică și abstractă, pomenind de structuri, de destine, de trădare și mântuire, cu demonstrații greoaie. Dar asta e filozofia istoriei. Prefața poate fi îngustă, greșită, vom vedea cum e ea, dar, ca să o critice, criticul trebuie să respecte planul imponderabil al scrierii. Altminteri, orice filozof poate fi ridiculizat cu nesfârșit haz, bunăoară un Kant, căruia i se poate pune aceeași întrebare, cum e cu chestia lucrului în sine, coane, păi ce lucru în sine este ăla, dom'le, dacă îl simt colo, mă înțelegi..., și așa mai departe.

Ce s-a întâmplat cu prefața lui Cain?

A fost atacată din punct de vedere marxist, politic, gazetăresc.

A fost privită, cu alte cuvinte, printr-un unghi contingent.

Cain spune că Abel suferă. Asta va îndemna huliganii să-i spargă capul. Deci, prefața lui Cain e primejdioasă, ba chiar criminală, iar Abel este un trădător al modernilor pentru că a acceptat-o în cartea sa. Acesta este argumentul intim al presei de stânga pentru că cealaltă presă, de dreapta, nu zice nimic, se bucură în tăcere. Poate că ceea ce spune Cain în prefață este nejustificat economic, n-o fi, dar nu asta este problema pe care o pune, căci, dacă e vorba așa, nici din punct de vedere botanic nu este justificată, așa încât nicio obiecție nu stă în picioare și e păcat că în fața acestei sincerități lucrurile nu sunt spuse pe față, fără ocoluri, și anume că prefața apare într-un moment istoric penibil, într-o conjunctură politică în care greutatea cuvântului domnului Cain poate apăsa mai mult decât pot îndura modernii.

Termenul postmodern a căpătat o mulţime de înţelesuri, a ajuns foarte vag.

Toate lucrurile acestea triste au explicaţii: laşitatea şi lipsa curajului în judecarea realităţii, spaima de adevăruri neconfortabile, jena de a ieşi din formule. Ce confortabil este să fii modern! Nu ţi se mai cere să judeci. Totul are o explicaţie simplă: de vină sunt postmodernii întotdeauna, fără excepţie, nişte degeneraţi, care n-au creat mai nimic şi aşa mai departe, argumente găseşti câte vrei în literatura confortabilă pe care oamenii confortabili ţi-o pun la îndemână. Şi ce confortabil este să fii democrat, să fii un om liniştit şi sigur până la moarte! Postmodernitatea? O legendă prostească sau o manevră politică, sau, şi mai simplu, o bandă de huligani. Au existat postmoderni în Imperiul Roman? Huligani. Egiptul a avut postmoderni? Huligani. Totul se explică prin huligani, după cum dincolo există modernii. Este simplu şi confortabil să ai convingeri, este mult mai greu, mai dramatic, mult mai ineficace să încerci să gândeşti de unul singur, să examinezi direct, fără multe formule, să faci judecăţi critice cum a făcut Abel în cartea sa.

El crede că antiabelianismul nu se poate reduce la huliganism, el crede că este destin. Vom vedea. Dar mai întâi să vedem ce e cu prefaţa lui Cain, despre care – când nu s-a spus că este o absurditate pentru că lucrează cu imponderabile – s-a spus că e postmodernistă. Domnul Cain a evitat soluţiile foarte comode. A refuzat, adică, să spună huligan sau modern ca să rezolve problema, reluând argumentele postmoderne, observând, ca şi Abel, suferinţele intrării în rai. La prima vedere, lucrul acesta ar părea să fie firesc. Dacă dumneata, un modern, în romanul dumitale constaţi că modernii suferă, cum aş putea eu, cel care scrie prefaţa, să spun altceva? Pot, dacă sunt postmodern. Abel, modern, se poate plânge de suferinţa lui, în deznădejdea lui, mai ales. Dar un postmodern nu are voie să cadă în deznădejde, considerată un mare păcat şi nu poate afirma universalitatea desti-

nului. Tot ce poate afirma ortodoxul este că harul divin e liber să mântuie sau să nu mântuie. Atât şi nimic mai mult. Ceea ce observăm deocamdată este că prefaţatorul admite şi chiar justifică destinul tragic al familiei lui Adam, destin care, limitat la experienţele indivizilor, deci istorice, constituie cuprinsul romanului. Poate fi numită o asemenea atitudine huliganism? Nu. Pentru că atunci mulţi filozofi ar fi huligani. Dar poate fi şi Cain un postmodern? Aici stă toată încurcătura. Să încercăm s-o desfacem.

Am văzut că toate obiecţiile aduse de presa de stânga prefeţei domnului Cain implică postmodernismul acestuia. S-a scris chiar cuvântul „huliganism". Dacă domnul Cain s-ar fi menţinut în tot cuprinsul prefeţei pe planul filozofiei istoriei, atunci ar fi putut fi antimodern. După cum a fost Chamberlain, de pildă. Sau după cum e Rosenberg. Dar domnul Cain, în a doua parte a prefeţei, introduce câteva elemente noi: mântuirea, păcatul, Mesia.

Elementele teologice sunt supra-istorice.

Domnul Cain încearcă să explice istoria prin elemente supra-istorice.

Istoria familiei lui Adam, după părerea sa, nu se poate explica – în generalitatea destinului său – numai prin argumente genetice sau de religie, băgând de seamă că sunt şi alte religii, moderne, care nu vieţuiesc sub destinul suferinţei eterne. Totul se poate explica, spune Cain, dacă ţinem seama de tăgăduirea Mesiei.

Familia lui Adam a fost destinată producerii lui Mesia.

Ori, când l-a născut, orgoliul a făcut-o să-l tăgăduiască, să nu-l recunoască şi de aici destinul eternei ei suferinţe, pentru că convertirea nu e posibilă, postmodernitatea fiind acum o formă de viaţă şi de spiritualitate închisă, adică devenită nu numai organică, aşa cum era în primele secole, ci structurală. Ori structurile nu se schimbă decât prin intervenţia lui Dumnezeu în istorie, printr-o renaştere misionară, profetică.

Aşa cum e construită argumentarea din prefaţa lui Cain, observăm o translaţie din planul filozofiei istoriei în cel al teologiei. Şi într-o parte şi în alta, tot imponderabile întâlnim, dar de alt ordin. Structura aparţine ordinului filozofiei istoriei, mântuirea aparţine teologiei. Între aceste ordine există o deosebire calitativă şi este de mirare că domnul Cain, atât de lucid, nu a stăruit îndeajuns asupra acestui punct de esenţă, când partea întâi a argumentului exclude partea a doua şi invers. Mai mult, în filozofia istoriei, Cain ar fi putut fi modern, căci există o filozofie modernă, însă pe planul teologiei, el nu poate fi modern, chiar dacă ar vrea, căci ce-ar putea însemna modern pe planul teologiei, imposibilitatea mântuirii, certitudinea damnării modernilor, un lucru pe care biserica nu-l acceptă de când l-a pus la punct pe ereticul Marcion. Modernii rup comunitatea de dragoste a bisericii pentru că nimeni nu poate interveni în libertatea lui Dumnezeu care poate mântui oricum, pe oricine, chiar dacă acel oricine este în afara comunităţii de dragoste, postmodernă.

Din punct de vedere soteriologic, postmodernii trăiesc în nădejdea mântuirii prin Mesia, nici măcar în certitudinea ei, iar modernii pot fi mântuiţi, dacă Dumnezeu o voieşte. Nimeni nu poate nega posibilitatea unei convertiri colective, făcută de un nou ferment mesianic, profetic. Sigur că da, convertirea individuală se loveşte de structura spirituală a insului, dar o convertire cu ferment colectiv poate distruge această structură. Ca gânditor ortodox, domnul Cain nu putea fi antiabelian. Şi de fapt nici nu este. Prefaţa lui nu este antiabeliană. Ea pare astfel pentru că cuprinde pagini amare despre destinul familiei lui Adam. De fapt, aceste pagini nu cuprind o atitudine antiabeliană, ci numai o translaţie nejustificată din planul filozofiei istoriei spre cel al teologiei. Ceea ce a fost greşit interpretat ca antiabelianism este numai o gravă nebăgare de seamă. Căci a fi antiabelian nu înseamnă a crede că familia lui Adam suferă pentru că l-a tăgăduit pe Mesia – asta este numai o

problemă teologică, eronat rezolvată –, ci înseamnă a lua atitudine decisivă contra celor socotiți şnapani şi primejdioşi. Din prefața domnului Cain nu descifrăm această atitudine intransigentă. Dacă domnia sa va lua cândva o asemenea atitudine, va trebui să o publice. Prefața aceasta cuprinde, clar, numai referiri la mântuire şi la istorie şi numai în cadrul acestora i se pot aduce obiecții.”

26

Exasperată, Nina şi-a manifestat indignarea.

Amintirile mele despre femei sunt mai puternice decât cele despre bărbați şi ea mi-a rămas în minte ca o entuziastă pe care o vedeam mai mereu pe străzile din New York, unde îşi strângea ochii ca să mă vadă mai bine şi să mă salute cu o mişcare voioasă.

— Hai noroc, ce mai faci?

Dispărută pe insula Roosevelt de câțiva ani.

Probabil cinci sau chiar şase.

Îmi amintesc mersul ei legănat, e prea târziu să mai uit, nimic nu se compară cu gestul ei repezit şi nici nu se va compara, nici circumstanțele, nici timpul, nici frigul şi nici capitularea Moderniei, odată cu aducerea la lumină a crimelor ei.

Ea merge pe stradă, deasupra istoriei, deasupra acestor evenimente teribile, subțire, înaltă, desenată în tuş, o gravură, lumea se opreşte şi o priveşte şi se minunează de această minune care merge fără să vadă.

— O zeitate.

Într-una din zile, când m-am oprit să-mi frec tocul pantofului de bordură, întâi a apărut Pişta, care ne-a spus: „Am văzut-o pe Nina." Mitch ne îndeamnă: „Să ne suim pe acoperiş." Decizia aştepta ceva de la mine. Bine, am spus. N-am chicotit şi nici nu ne-am uitat unul la altul, căutând cine ştie ce semne.

Jaluzelele erau trase şi perdelele strânse, dând voie soarelui şi vântului să intre în apartamentul ei cu o vedere metropolitană magnifică. De pe acoperişul de peste drum, mai sus decât ferestrele ei, noi păream să fim îngerii protectori.

Părea diferită, la fel şi mai bine. Mie mi s-a părut lecţia vieţii, goală. La urma urmelor, de câte ori nu ne-am agitat când Nina venea acasă? De câte ori n-am riscat o ruşinoasă descoperire dacă s-ar fi uitat şi ne-ar fi văzut agăţaţi sus, pe scară, expuşi ferestrelor ei, riscând, ca să o privim dezbrăcată.

„Oh", a strigat ea cu părul zburând în stânga şi dreapta.
„Oh", a scâncit în dreapta mea Pişta.

Când în acel moment de extaz ochii ei s-au învârtit şi ne-au prins şi a zburat la fereastră, strigătul ei ne-a zdrobit de zidul de cărămidă şi Pişta a plâns şi Mitch a bolborosit numele secret al divinităţii.

În timpul acesta, un predicator tumultuos, subţire, ascetic, cu haină neagră, stăpân în New York, la fel ca un patriarh, predica împotriva celor ce cred că reînfiinţarea Iudeii este o idee nefericită.

„Cristos a avut această idee", obişnuia el să spună.

Duminica, în biserică, când corul nazalizează „Oh, ce prieten avem în Cristos”, el descarcă o predică despre interpretarea biblică a politicii în Orientul Apropiat, începând cu primul ministru al Angliei, David Lloyd George şi ministrul afacerilor externe, Lord Arthur Balfour, accentuând că amândoi au avut o pregătire religioasă serioasă, care i-a influenţat pe ei şi pe preşedintele Truman în favoarea reînfiinţării raiului pe pământ sfânt.

El spune că profeţiile profeţilor Ieremia, Isaia, Amos şi Mica s-au dovedit foarte adevărate şi că atunci când Ierusalimul a căzut pentru a doua oară şi a avut loc a doua diaspora, sioniştii au aşteptat salvarea de la Mesia. Cincisprezece secole s-au chinuit cu pretendenţii plini de culoare, sfinţi, şarlatani şi fanatici, care nu au putut satisface speranţele de revenire în rai pentru că fără această realizare niciun pretendent mesianic nu şi-a putut asigura o audienţă până acum, când vedem, înţelegem că noul stat este o dovadă solidă că Cristos a fost profeţit de profeţi. El, prin sioniştii creştini, descendenţii celor zece triburi pierdute, a condus înapoi în Iudea celelalte două triburi, plecate ceva mai târziu.

„Este lucrarea lui Dumnezeu, *Opus Dei.*”

Enoriaşii sunt năuciţi de proorocia lui Isaia din capitolul 49:

„Iată, voi face neamurilor semn cu mâna şi-mi voi înălţa steagul spre popoarele care vor aduce înapoi pe fiii tăi în braţele lor şi vor duce pe fiicele tale pe umeri, te vor hrăni împăraţii, iar împărătesele te vor alăpta, se vor închina cu faţa la pământ înaintea ta şi vor linge ţărâna de pe picioarele tale ca să ştii că Eu sunt Domnul şi că cei ce nădăjduiesc întru mine nu vor fi daţi ruşinii.”

Un bătrân din ultima bancă îşi înghite un cocoloş de tutun.

Congregația înțelege că profețiile au fost împlinite, că, iată, i-au trezit pe oameni să coopereze cu El în planul Lui de restaurare.

„Slavă lui Dumnezeu!"

Nu este adevărat că Nina l-a contrazis vehement și a fost atacată în timpul ultimului cenaclu de poezie condus de pastor, care și el publica poezie, femeia asta a vrut numai să-l lămurească.

După ce a scos la lumină istoria anului '48 pe care și-l reamintea cu precizie, bunul ei simț a fost revoltat de logica simplă a pastorului, a deschis ușa, a intrat cu curaj și a strigat: „nu este adevărat, existența Iudeii nu dovedește că Cristos a fost anunțat de profeți, că a apărut înainte de restaurarea raiului nou, înainte, nu după, așa cum au cerut ortodocșii".

Pastorul a scos revolverul, a tras, dar n-a reușit s-o rănească.

Cu siguranță că Moses Gaster n-ar fi fost de acord cu această mișcare.

El renunțase la violență.

La moartea lui, în '39, profesorul din Chicago a compus un lung necrolog, „e o pierdere îngrozitoare", a scris el. „A fost un savant, a știut cum a fost și ce va să fie, în casa lui s-a pus pe hârtie primul text al declarației Balfour despre refacerea raiului din Iudeea, cu pierderea lui, mort în primăvara aceasta, când ajunsese la 83 de ani, se stinge unul dintre cei mai învățați oameni ai veacului nostru din clasa savanților, astăzi atât de restrânsă, care nu-și îngrădesc curiozitatea, a enciclopediștilor în sensul concret al cuvântului, întocmai ca și celălalt fiu adoptiv al culturii anglo-saxone, Dr. B. Lanzer, mort și el cu puțini ani în urmă undeva la Chicago, puțini învățați vor mai putea acoperi câmpiile vaste pe care le-a desțelenit și

fructificat doctorul Gaster în 60 de ani de neîntreruptă activitate, specia lor se va stinge cu timpul, ei au avut norocul să-şi înceapă studiile într-o epocă în care filologia şi istoria atinseseră apogeul şi multe din disciplinele auxiliare – care astăzi înghit ele singure o viaţă de om – nu-şi căpătaseră încă autonomia. Născut într-o familie înstărită şi cu tradiţie cărturărească, tatăl fusese consul în Postmodernia, tânărul Gaster a învăţat elemente de limba ebraică cu faimosul călător Joseph Halevy, stabilit provizoriu la Bucureşti după călătoria pe care o făcuse în Abisinia. Terminându-şi studiile la liceul Matei Basarab, Gaster pleacă la Breslau la seminar, unde lucrează cu Graetz, Zuckermann şi Joel, devenind romanist, folclorist şi semitolog, conştient de destinul neamului său. Alături de Herzl, Gaster a jucat un rol important la primele congrese de organizare a sionismului şi cuvântarea sa la congresul al doilea – când a fost purtat pe umeri prin toată sala – a rămas memorabilă în istoria naţionalismului mondial. Activ la fondarea celor dintâi colonii în Palestina, cinstit sufleteşte, nu i-a fost ruşine de credinţele străbunilor săi şi n-a simţit nevoia să le raţionalizeze şi să le îmblânzească. În religie Gaster nu a fost modernist. A crezut în spiritul, dar şi în litera Legii. Nu a fost un rabin de nevoie. A avut o vocaţie sacerdotală şi naţionalistă. A ştiut să combine religia cu ştiinţa. Atât de mult l-a preocupat unitatea neamului său, încât s-a ocupat şi de samariteni, cea mai veche sectă în existenţă, pe care doctorul Gaster o cunoaşte în cele mai mici amănunte după cercetări care i-au luat treizeci de ani, mergând la izvoare, studiind textele care îşi păstrează valoarea, oricare ar fi soarta ipotezelor construite asupră-le.”

27

Ultima dată când i-am certat a fost când Abel a vrut să-l pună la punct pe profesor, să-l vindece de naivitate, să-l facă să-i fie frică, să-l facă descreierat, să dea cu el de pământ, aşa cum povesteşte directorul Editurii Dacia din Ardeal atunci când mărturiseşte tragedia trăită de generaţia sa, reflectată în experienţa celui însoţit permanent de ostilitate, în conflict cu lumea modernă, un conflict colosal, pe marginea căruia poţi medita permanent, încercând să-i înţelegi mărturia, mai ales în părţile ei neclare.

„Aproape fiecare gest al profesorului reprezenta un semnal şi invita la dezbatere, jurnalele sale pentru care a inventat denumirea de «roman indirect» se adresau conştiinţei în mod deschis, scrisul său provoca, polariza şi neliniştea, toate acestea se înscriau în logica climatului cultural de după război, fecund, agitat, criticând cu asprime temele apărate de presa modernă de stânga, absolut odioasă."

— Numai ziarul lui Cain avea eleganţa jocului superior al talentului după reguli acceptate de toate părţile, aparent fără arme ucigătoare.

„Chemaţi la luptă de Internaţionala a Treia în lumea de după al Doilea Război Mondial, triumfător, lumpenproletariatul culturii române, «oropsiţii soartei», armata lor de strânsură, mercenari ai criticii cominternului, câţiva corifei de carieră – Vitner, Novicov, Petroveanu, Crohmălniceanu, Tertulian, Popper – intră în scenă

împreună cu personajele de fundal, fără identitate precisă (târgoveți, soldați, gospodine) care spun o replică și dispar în neant toți, și critica și istoria literară, răspunzând comenzii imperative a lichidării dușmanului, care trebuie sufocat.”

— Rămân îngrozit.
— Mă tem pentru Abel.
— Mi se face frică pentru profesor.
— Pericolul îi paște pe amândoi.
— Un mare pericol.

Precis că cineva va veni să le scotocească prin casă să le găsească pistoale, să-i compromită cu vreo declarație anti, vreun carnet de partid, cum ar fi partidele înființate înaintea războiului, când așa ceva părea să fie la modă, când toată lumea se săturase de Stalin, până și Cain, care vedea în el obstacolul principal împotriva revenirii în Gabaon, acolo unde viile rodiseră mii de ani, pentru că, spunea el, fuseseră vizitate de îngeri.

— I-am văzut.

„În acea perioadă, în calitate de fugit din lagăr, de după cortina de fier, de exilat, dar și în calitate de persoană cu știute convingeri, profesorul a fost radiat din literatură după principiul generator de nestins, ura alimentată din sine, ca șarpele din legendele amazoniene. Ca și ceilalți scriitori interziși, numele său dispăruse din manuale, din dicționare și din orice fel de alt text, după cum cărțile lui fuseseră scoase din biblioteci.”

Ce urmează e și mai interesant.

„Au fost construite cu minimum de material probatoriu sau chiar de la zero istorii, opere fabricate, personaje, martori, conjuncturi în care ca într-un joc de prestidigitație se amestecă datele false cu cele reale, se schimbă numele, ziua, anul, se elimină sau se introduc file noi, inşi de o perfectă bună-credință, don quijoții epocii postmoderne, se aruncă apoi în luptă ca să deconspire trucajele, sunt de regulă ascultați cu o ureche distrată, chiar şi atunci când conving, ca după încă o clipă să urmeze contraatacul şi efectul lui psihologic fatal, zăpăceala şi, la urmă, lehamitea, pentru că corectarea greşelilor flagrante şi stabilirea adevărului sunt obositoare şi plictisesc, aşa că urmează uitarea, care nu va mai putea fi clintită cu niciun chip, pentru că minciunile fascinante, cutremurătoare, strigătoare la cer şi neruşinate se impun ca adevăruri ale istoriei, acceptate cu pioşenie, cu toate că demontarea lor n-ar fi grea, dacă nu ar fi intrat atât de adânc în fondul principal de banalități ale existențelor noastre, încât nimeni să nu se mai ocupe de ele. Ce uluieşte însă e că, aşa cum sunt, nu ratează. Cu sforile la vedere, aproape sfidând bunul simț, cu poticneli grosolane şi cu păpuşari imbecili reuşesc fără greş să distrugă. De ce toate astea? Pentru binele cauzei!"

— Intrarea în rai este o cauză nobilă.

„Până la război profesorul nu neglijase dezbaterile politice. Faptul că s-a situat alături de postmoderni, de care nu a considerat că trebuie să se dezică vreodată, l-a poziționat ca adversar natural al cercurilor de stânga, mai mult sau mai puțin tenebroase, moderne."

După război Oscar Lemnaru va spune că profesorul e „un impostor de succes" căruia „ar trebui să i se ceară socoteală pentru ideile puse în circulație". Nu mai e atacat omul viu cu păcatele sale, ci opera ştiințifică, studiată în universitățile lumii. Mai târziu va apărea povestea cețoasă cu Adriana, expatriată din România,

studentă şi apoi doctorandă a profetului din Chicago, care, acum în vârstă, o ia sub aripa lui şi o face secretară particulară, cu acces la bibliotecă, la fişe şi la documentele păstrate în casă sau la catedră, ca ea, drept recompensă, să publice un articol în care fostul maestru e acuzat, cu violenţă teribilă că ar fi huligan."

— Când ne-am întâlnit la New York eram la o petrecere, în familie, avea diabet, iar zâmbetul ei era dezarmant şi am întrebat-o să văd ce răspunde şi ea mi-a spus calm, zâmbind, că despre acest subiect nu vorbeşte.

„Într-o carte despre mitologiile secolului al XX-lea, francezul Daniel Dubuisson notează că opera profesorului din Chicago, caracterizat ca un «obscur exilat postmodern» pare să fie concepută cu scopul de a se opune ştiinţei, societăţii, principiilor politice, umanismului, moralei, un sistem mistic, agrar şi arhaizant în care se regăsesc obsesiile premoderne. Fostul lui bun prieten, Saul Bellow, cel care la înmormântare i-a rostit discursul funebru, va vira şi el brusc şi, în ultimul său roman, îi va face caricatura, prezentându-l ca pseudoerudit şi pseudogentleman, o pseudocelebritate cu un trecut infam. Când această zarvă începea să devină asurzitoare, mi-au parvenit la Editura Dacia, unde eram director, textele originale ale profesorului cu oferta ca, în calitate de editor, să fac din ele o carte şi să o public. Erau textele invocate de critici atunci când dădeau citate mai mult sau mai puţin deformate. Le-am citit cu creionul în mână, ca redactor de carte, dar şi ca director de editură care va trebui să-şi asume proiectul. În ambele ipostaze am fost cucerit. Şansa sau poate neşansa acestor texte a fost că după jumătate de secol au fost scoase la iveală, desprăfuite, nu pentru a fi citite – pentru spectacularul lor profetism –, ci pentru a discredita una din marile figuri ale secolului. Mi s-a recomandat să nu mă vâr într-o chestiune evitată cu grijă înţeleaptă de alţii. Nu am nicio îndoială că

această cărticică a fost citită cu lupa. Au fost verificate fraze, în care, după un cunoscut obicei, se intervine cu un scop. După aceea, în ciuda aşteptărilor mele de editor, interesat de impactul demersului său, s-a aşternut o tăcere aproape asurzitoare.”

28

După toate aceste mişcări complicate, obositoare, greu de înțeles, Cain s-a hotărât să devină independent, să se despartă de Abel, să o ia mai încet cu modernitatea, sătul de progres, de război, de masacru, destul e destul, convins că raiul poate fi simulat mai uşor pe pământul părintelui Abraham cu metodele postmoderne, mai blânde, predicate de Moses Gaster la Londra şi de profet la Chicago, unde aşteaptă să moară.

Abel a fost nevoit să se descurce singur cum putea.

Norocul i-a scos în cale o femeie deosebită, Ayn Rand, născută în Rusia, martora revoluției lui Kerenski, cu care a fost de acord, şi mai târziu a revoluției bolşevice, pe care a denunțat-o pentru că le-a confiscat farmacia şi i-a izgonit familia în Crimeea, unde, la şcoală, copila a aflat de revoluția din America, atrăgătoare, care a făcut-o să plece în vizită la rudele din Chicago, unde a rămas să gândească, inventând o filozofie numită obiectivism – „omul este erou cu scopul de a fi fericit, rațiunea fiind singurul său absolut”, a spus ea – şi toată lumea a fost fascinată de profunzimea acestei gândiri cu totul originale, aşa încât, în 1950 a înființat *Colectivul*, grupul select de obiectivişti care se întâlneau regulat în apartamentul ei din New York ca să discute filozofie şi să editeze

Atlas Shrugged, o carte care s-a vândut în milioane de exemplare în ciuda faptului că iniţial nicio editură nu a băgat-o în seamă.

După ce au scos o revistă intitulată *Obiectivistul* la care Abel a scris constant până la moartea conducătoarei, întâmplată în '82, grupul a lucrat la o capodoperă nouă cu un cerc de entuziaşti, în frunte cu Nathan care citea manuscrisele, până când Ayn şi Nathan încep o poveste de dragoste, se iubesc şi le cer soţilor lor să aprobe această relaţie, în concordanţă cu principiul obiectivist al raţiunii şi geniului creator care cere păstrarea secretului pentru a proteja reputaţia doamnelor.

Aşa va ajunge Abel să fie numit mai târziu director al Băncii Rezervelor Federale, şi, când imediat după numire pieţele financiare s-au prăbuşit, ziarul lui Cain a spus că factorul decisiv în producerea prăbuşirii a fost afirmaţia lui privind devalorizarea dolarului.

Atunci s-au certat şi nu s-au mai văzut multă vreme, iar Cain se plictisea singur, fără fratele său şi era văzut rar în camera conferinţelor, unde fiecare vizită era un timp de tensiune şi agitaţie, o întoarcere a capetelor în unison la fiecare pas făcut de-a lungul coridoarelor speriate, când omul cu multă răbdare şi ochi cunoscători ai istoriei făcea paşi moi, drepţi şi fragili.

Reporterii tineri care nu-l văzuseră niciodată erau uluiţi de apariţia lui, vizionar, aproape angelic în felul cum se uita şi plutea prin clădire, încet, în tăcere, apărând, dispărând şi reapărând după luni, ani şi chiar secole, afirmând nemurirea.

Abel nu se mai simţea nici el bine, era deprimat, încât nu mai citea ziarul în întregime, se gândea chiar să predea banca

bancherilor tineri, obsedați de postmodernism, care după ce suferiseră de melancolie – numai în ultima jumătate de secol America introdusese vița-de-vie pe scară largă, în Napa Valley, departe, în California – ajunseseră pe vârfuri de culme, onorați de președinții multor universități de renume, de oameni de stat, de orașele cu alte ziare, unde fuseseră declarați bancheri emeriți.

— Mulți ghețari în Alaska le purtau numele.

Nimeni nu își amintea cum fuseseră începuturile, când Cain înființase ziarul cu bani de la Abel și de la cei impresionați de realizările lui de-a lungul istoriei și de mulțimea scrisorilor de recomandare pe care le primise de la propietarii de căi ferate, miniștrii, ceilalți ziariști și de-asemenea de la președintele Cleveland, cu care se întâlnise și cu care ținea legătura, căruia îi explicase că are nevoie de o apreciere adevărată, care să spună cât era de onest, muncitor și capabil, iar președintele a scris cum Cain a demonstrat o adeziune fidelă la principiile democrației americane și a sprijinit cu curaj ideile și politicile care asigurau siguranța patriei noastre și a partidului nostru, bucuros să îl vadă într-o sferă de influență mai largă.

Ce-l supărase în dimineața aceasta era reportajul din pagina zece despre vizita lui Charles de Gaulle în Siberia, un text bine scris în primele opt paragrafe, iar Cain era cufundat în articol, pentru că, cu ani înainte, călătorise și el în Siberia, o experiență de neuitat, când articolele lui transmiteau fiorii nemuritorului elegant, plimbându-se prin țara victoriei nemuritoare a comunismului, modernul cel mai modern, vizitând muzeele, și ele moderne, vizionând baletele, moderne prin excelență, scriind despre paradele modei, de o modernitate încântătoare, bucurându-se de îmbunătățirea bruscă a relațiilor dintre modernii din est și modernii din vest, acum când

Stalin murise şi Hruşciov se suise în barca nouă a diplomaţiei cu vodcă.

Cain a ajuns în Siberia, purtând noua sa pălărie de blană, o imagine tipică a omului de pe frontiera modernă, aşteptându-se să se bucure de imensitatea stepelor, plăcut surprins, încântat de locul fermecător, de imaginea muncitorilor şi fermierilor inimoşi, trăind o viaţă trepidant de normală, a oamenilor încercând să construiască o viaţă mai bună, ca în poveştile lui Adam despre coloniştii care tăiau ultimii pomi ai viţei din rai ca să construiască oraşul şi demontau fierul din gardul de fier ca să îşi construiască garajul, după darea afară, până să plece în Atlantida, primul rai virtual, unde gustaseră existenţa interesantă a începutului, plină de visuri, colorată de încercări.

În articolul lui din ziar a comparat ce era în Siberia cu oraşul descris de Adam, numai că acum, citind despre vizita lui de Gaulle, când mii de siberieni l-au întâmpinat pe drumul paradei, Cain s-a oprit brusc la o frază care specula că „ curiozitatea şi plăcerea îi adusese acolo – o pauză în viaţa altfel neinteresantă."

Asta l-a iritat.

Cum adică existenţă care nu e interesantă?

Cum putea cineva să fie sigur că existenţa siberienilor nu este interesantă?

Nu era nicio justificare pentru o astfel de judecată.

E 4:00 p. m.

Subordonaţii încep să-i umple biroul, toţi îmbrăcaţi în costume deschise de vară, urmaţi de Charlotte, într-o rochiţă superbă, cu părul ei blond, strâns la spate, căreia Cain i-a zâmbit ca ea să-i

răspundă, înainte să se aşeze la stânga, punându-şi piciorul sub fund şi lăsând un pantof cu toc ascuţit şi înalt să se balanseze sub masă, superb, atârnând de degete mici şi ele superbe.

Ultimul a intrat domnul Driessen, mare, cu mişcare necontrolată, cu o faţă rotundă şi dură, încărunţit pe la tâmple, salutându-i pe ceilalţi în drumul lui spre dreapta lui Cain, aşezându-se confortabil, şi el peste picioare încrucişate.

Cain ştia şi nu ştia la ce să se aştepte, adunarea era mai mult o ceremonie, un ritual în jurul unei mese înconjurate de editori, responsabilii pentru fiecare bucăţică de lume, observaţi şi judecaţi de alţi editori mai vechi, din spatele cercului, de lângă perete.

În dimineaţa aceasta articolul principal pe pagina unu era dedicat audierii senatorului Dodd din Connecticut, în timp ce coloana din stânga se ocupa de dezbaterile din Washington privind escaladarea bombardamentelor Vietnamului. Mai erau şi alte poveşti despre presupusa brutalitate a poliţiei din New York, o condamnare împotriva unor membrii ai Ku Klux Klanului, undeva departe, în Mississippi, şi o încercare de pace în Cipru.

Cea mai discutată istorie a fost anularea banchetului dat în New York de primarul Lindsay pentru Regele Faisal, pentru că monarhul Arabiei Saudite spusese la conferinţa de presă, după vizita cordială făcută preşedintelui Johnson, că prietenii Israelului sunt duşmanii arabilor.

Acum, aşezaţi la masa de conferinţă, editorii discutau ultimul interviu dat de profesorul din Chicago unui tânăr entuziast, care îl întrebase despre tinereţea lui agitată, despre dialogul lui cu modernii, interesat să ştie de ce nu a vorbit niciodată despre

trecutul ascuns în spatele memoriei sale, întrerupând o tăcere pe care va trebui s-o explice.

Profesorul răspunsese că a venit în America atunci când în valea din Napa, undeva lângă San Francisco, începuse să se cultive vița-de-vie, sperând să se reîntâlnească cu arhanghelul Mihail care dispăruse din Europa odată cu Cain şi Abel şi alți distinşi căutători ai paradisului autentic, pregătiți pentru o experiență solidă şi de durată intrarea în raiul final.

— Ce i-a făcut să creadă că raiul s-ar fi mutat acolo?
— Clima din California, uscată şi dulce, brizele aproape divine.
— Şi ce altceva?
— Gardul de fier.
— Ştiau că va fi construit.
— Din San Diego până în Arizona.
— Ca să despartă raiul din nord de iadul din sud.
— La fel ca în Postmodernia.
— Unde a existat o organizație numită „Gardul de Fier".
— Patronată tot de arhanghelul Mihail.
— Care după cum ştim este şeful oştirilor cerului.
— În război permanent cu Satana, Samael şi oştirile lor.
— Prietenii Ninei.
— Care crezuseră că raiul se mutase în Postmodernia.
— Temporar.
— Unde premodernii trăiau oarecum liniştiți.
— Până la Tratatul de la Berlin.
— Când imigrația clandestină a depăşit orice limită.
— Şi a apărut ideea reintroducerii gardului.
— Împotriva agenților bolşevici.
— Agresivi.
— Gata să-i mute pe premoderni în Siberia.

— O zonă bogată în minerale.
— Mai răcoroasă.
— Prea răcoroasă pentru cei obişnuiţi cu Parisul.
— Şi el bolşevic.
— Mai ales de când venise Ruth Fischer.
— Fugind din New York.
— Din cauza postmodernilor.
— Numai America mai accepta postmoderni.
— Universitatea de la Chicago trimitea invitații.
— Mulți ar fi vrut să ajungă acolo.
— Toți teologii germani.
— Refugiați.
— Cu renume.
— Plecați de frica nazismului.
— În ciuda faptului că predicau o teologie despuiată de mituri.
— Modernă.
— Chicago ar fi vrut altceva.
— O întoarcere la teologia din Constantinopol.
— Premodern-postmodernă.
— Ca cea predicată în prelegerile profesorului.
— Atunci când era la Sorbona.
— Și vorbea despre libertatea lui Dumnezeu de a se manifesta.
— În pietre şi pomi.
— În afara înțelegerii noastre.
— Ca şi relația dintre sacru şi gardul de fier.
— Nepricepută de Ruth.
— Nici de Abel.
— Un tip complicat.
— Care nu înțelesese deosebirea dintre gard şi cortină.
— Gardul de fier stăvilea imigrarea.
— Cortina de fier oprea emigrarea.
— După directivele Cominternului.

— Noul administrator al noului rai.
— Cel modern.
— Din care nimeni nu iese fără permis.
— O idee cu care puţini au fost de acord.
— O inovaţie antiamericană.
— Care n-a făcut carieră în Bronx.
— De unde, ca şi în raiul primordial, plecarea era uşoară.
— Odată intrat, puteai folosi orice logică.
— Chiar şi logica postmodernă.
— Conform constituţiei.
— Care a trimis-o pe Ruth din nou în Modernia.
— Unde intelectualii dispreţuiau superstiţia.
— Preferând dictatura.
— În numele unei ştiinţe debile.
— Suavă, tânără, apetisantă, seducătoare.
— Aşa cum fusese şi Eva cu câteva milenii mai înainte.
— Vorbind cu dispreţ de curentele postmoderne.
— Sionism, Opus Dei, Legiunea lui Cristos.
— Întoarcerile la premodernul religios.
— Protejate de gard.
— Formidabil.
— De fier.
— Care a rezistat mai mult de o mie de ani.
— Până când doi moderni s-au oferit să-l arunce în aer.
— Doi tunari din Panonia.
— Şi raiul s-a mutat sus, la nord, peste Dunăre.
— Cu comoara.
— Sigurul diamant rămas după jaful veneţian.
— Care pierduse din vedere înţelepciunea.
— Alungată din biserica ei, transformată acum în geamie.
— De unde dispăruseră icoanele de valoare.
— Ajunse, în final, la New York.

— Expuse în muzeul oraşului.
— Unde l-am văzut pe arhanghel.
— Cu sabia întinsă, gata să se ia la bătaie.
— Cu Ruth.
— Cu Cominternul.
— Cu cortina de fier.
— De care azi nimeni nu mai spune nimic.
— Nicăieri.
— Nici măcar la Sorbona.
— Unde profesorul vorbea de mai multe feluri de raiuri.
— Premoderne, moderne şi postmoderne.
— Ca Lucian Goldman în sala de curs să-i strige: „criminalule, ieşi afară!”

29

Şi astfel, în fiecare zi, hăituiţi de istorie, conectaţi la moment, jurnalişti de toate credinţele, calităţile şi culorile prezintă ştirile lumii aşa cum le văd, aud, cred, înţeleg, apoi cele mai multe sunt trimise în lume în mii de cuvinte, mii pe minut, câteva mii pătrunzând şi în fabrica de ştiri cu paisprezece etaje, pe strada 43, lângă Broadway, din clădirea ziarului, unde în fiecare după-amiază de lucru – înainte de a merge la tipografie, înainte de a influenţa Departamentul de Stat, de a uimi cancelariile principale din lume, de a face valuri în Wall Street şi a face să cadă capete în Irak – sunt prezentate de editorii ziarului aşezaţi în jurul unei mese de conferinţe, şefilor, oamenilor care fac judecăţi greu de descris, pentru că cuvintele potrivite la început, par cu totul nepotrivite.

Se pare că nimeni nu a înțeles de ce Abel s-a certat iar cu Cain, fiind ştiut că până atunci se avuseseră relativ bine şi discutaseră despre raiul din viile Californiei şi despre părintele Abraham care se întâlnise cu îngerii, trei, cărora le dăduse să bea din cupe încăpătoare vinul de Gibeon, celebru, parfumat şi încărcat de istorie.

— Cominternul şi cortina de fier au fost distruse de îngerul Mihail, un premodern postmodern, rezident în Hebron, de pază la mormântul părintelui Abraham, l-am văzut când am urcat să mă închin.

Cain își aduce aminte cu nostalgie de el.

Fața sa lungă, palidă, moale, dominată de ochi mari negri, cu gene lungi şi părul său îngrijit, ondulat, grizonat, îl fac să fie fermecător, costumele lui sunt la modă, mâinile au unghii imaculate, vocea lui e un amestec de Carolina de Nord şi Anglia, unde şi-a făcut începutul ca ziarist, protejat al femeilor importante care-l porecliseră Șeicul din Fleet Street.

Londra celui de-al Doilea Război Mondial îi primise bine pe ziariştii americani în timpul bombardamentelor, când societatea britanică era democratică la toate nivelurile. Pentru ziaristul cu ştaif, rezervă, şarm şi maniere conservatoare, ca în cazul lui Cain, cultivat de călătoria prin secole, Londra era un oraş adorabil unde escortase la teatru doamne distinse.

— Bea Lillie şi Noel Coward, Margot Fonteza şi Clarissa Spencer Churchill, care mai târziu s-a măritat cu Anthony Eden.

Azi este dificil să-l imaginezi pe Cain în Atlantida, în Biblos sau mai târziu în Imperiul Roman, stilul său elegant, modul distins

în care îşi conduce afacerile, uşurinţa cu care câteodată respinge o sticlă de vin foarte vechi la restaurantul „Oak Room”, totul sugerează creşterea într-o lume de putere şi privilegii, iar această impresie, statul din Londra, este tot ce se vede.

Subordonaţii nu se întâlnesc cu el decât rar, în sala de conferinţe, la ora patru şi nu mai târziu.

Acum este 3:40.

Este o după-amiază cu soare la începutul de vară şi Cain stă în biroul de la etajul trei, unde sosise de dimineaţă, relaxat şi bronzat, bronzul accentuând argintul din păr.

El şi nevasta lui, Margaret, închiriaseră o casă de vară cu piscină şi garaj pentru două maşini lângă Bedford Village, o comunitate exclusivă şi liniştită, cu pomi, spaţiu, drumuri de ţară şi fără zgomotul din Manhattan, după ce se căsătoriseră, destul de târziu, abandonând libertatea deplină, de care acum se puteau dispensa, pentru că Margaret îşi dorea liniştea care îi lipsise în copilăria petrecută în Washington, şi chiar mai târziu, când fusese terorizată de zvonurile despre logodnele sale cu aproape toţi prietenii cu care se întâlnise de câteva ori.

— Vestea că îl vizitase în vară, cândva, pe guvernatorul burlac din New Jersey, fusese o ştire la care nu rezistase niciun ziar, aşa că, mai târziu, la sfârşitul de an când l-a întâlnit pe Cain, a răsuflat uşurată.

Fusese invitată la masă şi după aceea se oprise la un prieten din Londra, Cain se întorsese din Moscova şi până în ziua de azi îşi poate aminti cu precizie, în cele mai mărunte detalii, părul, pantofii,

tenul care nu se pot ghici din fotografii, rochia albastră şi linia gâtului când privise în jos, impresionată de ce se întâmplă.

În noaptea aceea au conversat într-un colţ, spunându-i că dacă ea, fata unei figuri politice importante, ar fi fost crescută la Moscova, ar fi rămas practic necunoscută, pentru că acolo politicienii nu-şi scot familia la lumină, iar asta a interesat-o şi au continuat să vorbească şi înainte de a pleca şi-au dat întâlnire la prânz, ca după câteva luni să se petreacă căsătoria, în primăvara lui '56, într-un rai din Missouri, unde Margaret cântase în cor.

Acum două decenii şi patru fii mai târziu, Margaret şi Cain se bucurau de vară în Bedford, iar Cain se bucura că e cineva, nu numai ginerele preşedintelui Truman, ci recunoscut ca o mare figură a ziaristicii mondiale.

Deci, este 3:40.

Toată lumea aşteaptă să vadă ce zice şeful, care sunt indicaţiile, ce mai trebuie rectificat, fără să se poată imagina o întorsătură brutală a linei civilizate de ieri, când profesorul din Chicago, prietenul nostru, ne povestea adevărata poveste a fraţilor intraţi deja în legendă, cu Cain, băiatul cel bun şi Abel, nu prea, fără ca cineva să întrebe de ce victimă şi de ce criminal, nu cumva făcuse şi Cain ceva, nu cumva el provocase încăierarea, nu cumva îl exasperase pe Abel cu postmodernismele lui, cu ideile avansate, cu teoriile optimiste, cu pretenţia de a spune ce trebuie să se facă, de a se pune în frunte, de a da directive, de a fi primul în toate, conducătorul, în toate revoluţiile importante, impunându-şi punctele de vedere, vrând cu tot dinadinsul să fie altfel şi plângându-se că este privit ca un altul, că huliganii nu sunt suficient pedepsiţi, interzişi, anulaţi, iar Abel, atunci când căzuse pe gânduri, după conversaţia cu Fiul lui Dumnezeu în prefectura Ierusalimului, când

aflase cum e cu adevărul şi mai târziu când discutase cu profesorul şi văzuse despre ce este vorba, cine are dreptate şi îi spusese lui Cain ce crede, iar Cain râsese în hohote: „eşti nebun, cu cine să discutăm, ăştia sunt incapabili să înţeleagă că divinitatea e total separată de om, ideea de întrupare este prostească, ilogică, împotriva bunului simţ, profesorul din Chicago este un sinistru cretin", iar Abel se bâlbâise şi venise cu argumentele fizicii cuantice şi ale ştiinţelor informaţiei.

— Stai puţin, că nu e aşa.
— Ba da, e aşa cum spun eu.

Ruptura părea totală şi ne aşteptam la orice.

În mai, ziarul lui Cain a început să transmită informaţii confuze despre o posibilă criză a creditelor acordate celor care se împrumută pentru a cumpăra proprietăţi, una sau chiar mai multe, acum, la sfârşitul epocilor moderne, pline de inovaţii splendide, bazate pe ştiinţă, când lumea finanţelor, condusă de Abel, descoperise cea mai importantă metodă de introducere a fericirii în masele largi populare, creditul necontrolat cu dobândă întârziată.

Toată lumea era invitată să se-mprumute, chiar dacă nu ştia cum o să se achite de datorie, iar ipotecile începuseră să fie tăiate mărunt, încât mai multe felii care se împachetau cu alte produse, mai mult sau mai puţin similare, ca să fie apoi vândute unora care le împachetau cu alte pachete şi aşa mai departe, pachetul final ajungând oriunde pe glob, aşa încât atunci când datoria nu mai putea fi plătită, cel păcălit, anonimul cumpărător al ultimului pachet, aproape gol, îşi fluiera singur paguba, neştiind pe cine să tragă de mânecă.

Când Abel a încasat dividentele şi felicitările pentru că închisese ochii la consecinţele ultimelor inovaţii în ingineria financiară, la modă, bazată pe inteligenţa păcălitoare, ziarul lui Cain fusese drastic, ameninţător pe alocuri, denunţând cea mai cumplită excrocherie a secolului, fără să menţioneze nume de oameni, doar nume de bănci, iar Abel nu a reacţionat direct, aşteptând să vadă până unde merge neruşinarea acestui frate.

„Slabul este noul puternic", scrisese ziarul, arătând cum oamenii care nu-şi puteau plăti datoriile, săracii, ultimii de pe lume, zguduiseră lumea cu datoriile lor şi marile trusturi financiare se prăbuşiseră, uluite de întâmplare.

În decembrie 22, ziarul a publicat articolul domnului Driessen, intitulat „Întuneric şi frig" în care vorbeşte despre Montana, un sat din Postmodernia vestică, care, în ultimele două milenii, de pe vremea Imperiului Roman hrăpăreţ, găzduise mine de aur, cu drumuri acoperite de viscol, cu oameni fără speranţă, pentru ca, tocmai acuma, Fundaţia Societăţii Deschise şi Richard Goldman din San Francisco şi Abel, bancherul obiectivist, să finanţeze un front local denumit Alburnus Maior, să aducă organizatori şi agitatori din Belgia şi Elveţia, să recruteze celebrităţi de tip pepene, roşii pe dinăuntru şi verzi pe-afară şi să lanseze o campanie infernală de blocare a proiectului unei companii canadiene care propunea redeschiderea minelor. În tradiţia perversă a operei cunoscute, intitulată *1984*, scrisă de Orwell, campania nu fusese prezentată şi raportată în ziarul lui Cain ca vitală pentru ecologişti, cu toate că ministrul pentru problemele mediului, Atilla Korodi, a suspendat studiul evaluării proiectului, şi un tribunal local a anulat certificatul de planificare urbană şi brigada George, Abel şi Goldman, plus senatorul Peter Eckstein-Kovacs, au iniţiat o împotrivire năprasnică.

Ziarul recunoştea că încercările anterioare dăduseră faliment, că fundamentate de Marx, teoriile cele care asigurau fericirea prin exterminarea bogaţilor fuseseră îngropate, că lăcomia este mama capitalismului, motorul prosperităţii, nu degeaba există lăcomie pe lume, iar articolul despre aurul din Montana întindea degetul înspre Abel, care n-a mai putut rezista.

— Te dau în judecată pentru prostie.

30

Vreau să-i apăr pe postmoderni.

Bătuţi de moderni, aproape exterminaţi, s-au refugiat în pădure, sub munte şi în literatură. Acolo, păziţi de dreptul ficţiunii la existenţă, s-au mişcat cu o uşurinţă suspectă, părând să-şi abandoneze învăţătura.

Recent, unul din ei, într-un eseu intitulat *Creştinismul în agonie,* pune problema modului cum putem combate ura faţă de creştinism care a devenit unicul conţinut spiritual al modernităţii noastre. Întrebându-se cum ne putem opune acestui asalt anticreştin, el declară că orice scriere apologetică, azi, e condamnată să aibă un aer fie vetust, fie plângăreţ, fie înţepenit, fie slugarnic.

Alţii sunt de altă părere.

Ei cred că literatura se poate amesteca cu învăţătura, că meditativul poate comunica fără să fie vetust, plângăreţ, înţepenit sau

slugarnic, că citind poţi simţi o reală plăcere, că scriitura, superbă, se poate amesteca cu conţinutul, imens, ca rezultatul amestecului să devină miraculos.

Nu am să mă refer la romane.

Nu am să vorbesc nici despre cele câteva cărţi de eseuri articulate la o practică a înţelepciunii numită genul iniţiatic, însoţind un demers de cunoaştere revelatorie unde se recunoaşte că marea tradiţie a literaturii religioase nu a fost curmată definitiv, că filonul metafizic poate fi reperat uneori ca un fluid subteran, o continuitate activă cu sacrul, care, în epoca modernă, rămâne camuflat în profan.

Am scris cândva despre Andru când l-am declarat un scriitor filocalic, probabil cel mai interesant dintre cei ce trăiesc, care a înţeles ce s-a întâmplat la Tratatul de la Berlin şi după aceea, încoace, în intervalul tranziţiei de la prezentul văzut la prezentul ascuns.

El se pricepe la camuflaj.

Textul lui literar, „Nastenka versus Ruxandra”, publicat în *Convorbiri Literare*, o revistă din Postmodernia, o poveste de foarte multe carate pe care o bănuiesc şi adevărată, pentru că numai viaţa poate imagina frumosul total, începe aşa: „Voi povesti despre Ruxandra, care, emoţionată de frumuseţea unei rusoaice, i-a spus soţului ei «du-te cu ea, acum, este cea mai frumoasă femeie pe care am văzut-o vreodată»”.

Asta se întâmpla la Novgorod, pe malul sofianic al fluviului Volhov, oraşul cu două maluri, unul sacru si altul profan.

„Apoi au dansat. Tovarăşii postmoderni au fost activi. Erau dansuri lente pe melodia «Serile Moscovei», dansuri din acelea care dau prilejul să te lipeşti. Burlacii nu scăpau neînsuraţi după astfel de vizite...”

Nu ştiu dacă Andru a intenţionat să ofere metafore. Eu mărturisesc ce-am văzut. Am văzut cum literatura, înaltă, l-a îndemnat să se apropie de revelaţie, cea mai frumoasă închipuire posibilă, cu care a început să danseze „căci era vizibil că între cei doi înflorise floarea mistică a iubirii”.

Deci, Postmodernia îşi vede de treabă.

Aprinde la loc lumânările stinse de poeţii revoluţiei profitabile.

Indiferenţi la ţipetele soldaţilor armatelor în conflict care îi prevăd dispariţia.

Nimic nu o poate scoate din fire, niciuna din ideologiile care vin şi se duc, niciun fel de tratat din cele semnate, dictate, uitate. Omul obişnuit construieşte fără să-i pese de prognozele pesimistului Abel, ca şi când nimic nu contează, nici măcar înjurăturile optimistului Cain.

Aşa încât Nina fuge peste ocean, în America, să înveţe să mestece guma, împreună cu domnul Morgan.

— Ce dacă în Hawaii bazele militare stau ca viermii în mijlocul orhideii-ncrustate în frunza cea verde-a oceanului.

Suntem în plin proces de schimbare, lent, sigur, de neînţeles.

Nu ştim cine controlează situaţia.

Lumea a devenit foarte mare, iar ideea de intrare în rai s-a schimbat.

Vița-de-vie a fost introdusă în mod sistematic în sud, în Chile şi Argentina, în Australia şi în Africa, unde se produc vinuri superioare şi revoluțiile tehnologice preconizează construirea unor garduri inoxidabile, inatacabile.

Experții cred că Modernia va suferi o mutație.

Imperiul modern va fi urmat de ceva, spun ei, oferind o analogie simplistă.

— Dacă vrei să înțelegi de ce a fost Londra îngrijorată în 1907, anul când trompetele au sunat şi mai tare, te uiți la Washingtonul anului 2007.

— Dacă vrei să vezi ce urmează, de ce dolarul a ajuns un euro şi jumătate, de ce covoarele vechi, persane, nu se mai vând la New York, ci în Moscova şi Dubai, trebuie să te uiți la ce se întâmplă în Postmodernia, nodul geopolitic al Europei, cuiul Tratatului de la Berlin.

Un cui important, pentru că şi azi acolo se mai nasc raiuri.

Multe și drăgălașe.

Așa cum s-au născut mai tot timpul.

Cu îndelungă răbdare.

Am aflat despre microraiul din Cluj de la profesorul Sasu, atunci când era numai gând, şi el mi-l comunica în vizitele sale americane.

L-am văzut crescând an de an în fotografiile aduse de el, însoțite de o scrisoare de mulțumire.

Era pe vremea când mă luptam cu ideea de infinit în logica vagului, aplicată acum peste tot în imaginația digitală. Creşterea

teoriilor mele a fost sincronă cu creşterea micului rai din Napoca, care simbolizează o nouă Înălţare a Crucii.

Eram dator acestui pământ, în care am ajuns de trei ori: când m-am însurat cu cea mai frumoasă femeie din Transilvania, când am vorbit în universitatea oraşului despre cercetările mele, şi, încă o dată, când mi-am plimbat ochii peste fotografiile fascinante care demonstrau că lumea, cu mai multe niveluri de realitate, oferea adevăruri în paralel.

Ştiam cine era episcopul Clujului.

Îl întâlnisem când traducea Biblia, la mânăstirea Văratec, şi mai înainte, când vizitasem patriarhia, cu un plan pentru o altă Înălţare a Crucii, în Bucureşti, la poarta ultimului rai dărâmat de moderni, acum înviat, cu hramul Sfântului Spiridon Vechi.

Pe preotul Benche nu l-am văzut niciodată, dar mi-l imaginez din scrisorile sale.

Seamănă cu cele ale tatălui meu, atunci cînd şi el construia raiul lui, cerşind obolul celor care aveau încredere în splendorile lumilor viitoare, paralele, independente, legate organic, adevărate, în ciuda sunetelor trompetei celei mai vocale poete a revoluţiei comuniste, Nina von Lilit la Belle.

31

Aşa am intrat, într-o duminică dimineaţa, într-unul din cele mai noi şi mai tinere raiuri, mare, enorm, cu zeci de mii de enoriaşi care se întâlneau săptămânal într-o fostă hală de piaţă din Michigan.

Când am ieşit de pe autostradă, fără să ştiu prea bine pe unde să merg, nesigur, am observat o maşină pe care era desenat un peşte şi-o cruce. Nici textul şi nici desenele nu m-ar fi determinat să las la o parte hârtia pe care aveam mâzgălite direcţiile şi să urmăresc maşina până la locul ei de parcare, în faţa bisericii, dacă nu aş fi văzut cum arată şoferul.

Niciun fenomen creştin de la mişcarea lui Isus, la începutul anilor '70, nu a fost aşa de implicat în avangarda culturii americane ca aceste raiuri urbane, imense, incredibil de tinere, postmoderne, nu mai vechi de opt ani.

Toate etichetele ascund tot atât cât arată, iar un rai postmodern are câteva trăsături ale generaţiei noi, în curs de constituire, câteodată surprinzător de improvizate, de la cult la cler, la predică şi la rugăciune, ca şi enoriaşii lor, trăind într-un timp viitor, timpul tânărului orientat înspre promisiune şi nu spre trecut, cu focarul pe emergenţă, cu surprinzătoare locuri din care emerg.

Pastorul raiurilor din Michigan, cu păr castaniu roşiatic, sare pe scena care fusese magazinul central al pieţii, al cărui spaţiu, uriaş şi

redecorat, este dominat de o cruce de lemn, din podea în tavan şi începe să spună cum, când a fost arestat în grădină Cristos l-a certat pe apostolul Petru pentru scoaterea sabiei cu charisma şi încrederea pe care o aştepţi de la cineva care vorbeşte în fiecare săptămână câtorva mii de ascultători, cu darul frazelor cheie.

Săbiile par tari, spune el, dar în realitate sunt slabe, Cristos pare slab, însă în realitate este foarte puternic, să-l îmbrăţişăm pe cel slab, referindu-se la apostolul Pavel care îşi recunoaşte infirmitatea în epistola către Corinteni, revenind cu refrenul: „Slabul este noul puternic", o aluzie la industria modei, unde „Griul e noul negru" reprezintă un ecou şi o subversiune a culturii dominate de modă, pentru că relevanţa a motivat înfiinţarea acestei biserici a cărei membrii au nevoie de un basist care poate cânta în stilul lui Jimmy Eat World şi Coldplay.

Nicio generaţie nu a fost mai sensibilă la nuanţe decât copiii anilor '80, alimentaţi de televizor, care simt vechitura de la o sută de paşi, după cum spunea şi nevasta pastorului într-un interviu după slujbă.

— Prietenii noştri fac un salt să vină la noi.
— Vor să simtă prezenţa divinităţii.
— Copleşitoare.
— Vor să întâlnească misterul.
— Nu numai să-l cucerească.
— Au crescut gândind că au înţeles ce vrea Biblia.
— Acum simt că viaţa e mare.
— Înainte viaţa era albă sau neagră.
— Acum vor să perceapă nuanţele.

Cu cât vorbesc mai mult cu ei, cu atât sunt mai conştient de povestea de convertire, de trecere de la viaţa mică la viaţa mare, de povestea unor familii care au înflorit la institutele evanghelice, la Wheaton, lângă Chicago, la Seminarul Teologic „Fuller” şi la Biserica „Calvary” din Grand Rapids, evanghelişti fericiţi, cu succes, care au înţeles că lumea nu mai încape, după spusele lor, în spectrul modest „alb sau negru”, şi că dacă o generaţie anterioară, forjată în bătălii cu modernii secolului al XX-lea, se mândrise că evitase nuanţele griului în teologie, copiii lor vor nuanţele şi le caută, o credinţă pentru prietenii lor înmuiaţi în cultură, destul de adâncă pentru mister, destul de mare pentru propriile lor îndoieli, gata să abandoneze redutele îndelung apărate.

— „Slabul este noul puternic” nu este numai referinţa pastorului la lumea modei, nici numai reformularea isteaţă a mesajului paulin despre Cristos, ci o hartă a drumului nou, postmodern.

32

În toamnă am avut norocul să particip la un joc de petanque, aruncare cu bile, lângă focul de lângă lacul din raiul de pe domeniile bijutierului Peligrad, un artist, unde toate partidele au fost câştigate de Radu Popa, un alt artist. A doua zi, plimbându-mă prin alt paradis, în Lenox, oraşelul unde a ieşit la pensie Carnegie, probabil cel mai bogat american al vremilor lui, am reflectat din nou la cauzele eşecului meu. Explicaţia a venit mai târziu, după ce i-am citit cartea, intitulată *Din partea cealaltă*.

Acolo, în „Precuvântare”, el spune clar: „Am fost de la început entuziasmat de ideea de a scoate revista în continuarea seriei vechi. Mă şi gândeam că în febra liberalizării de după 1989, când ieşeau ziare şi reviste ca ciupercile după ploaie, nu era destulă grijă pentru a încerca în mod semnificativ, nu numai formal, o legătură cu tradiția culturală dintre cele două războaie, aceea care a însemnat pentru noi sincronizarea cu Europa”.

Asta e, mi-am zis eu, nu sunt sincronizat, îmi lipseşte sincronizarea.

În „Lămuriri”, el mai spune ceva: „*Din partea cealaltă* e un fel de stare de spirit, încercarea de a desluşi, prin aerul nebulos al amintirii, ceea ce leagă identitatea unui om matur de anii lui de formație, de crâmpeiele fulgurante care, altfel, nepuse pe hârtie, nu înseamnă mai nimic.”

Un buchet de texte cuceritoare, de o eleganță desăvârşită, în care, din când în când, sunt amintiți şi scriitorii americani.

Astfel, într-un text intitulat „Palimpsestele Ninei” citim că „La urma urmelor, putem să fim *exemplari* şi arătând semenilor noştri cât de obtuzi s-a întâmplat să fim la un moment dat şi că, chiar dacă am fost *fericiți* sau oblăduiți de Putere şi prezentați drept nişte guşteri împăiați ai proletcultismului sau ai oricăror alte *isme*, avem, până la urmă, forța de a supraviețui acestei dureroase *cezuri*.”

Un desen tensionat al lumii, în câteva texte, bijuterii ale limbii şi spiritului, adunate între coperțile unei singure cărți, oferindu-se lecturii cititorului oricât de pretențios, care vrea cu tot dinadinsul să înțeleagă tranziția de la prezentul ascuns la cel văzut, cheia succesului în orice joc de petanque.

33

Am reluat discuția la New York, în timpul unei reuniuni a consiliului de securitate bazate pe fraternitate, egalitate și libertate, conceptele puse la cale când s-a inventat ghilotina, cu care să fie pedepsiți demodații.

Am pornit de la demodare.

Am vorbit despre demodarea conchistadorilor și a bancherilor lor.

Apoi am vorbit despre trădători ascunși, declarați, activi sau în așteptare.

Am ajuns la concluzia că vor fi pedepsiți.

Am ajuns să vorbim despre pedepsele admisibile.

Despre pedeapsa nedreaptă.

Despre cum stă cunoscătorul în raport cu lumea de cunoscut. Despre vechea idee a cărții trecutului. Despre cum ar trebui ea citită. Despre cum ar trebui citit Tratatul de la Berlin. Despre pedepsirea profetului postmodern din Chicago, care avusese curajul să spună că comunista Ruth Fischer a fost o reîncarnare a Ninei von Lilit.

— Chiar dacă lumea este creată de Dumnezeu, interpretatorul uman ocupă tot timpul un loc finit și nu poate dobândi cunoaștere absolută, adică nu poate vedea creația prin ochii celui care creează, asta e, n-avem ce face, în această lumină, științele, inclusiv științele naturale, nu mai pot avea autoritatea totală reclamată de modernitate.

— Dacă toată cunoaşterea finită este perspectivală, atunci şi istoria, ca şi fizica, sunt o interpretare a textului şi atât.

— Fiecare istoric cu interpretările lui.

Ale profesorului din Chicago au fost examinate cu lupa.

„A fost un bandit”, spusese Lucian Goldman, troţkistul din Botoşani, oraşul care dăduse lumii câteva genii, unele mai mari decât altele, unul din elevii lui Lukacs, fiu de bancher, membru în Comintern, comisar pentru educaţia publică în guvernul lui Bela Kuhn, în Panonia, pentru o sută treizeci şi trei de zile, o republică comunistă, după ce, înainte, amândoi, şi Kuhn şi Lucaks, pedepsiseră câțiva postmoderni din Beiuş, în frunte cu un avocat, Bolcaş, îi tăiaseră în bucăți, îi aruncaseră într-un şanţ, ca nimeni să nu-şi mai amintească de ei.

După ce armatele postmoderne ajunseseră în Panonia, Kuhn fuge cu Troţki în Rusia, iar Lukacs, abandonat, ajunge la Viena, palid, nerăbdător şi trist, cu pistolul în buzunar, căutându-i pe cei ce dispăruseră cu fondurile partidului, până ajunge în Moscova, unde este angajat la Institutul de Filozofie Modernă, ca după terminarea războiului să se mute la Universitatea din Budapesta, de unde îl recrutează primul ministru reformator, Nagy, în ’56, şi îl numeşte ministrul culturii, ca să fie deportați împreună, la loc, în Ardeal, pe neobservate.

— Thomas Mann îl descrie pe larg.
— În romanul *Muntele vrăjit* Naphta este un fascist comunist.

— Nu este o simplă coincidență.
— Nu există coincidențe.

— În 1913 Troțki fusese găzduit în Mangalia, la prietenul său Rakovski.
— Corespondent de presă pentru balcanici.
— Aproape de Caliacra.
— Lângă peştera raiului.
— Ca să afle ce e cu postmodernii şi raiul lor.
— „Sobornicesc" înseamnă universal.
— „Centralism" democratic.
— Odată luată o hotărâre într-un sinod, toată lumea o execută.
— Cine nu vrea, se retrage sau este scos.
— Erezia nu poate fi tolerată.
— Stalin înțelesese acest principiu.
— Vechi.
— Eficient.
— Natural.
— Ruth Fischer, nu.
— Nici Zinoviev şi Buharin.
— Toți visau altceva.
— Ignorând regulile raiului premodern.
— Stilul lui autocrat.
— Al Dumnezeului care nu glumeşte.
— Moştenit de episcopii lui.
— Radek a fost stalinist.
— Ruth a fost o troțkistă.
— Ca şi Rakovski.
— Prieten cu Caragiale când acesta s-a mutat în Berlin.

— Când comunismul a dat faliment în Panonia, Kuhn s-a mutat în Germania.
— Reprezentând Cominternul.
— Cu acelaşi succes.

— Nici el nu înțelesese filozofia cortinei.

— Arogant, a crezut că țăranii din Prusia ar putea fi modernizați cu repeziciune.

— Motiv pentru care Stalin mai târziu la-mpușcat.

În timpul celui de-al doilea congres mondial, la o întâlnire în biroul lui Lenin, Zinoviev stând în față cu harta, lângă trei delegați din Germania, speculează despre probabilitatea sprijinului acordat armatelor roşii care luptau cu succes în Polonia, înaintând înspre vest, unde, conform estimării lui Troțki, ar fi urmat să ajungă la graniță în câteva zile. Întors spre cei ce stăteau pe scaune, Zinoviev îi întreabă: „După părerea voastră, tovarăşi, ce formă va lua revoluția în Prusia Orientală?". Cei trei germani l-au privit uluiți. Țăranii prusaci erau ultraconservatori, iar în urechile lor sprijinirea armatelor roşii suna ca o glumă prostească. Când unul din ei, Ernest Meyer, a murmurat că acolo o revoluție e improbabilă, Lenin, iritat, s-a uitat înspre Levi, secretarul general al partidului, ca să-i ceară părerea. Când a văzut că nici el nu zice nimic, a curmat brusc discuția, observând că „în orice caz, trebuie să vă spun că comitetul nostru central e de altă părere" .

— Combinația cu fascismul n-a fost nici pe departe întâmplătoare.

— Şi nici Tratatul de la Rapallo.

— Când s-a conturat legătura cu Rusia.

— La fel ca în cazul pactului Ribbentrop-Molotov.

— Cum mai puteau comuniştii germani să ceară răsturnarea regimului?

— Stalin a eliminat contradicția.

— Aplicând logica raiului ortodox.

— Logica bazată pe principiul „şi-şi".

— Staliniştii au devenit fascişti şi antifascişi, simultan.

— Și astfel antifascismul capătă o altă semnificație.

— Radek sprijină burghezia germană împotriva capitalismului dominant.

— Cel din Franța.

— Care pretindea reparații.

— Conform acordurilor de după război.

— Pe care Germania nu era în stare să le plătească.

— Și Franța intră în Ruhr pentru a lua în stăpânire oțelăriile.

— Și capitalismul german începe să strige.

— „Ne omoară”, strigă el, disperat.

— Detaşamentele lui înarmate intră în Ruhr pentru o confruntare cu armata franceză.

— Radek interpretează acest strigăt din dreapta ca un semn de naționalism progresiv.

— „Toată lumea să se opună imperialismului anglo-francez”, a strigat și el, cu glas tare.

— În iunie ține o cuvântare celebră.

— Propune o alianță.

— Fasciştii să se unească cu comuniştii.

— Un front comun.

— Și firesc.

— Atunci Ruth Fischer, din aripa stângă a partidului, a strigat cu glas mare:

„Cine țipă împotriva capitalului evreiesc este deja un luptător pentru clasa lui, chiar dacă poate că nici nu ştie. Sunteți împotriva speculanților de la bursă. Perfect.

Zdrobiți capitaliştii evrei, atârnați-i de felinare. Domnilor din cealaltă parte, numai prin alianță cu Rusia poate poporul german să scoată capitalismul francez din Ruhr”.

— Profesorul din Chicago n-a spus niciodată aşa ceva.

34

În vară, ziarul lui Cain a analizat începerea topirii calotei polare.

— Asta va însemna că apele se răcesc, la fel cum se întâmplă în paharul cu cuburi de gheață.

— Asta mai înseamnă ceva, au adăugat cei ce pretindeau că știu bine, uraganele se vor muta mai spre sud, ocolind coasta de est a Floridei, ca să intre adânc în inima golfului Mexic, unde se găsesc rafinăriile de petrol.

Prima victimă mai serioasă a fost New Orleans, orașul dansului și al muzicii neîntrerupte, acoperit de ape într-o singură noapte, când digurile au fost depășite și și-a pierdut osatura care nu și-a mai revenit, ca altădată.

Apoi apele au acoperit un alt oraș important.

Milioane de oameni în Houston au rămas fără apă și energie, după ce le-au fost sparte ferestrele și rupți pomii, vântul sălbatic spulberând mai multe acoperișuri.

Furia uraganelor a fost repede depășită de furia furtunilor de la bursă.

Coincidența a fost pusă pe seama arhanghelului Mihai, supărat pe cei neglijenți cu scrisorile Ninei.

Marile bănci au început să dea faliment. Toţi cei ce manipulaseră speranţele societăţii de proprietari acordând credite dubioase, vânzând datoriile ca acţiuni, s-au trezit în zgomotul prăbuşirii edificiilor finaciare, toxice, construite în grabă, cu lăcomie şi incompetenţă.

Imediat a fost descoperită reaua voinţă.

Pentru că America apăra interese abstracte, imposibil de măsurat, cum ar fi democraţia şi libertatea, a apărut deturnarea, frauda, impostura şi farsa. De cinci ani, de când purta un război preventiv în Irak şi Afganistan, directorul băncilor rezervelor federale îl finanţa prin inflaţie. În felul acesta populaţia nu simţea ce se-ntâmplă, soldaţii erau departe şi viaţa mergea înainte, puţin schimbată, fericită că preţurile caselor creşteau, băncile acordau credite, banul devenea din ce în ce mai ieftin şi se găseau destui mercenari să se ducă să lupte, ca să obţină mai repede o cetăţenie râvnită de jumătate din mapamond.

Acum şefii administraţiei raiului nou se adună în biroul directorului băncii rezervelor federale, omul care produsese furtunile, şi cele de apă şi cele de bani, şi care acum se căznea să le potolească fără să ştie cum.

El le vorbeşte despre ghinion, sacrificii şi abnegaţie.

Uimiţi, toţi rămân pironiţi acolo unde erau, prostiţi, consternaţi, fără să-şi poată crede urechilor, gata să jure că totul este iluzie sau coşmar, că nu văd bine, că aşa ceva nu se poate, şi când s-a văzut că nu vor mai fi beneficii, nici profituri şi niciun fel de asigurare împotriva vântului uraganelor, o tristeţe barbară a pus stăpânire pe societăţile de asigurare şi băncile comerciale, lovite de topirea gheţarilor, care a schimbat temperatura planetei, cu ravagii uşor de apreciat de abia după ce au apărut falimentele, agresive,

flămânde şi lipsite de semnul prieteniei, bucuroase de apariţia recesiunii, fără milă, semn clar că America a căzut în dizgraţie, că acum e voie să fie muşcată.

35

După această tulburare de lăcomie care a dus la exagerare, exuberanţă iraţională, călcarea bunului simţ, ignorarea poruncii divine, provocată de instincte necontrolate, Cain, speriat de o nouă posibilă mutare a raiului, a oferit un sfat:

— „Nu mai suntem tineri”, i-a spus, „spuma a dispărut de mult în bere, nici eu nu mai umblu după femei, nu mai vorbesc cu ardoare, nu mă mai iau la bătaie, toată lumea face greşeli, cu precădere la tinereţe, am învăţat că este mai avantajos să fii tolerant, că ajuns la putere, chiar în guvern, trebuie să devii conştient de complexitate, şi tu datorezi câte ceva familiei noastre şi memoriei mamei, e timpul să devii neoconservator şi să laşi postmodernii în pace”.

Abel a sorbit băutura, apoi a lovit paharul de masă ca să atragă atenţia chelneriţei, foarte drăguţă, arătându-i două degete îndreptate înspre paharele noastre, împreună cu un sărut şi apoi s-a întors înspre mine, atent, încet, murmurând, alegându-şi cuvintele, pronunţându-le rar.

— Fiţi serioşi, de abia acum a venit vremea împlinirilor noastre, nu uita cum am ajuns în Germania, în stepele Rusiei, pe străzile din New York, de unde am i-am salvat pe Ruth şi pe Jack,

care au dărâmat gardul de fier al profetului postmodern din Chicago şi visul profesorului Moses Gaster. Nu cred că slabul e tare, ca să intri în rai e nevoie de imaginaţie şi răbdare, nu mai am nevoie de Nina, mă descurc fără ea.

Ca să fie convingător, scoate bricheta şi dă foc pachetului ei de scrisori şi celor două fotografii obosite de timp, acum inutile.

Era îmbrăcat în costumul negru de gabardină al antreprenorului de pompe funebre, de care am mai pomenit altădată, cu cravata dungată de sânge uscat.

— Oamenii se mai schimbă.
— Prostii.

Mă uit îndeaproape la el şi văd oboseala. Nu mai e tipul de om pe care să-l vrei în familie. Din ce în ce mai puţin răbdător, mă uit la ceas, îmi sorb băutura şi nu vreau să-l ascult mai departe.

Aceleaşi minciuni.

Contravaloarea timbrului literar se depune în contul Uniunii Scriitorilor din România, nr. R044RNCB 5101 0000 0171 0001, deschis la BCR, Filiala Sector 1, Bucureşti.

Editura Paralela 45

Piteşti, jud. Argeş, cod 110174, str. Fraţii Goleşti 130;
tel./fax: 0248 631 439; 0248 631 492; 0248 214 533;
tel.: 0753 040 444; 0721 247 918
e-mail: redactie@edituraparalela45.ro

Bucureşti, cod 013701, Sector 1, Piaţa Presei Libere nr. 1,
Casa Presei Libere, corp C2, mezanin 6-7-8;
tel./fax: 021 317 90 28; e-mail: bucuresti@edituraparalela45.ro

Cluj-Napoca, jud. Cluj, cod 400153, str. Ion Popescu-Voiteşti
1-3, bl. D, sc. 3, ap. 43; tel./fax: 0264 434 031;
e-mail: depcluj@edituraparalela45.ro

graficprint industries

Tiparul executat la *Graficprint Industries*
Tel: 0752 754 147
e-mail: silviustancu@graficprint.eu